

1989.
V. évf. 12. (29.) szám
Ára: 49 Ft

Windex

nagazin

100 + 10
Ünnepi filmkínálat

KERESSE - NEZZE!

100 AMERIKAI FILM

A COLUMBIA PICTURES INTERNATIONAL VIDEO-TÓL

Aki király akart lenni

Alibi-test

Aranyoskám

Ágyról ágyra

Bombabiztos

Bortvaélen

Bosszúvagy II.

Christine

Conan, a pusztító

D.A.R.Y.L.

Dollárköteg

Dundee örnagy

Dzsingisz kán

Elza, a vadon szülőtte

Éjfél-expressz

Esélyesök

És légyen igazság

Fegyvere van, veszélyes!

Frankenstein bosszúja

Grizzly

A hallgatás törvénye

Hannover Street

Harmadik típusú találkozások

Hóhullám

Inga

Ingerlő idomok

Kemény pornóvilág

Kína-szindróma

La Bamba

Laura Mars szeme

A mélység

Madame Claude

Navarone ágyú

A nagy borzongás

A nagy bunyós

Odessza-ügyirat

Pókember

Privát hekus

Robin és Marian

Sampon

Sheena, a dzsungel királynője

St. Elmo tüze

Dr. Strangelove

Szelid motorosok

Szindbád és a tigris szeme

Szenvedélyes bűnök

Szép kis kalamajka

Tragacsparádé

Trükkös halál

Úrkaland

Vámpírok bolygója

Vártorony

Vakrémület

Veszélyes éj

A vikings kincse

Kedves Olvasó!

100+10! Ennyi videófilmet kínál magazinunk ünnepi száma azoknak, akik az esztendő utolsó napjaiban nem pihentetni akarják képmagnójukat. Pár éve, ilyenjtájt még gondban voltunk, milyen játékfilmeket is ajánljunk a videobarátoknak, mivel a keresett alkotásokat jöszerevel csak a feketepiacon lehetett beszerezni. Áz óia alapvetően megváltozott a helyzet. Egy-két külföldi és hazai magánvállalkozó és néhány állami cég, szerencsére, fantáziát látott a magyar videópiacban is, és tőkéjét befektetve rövid idő alatt – különösen az elmúlt hat hónapban – fellelítették a legális hazai műsoroskazetta-forgalmazást. E vállalkozások sikerét csak könnyítette a cenzúra megszűntetése, a tabutémák eltűnése. Nagy szíatókkal, „új” műfajokban is (szex-, akció-, horrorfilmek) régi és friss sikerek jelentek meg a videókölcsonzőkben. Az országban gombamódra szaporodnak a maszek videóboltok, amelyekben a hazai forgalmazók videóműsoraít kínálják. Ma már az amerikai Warner Brothers, a Columbia Pictures, a Cannon, az NBC profi felirattal ellátott vagy szinkronizált filmjei közül választhatunk igényeink – és ízlésünk szerint.

Házunk tája rovatunkban, Kedves Olvasó, száz filmajánlatot böngészhet végig, a következő oldalon kezdődő, a szokásosnál bővebb Filmglóbusz rovatban pedig riz alkotással alaposabban is megismerkedhet. Valamennyi legálisan kölcsonzható vagy megvásárolható ideháza.

A választott filmekhez és magazinunk olvasásához jó szórakozást, legfőképp azonban kellemes ünnepeket kíván a szerkesztő és társa:

Biro Zoltán
Falus Tamás

video

magazin

VIDEÓVILÁG

Zenélő püderdoboz	12
Erzékli örömök	13
Szuper Hitachi	14
Mini Sony, Egy VHS, amely S is lehetne	15
Brummszürő, JVC Hi-Fi-VHS duplikátor	38
New York-i pillanatok	46
Színre lép egy új alkotó: a számítógép	

TESZT ÉS TECHNIKA

Primörök elérhető áron	16
Super	20
Mindent a kéznek is!	

HÁZUNK TÁJA

Retina '89	26
Ünnepi kazettaaradatok	28

FILMGLÓBUSZ

Utolsó választás • Az ördög hatalma • Christine • Ejfelli expressz... Alice csodaországban • Olajozott istennya • Hercules • Murphy törvénye • Kéz az árnyekben • A lövész éjszakaija	4
Amit tudni akarsz – Woody Allenről	10
12 óra videón: Bevezetés a siker pszichológiájába	24

VÁSÁRLÁS

Újraértelkelt arhatarok	22
Böngésző	34
Videók egy vásár tükrében	36
Keres-kínál	37

HÍRÖZÖN

Az UNIO Kft. magazinja - Fellelő szerkesztő: Horváth Béla - Szerkesztő: Biro Zoltán István - Helyettes szerkesztő: Falus Tamás - Művészeti szerkesztő: Kerek Antal - Képszerkesztő: Kiss Árpád - Olvasószerkesztő: Berkes András
Szerkesztőcég: Budapest XIII., Frangepán utca 50-56.
Levél cím: Budapest 1398 Pf 598 - Telefon: 406-960

Kiadja az UNIO Lap- és Könyvkiadó Kereskedelmi Kft.
A kiadásért felel: Horváth Béla Ügyvezető Igazgató

Kossuth Nyomda, Budapest 89.0525 - Fellelő vezető: Bede István vezérigazgató
Terjesztli a Magyar Posta
Előfizethető bármely hírlapkiadópostahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapbiztosítási és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/a közvetlenül vagy postautólevélben, valamint átutalással a HELIR 215-96162 sz. pénzforgalmi jelszámra.
Címnap: KISS ÁRPÁD
HU ISSN 0237-5141

UTOLSÓ VÁLASZTÁS (TERMINAL CHOICE)

Különös dolgok történnek a Dodson Klinikán, amelynél korszerűben felszerelt kórházat keresve sem lehet találni. Minden komputeri-zált, még a betegek kezelési előírásait is a számítógép határozza meg.

Egy napon rejtélyes körülmények között meghal egy fiatal nő. Mivel a gép nem hibázhat, legfeljebb rossz műveletsorra táplálhatják be, a gyanú a kezelőorvosra terelődik, aki értetlenül áll az eset előtt. Számítógép-programozó barátjával nyomozni kezd, miközben valaki előbb megmérgezi, majd számítógépes vezérléssel megöli a klinika fiatal kórboncnokját is. A kezelőorvos időközben kiderül, hogy az orvosok és ápolók sajátos számítógépes játékot

játszanak: fogadást kötnek a betegekre. Arra, ki hány napig nyomja az ágyat, mennyi ideig kell az intenzív osztályon fekdünie, vagy mekkora adag gyógyszert kell kapnia.

Már-már megoldódna a rejtély, amikor kiderül, hogy a különleges gyilkosságok elkövetője – akinek áldozatául esik a kórházi ágyon a hivatásos nyomozó is – nem a játékos kedvű alkalmazottak között keresendő.

Aki kedveli a kórházakban játszódó történeteket, annak csak akkor nyújt szórakozást e felírt nézőknek szánt film, ha erős az idegzete, és nem riasztja el a sok vér látványa...

USA, 1984

Főszereplők: David McCallum, Joe Spano,
Ellen Barkin, Diana Venora
Rendezte: Sheldon Larry
100 perc

AZ ÖRDÖG HATALMA (THE POSSESSION OF JOEL DELANEY)

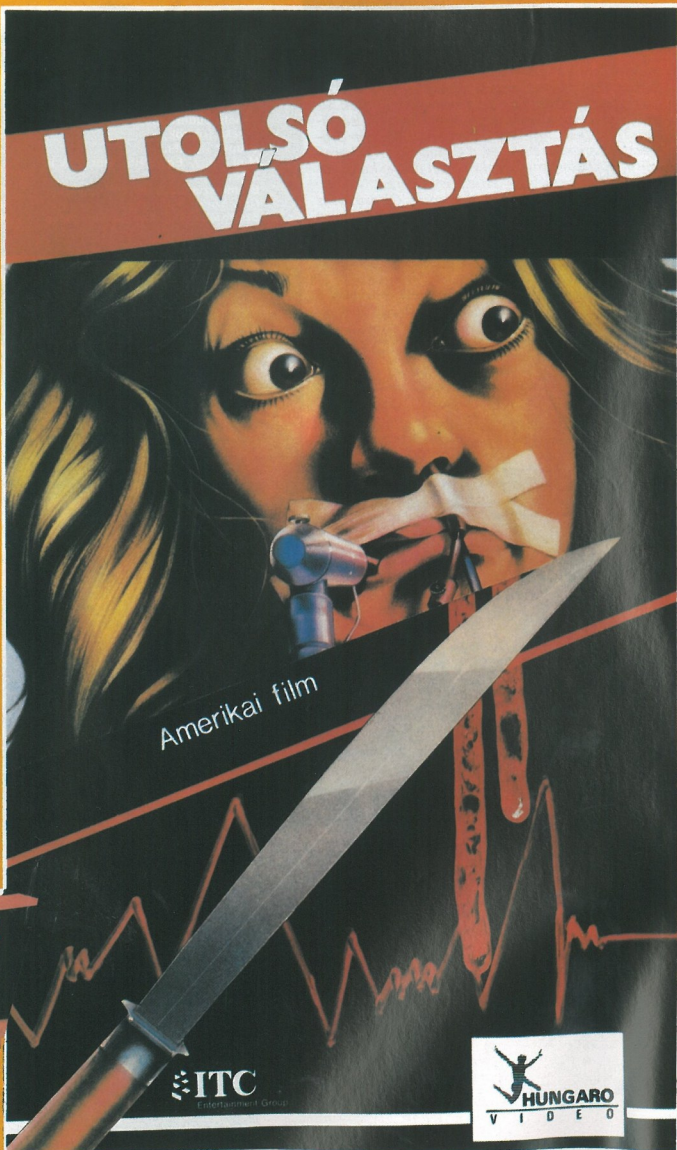
Kísérteties film főszerepét játssza Shirley McLaine mint Norah Benson, aki elvált asszonyként neveli két gyermekét New Yorkban. Évek óta gyámokodik öccse fölött, aki magához nem méltó módon a város Puerto Ricó-iak lakta szegény negyedében, az East Village-ben él.

Egy napon Joel Delaney-t, a szeretett öcsőt magából kivétülve találja nővére, s kénytelen végignézni, ahogy a rendőrség, a házmaster meggyilkolásával vádolva testvérét letartóztatja. Joel elmeegyógyintézetbe kerül, ahonnan rövid idő múltán Norah exférjének segítségével távozhat. Nem sokkal ezután azonban megölik az öcsöke barátját, akivel gyilkosa ugyanolyan kegyetlenül végzett, mint jó fél évvel korábban három másik fiatal nővel a Central Parkban. A gyanú Joel Puerto Ricó-i barátjára terelődik. Közben Norah is nyomozni kezd e barát után, s hamarosan kiderül, hogy a háromszoros gyilkos fiúval még a negyedik gyilkosság előtt saját apja végzett, családja védelme érdekében. E család látogatás során azonban a nővér hiteltelen tényre bukkan, amely feleletet adhat Joel korábbi, megmagyarázhatatlan viselkedésére is. Norah-t és két kiskorú gyermekét kezdetben csak a félelem fojtó légköre kinozza, később azonban kénytelenek nagy szenvedések árán megismerkedni nagybátyjuk másik énjével is. Testvérét Norah ekkor már kénytelen gyűlölni, akiben Joel megváltó halála után mégiscsak a szeretet érzése győzedelmeskedik. Sőt más is...

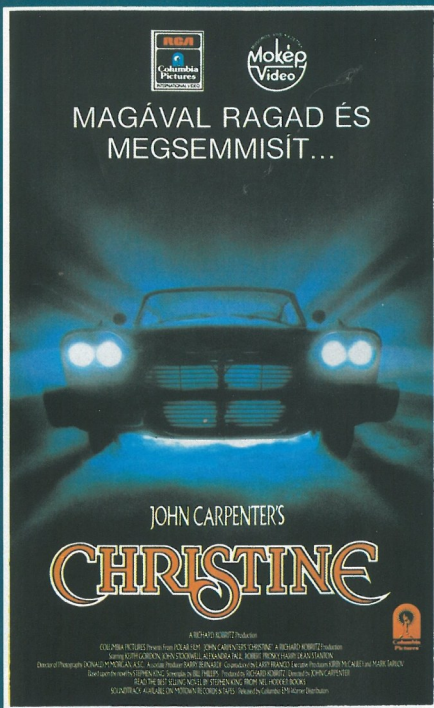
USA

Főszereplők: Shirley McLaine, Perry King
Rendező: Waris Hussein
108 perc

AZ ÖRDÖG HATALMA

(Forgalmazza: a Hungarovideo)

A szemüveges, nyakigláb amerikai tinédzser, Arnie Cunningham az országot mellett, egy elhagyott tanyán pillantja meg a nagy O-t. Kicsit lerobbant ugyan, de még így is vonzó – egy 1958-as évjáratú Plymouth Fury, igazi országhi csirkáló.

A háromszáz dollárért megvett autót azlán hihetetlen metamorfózison megy át az egyik közeli műhelyben. Arnie szinte csodát művel, s a roncsból újra méltóságtelej autós-csoda lesz. Am a varázslatnak ára van, s ezt hamarosan meg kell fizetnie. Először szüleinek vessz össze az autó miatt, majd barátjáné, a csodálatos, másodéves egyetemista közli vele, válasszon: vagy ő, vagy a kocsi!

A döntést azonban maga a kocsi kívánja a kezébe venni. Egy este az autós moziban majdnem megéli vetélytársát. A fulladozó lányt egy közeli autós menti ki a kocsiból – a szakítás úgy tűnik végleges. Közben egyre gyanúsabb és féltetősebb hírek terjednek az autóról, akit – vagy amit – Christine-nek hívnak. Egykori tulajdonosának szinte az egész családja az ülésekben lelve halálát. A feleség, a gyerekek, majd maga a tulajdonos fulladt meg a kipufogógáztól.

Mindezek a rémhírek sem riasztják el Arnie-t a kocsitól, s úgy dönt, hogy inkább Christine-t választja. Am egy este, miután letette az autót, a garázsba hatol egy háromtagú banda és kalapáccsal és pajszerrel ócskavassá „változtatja” a büszke négykerékűt. Közben Arnie kibékül barátjánéval s együtt indulnak a garázsba. Mikor megpillantja az összetört kocsit, ismét éketlen garagra gerjed, és a lányt okolja a történetért. Nagy baj még így sincs, csupán ismét összevesznek. A kocsi pedig elkezdi kijavítani önmagát...

CHRISTINE

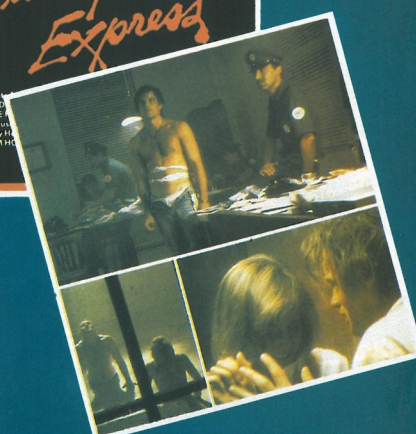
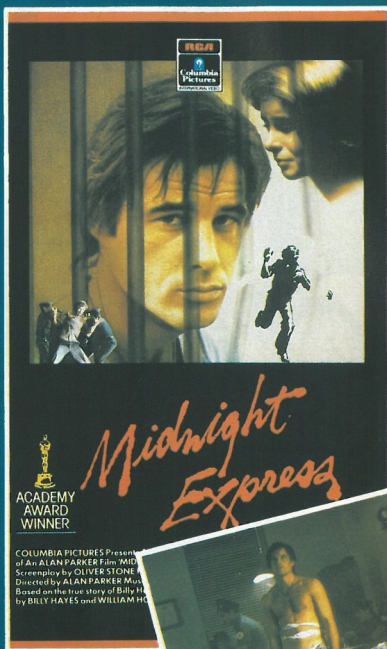
USA, 1983

Főszereplők: Harry Dean Stanton, John Stockwell, Alexandra Paul
 Rendezte: John Carpenter
 110 perc

ÉJFÉLI EXPRESSZ

(MIDNIGHT EXPRESS)

Angol, 1978
 Főszereplők: Brad Davis, John Hurt, Randy Quaid, Bo Hopkins
 Rendezte: Alan Parker
 116 perc

Alan Parker, az új brit filmrendező-generáció egyik legtehetségesebb tagja. Ezt külföldön már számos filmmel bizonyította. Sajnos egyik legnagyszerűbb filmje, az Éjféli expressz csak most, és csak videón érkezett meg Magyarországra.

A történet Isztambulban játszódik a hetvenes években. Egy amerikai fiatalember két kiló hasist föllába csomagol, s az adagokat ragtapással a testéhez erősíti. Így próbálja meg kicsempészní az országból. Balszerencséjére a repülőtérén állandó riadókészültség van, mert ismételt bombamerényletekre van szó. A vámon és az útveléll ellenőrzésen még valahogy átjut, de a repülőgép lépcsője előtt a motózásan már nem. Kalkai vagy inkább Victor Hugo-i környezetbe kerül. A török börtönben társakra is lel: amerikai, svéd fiatalbörökre, akik súlyos éveket kaptak szinte semmiségekért. Egyikük két gyertyatartó ellátulajdonításáért ül nyolc évet, a másik szintén kábítószer-csempészésért ennél többet. Nem sok jóval bíztalják tehát; az idegen itt nem több egyszerű bálnál.

A tárgyaláson aztán bebizonyosodnak a jóslatok. Nagy szerencsével „csupán” négy évet szónak a nyakába – de az ügyész eredetileg életfogytiglant kért! Harry megpróbál jó ú lenni, lázadózás nélkül túri sorsát, s nem vesz részt szókesi kísérletekben sem. Ezt nevezi a börtönfoklór „éjféli expressznek”.

Már csak 53 napja van hátra a büntetésből, amikor hivatják. Azt hiszi, örömhírrel érkezik az amerikai konzul, azzal, hogy maradek büntetését a bíró elengedi. De nem ez történik. Perét újra tárgyalják és négy helyett 30 évet kap...

(Forgalmazza: a MOKÉP)

Alice in Wonderland

PART ONE

WALTER BRADY & JAMES W. MILLER
ILLUSTRATION
DIPALM JEFFRIES

USA.
Rendező:
Harry Harris
Főszereplők:
Natalie Gregory,
Red Buttons,
Jayne Meadows
Idő: 180 perc

Alice Csodaországban (Alice in Wonderland)

Lewis Carroll, a múlt századi angol meseíró, költő és matematikus élete legalább olyan titokzatos, mint csodálatos regényei, az Alice Csodaországban és az Alice a tükör mögött. Mint a legnagyobb meseíroknál, nála sem lehet tudni, gyerekekhez szőlt-e valójában, vagy a mese ürügyen a felnőttekkel próbálta megosztani a nagy titkot.

Alice tanácstalanul téblábol a felnőttek oly rendezett világában. Anyja épp teára titokzatos, mint csodálatos regényei, az Alice Csodaországban és az Alice a tükör mögött. Mint a legnagyobb meseíroknál, nála sem lehet tudni, gyerekekhez szőlt-e valójában, vagy a mese ürügyen a felnőttekkel próbálta megosztani a nagy titkot.

Alice tanácstalanul téblábol a felnőttek oly rendezett világában. Anyja épp teára terít, nővere olvas a kertben. Csak Alice veszi észre a Fehér Nyulat. Utána ered és hamarosan egy erdőben találja magát. A Fehér Nyúl hol eltűnik, hol felbukkan megint. Alice kétségbeesve rohan utána, majd egy szakadékba esik. Zuhan, zuhan a végtelenségig. Egy picinyke szobában tér magához, onnan picinyke ajtók vezetnek ki. Majd egy üveg folyadékra bukkan, kiissza, s maga is olyan kicsiny lesz, hogy átfér az ajtón. Könnyeitől közben megárad egy kis patak, melyből furcsa lények, állatok próbálnak a partra evickélni. Es elkezdődnek kalandjai, melyek egyszerre csodálatosak és félelmetesek, mulatságosak és vérfragyasztóak, ám mindenek előtt irracionálisak. A logika itt nem fegyver, csak egy gyerek logikája fogadja el az illogikusait.

A film olyan sztrókat vonultat fel, mint Sammy Davis, Telly Savalas, Ringo Starr. Am a titkot minden gyereknek és minden felnőttnek önmagában kell megfejtenie...

OLAJOZOTT ISTENNYILA (GREASED LIGHTNING)

Amerikában minden lehetséges. Még az is, hogy egy négerből híres autóversenyző legyen. De Amerikában semmi sem hull az öledbe ingyen. Mindenért keményen meg kell küzdeni. Scott Wendell – állítólag tényleg ő volt a világ első néger autóversenyzője – jól ismeri a játékszabályokat. A katonaságnál összekuporgatott zsoldjából vesz egy autót és felcsap taxifofórnek. Hamarosan rájön, hogy szeszempézzsel sokkal gyorsabban sokkal több pénz lehet keresni. A rendőrök elkésereedettten üldözik, de Scott úgy hajl mint az istennyila. Boldog, dől a pénz, felesége hiába inti, nem lesz ennek jó vége.

Es egy nap – éppen hűvét van – mégis a börtönben találja magát. Am Amerika nem az az ország, ahol hagyják, hogy a tehetség parlagon heverjen, pláne, ha pénz lehet csinálni belőle. Fellúnik egy agyafúrt, fehérbőrű üzletember és egy alkut ajánl Scottnak. Ha hajlandó indulni egy helyi versenyen – amolyan tragacs autók kizsírítósdíjjan – kihozza a börtönből. Néger a pályán! Ez aztán a szenczió!

USA, 1977. Rendező: Michael Schultz
Főszereplők: Richard Pryor, Beau Bridges, Pam Grier. Idő: 94 perc

ACTION
COMEDY

WARNER HOME VIDEO

GREASED LIGHTNING

RICHARD PRYOR
BEAU BRIDGES

PAM GRIER • CLEAVON LITTLE
in "GREASED LIGHTNING"

Co-Starring VINCENT GARDENIA • RICHIE HAVENS

MASTER COPY

© 1977 Warner Bros. Entertainment Inc. All Rights Reserved.

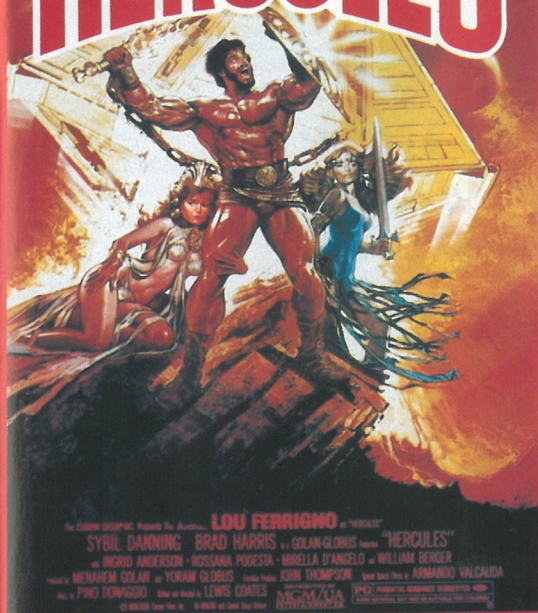
FROM WARNER BROS. A WARNER COMMUNICATIONS COMPANY

VICO®

F I L M E K

THE STRONGEST MAN ON EARTH

HERCULES

LOU FERRIGNO

SYBIL DANNING BRAD HARRIS GILIAN GLOUS "HERCULES"
INGRID ANDERSON ROSSANA POMEZIA MORELLA D'ANGELO WILLIAM BERGER
MERRALEE GILMAN TORIAN GLOUS JOHN THOMPSON
PINO DONAGLIO

HERCULES

AMERIKAI SCI-FI

Mi is kívánczoknék jobban az amerikai szuperfilmek szuperszínében pompázó, szupertechnikával leforgatott szuperszelés vásznaira, mint minden idők legszuperebb szuperemberének sztorijára.

A görög mitológia Herkulesének kalandjai százsor izgalmasabbak, veszélyesebbek és drámaibbak, mint a modern képregényhősökökből filmhőse avanszállt csodalények bravúrjai.

„Halljátok istenek, halljátok istennők, férfit segít ma a napvilágra Eileithya, aki mind a körülállók felett uralkodni fog, és abból a családból származik, amelyek az én véremből eredt.” – dicsékedt megdondolatlannul Zeusz és ezzel megpecsételte Herkules sorsát. Mert meghallotta ezt Até, Zeusz egyetlen leánya és tett róla, hogy Herkulesnek igen nehéz sora legyen. Herát sem kellett féltetni, két gonosz sárkánykigyót küldött, hogy pusztítsák el a gyermek Herkulest. A kislány pusztá kézzel kicsavarta a kigyók nyakát. Nőtt, növekedett. Tizenhét éves korára négy könyök széles volt a törzse.

Am Héra gyűlölete csak nem engedett. Féltékeny volt Herkulesre, mint Zeusz minden gyermekére, kit más hozott a világra. Addig mesterkedett, míg Herkules kénytelen volt Eurystheus szolgálatába állni, hol tizenkét munka, tizenkét emberfeletti feladatot várt rá...

USA Rendező: Lewos Coates, Főszereplő: Lou Ferrigno

VICO®

F I L M E K

MURPHY TÖRVÉNYE

AMERIKAI AKCIÓFILM

Murphy – alias Charles Bronson – zsarú. És talpig becsületes. Ezt a korrupt amerikai bűnüldözés épp úgy nem állhalja, mint a mindenható maffiózók alvilága. A becsületes zsarú két tűz közé kerül: ellenségei alig várják, hogy eltehessek láb alól. Murphy ráadásul még peches is. Felesége elhagyja, sztriptiztánós nő lesz egy kétéset mulatóban és egyszersmint a mulató tulajdonosának szeretője. Murphy estéről estére feltűnik a nő munkahelyén, vágyakozva bámulja, dönti magába a whiskeyt, a végén pedig rendre lekürvazza emancipált bártünderre avanszállt exnejét. Ejszakai bolyongásai során lefűlve egy kocsioltványt, egy fiatal lányt. A csapzott, szakadt kis csaj nem adja meg magát egykönnyen: löbbször keményen tükön rúgja Murphy-t, egyfolytában káromkodik, olyan mocskosszájúan és közönségesen, hogy még egy kocsi is elszégyellné magát, ha hallaná. Bronsonnak – alias Murphy – azonban arcizma sem rándul.

Akkor is rezzenéstelen marad, amikor egy rejtélyes nő hang telefonon közli vele, hogy kinyírja, ám előbb alaposan kikészíti. Es lön. Szeretőjével együtt szitává lövik Murphy volt feleségét. Természetesen minden nyom arra vall, ő tette, féltékenységből. Kollégái boldog kárörvendőn csatintják rá a bilincset. Ám ki van a lánc másik végén? Nem más, mint a kis mocskosszájú. Murphy tudja, hogy nincs az a biróság, mely lementené. Meg kell találnia a gyilkost. Szöknie kell, a vele összebilincselte lánnyal együtt. A börtönből meglögnak, de kint minden lépésüket figyelni a bosszú gyilkos démóna...

USA, 1986
Rendező: J. Lee Thompson
Főszereplők: Charles Bronson, Carrie Snodgrass

Forgalmazza: a VICO

video 7

A MAGYAR SZINKRON ÉS VIDEO VÁLLALAT

magas művészi és technikai
színterületen vállalja:

**MAGYAR
SZINKRON ÉS VIDEO
VÁLLALAT**

1201 Bp., Vörös Hadsereg útja 64.

Postafiók: 58

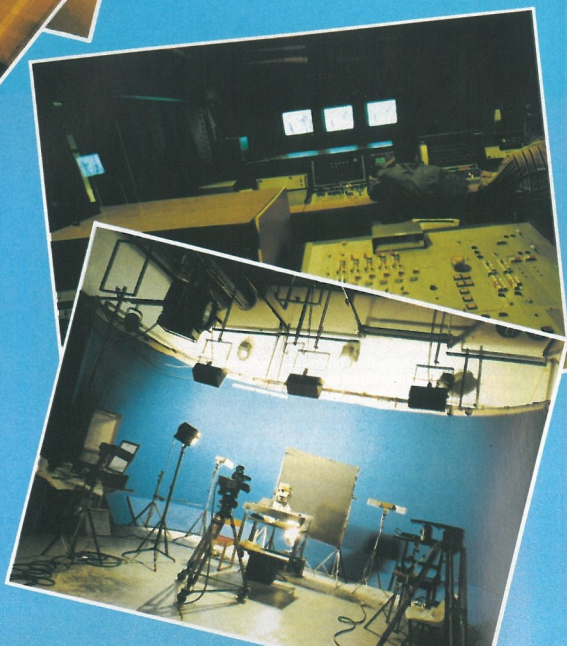
Telefon: 176-3333, 176-7943 Fax: 176-7093

Telex: 22 68 23

- idegen nyelvű filmek szinkronizálását, feliratozását,
- idegen nyelvű filmszöveglista készítését magyar filmekhez, illetve videóprogramokhoz,
- magyar és idegen nyelvű hangosítást,
- videóanyagok számítógépes feliratozását magyar és idegen nyelven,
- referencia-, reklám-, termékpropaganda-, oktató-, dokumentumfilm- és -videóműsorok gyártását,
- helyszíni közvetítések lebonyolítását,
- 35 mm-es és 16 mm-es filmek átírását 1 coll Ampex, U-matic (Low Band és High Band), VHS és Betamax rendszerben,
- 1 coll Ampex, U-matic (Low Band és High Band), VHS editálást,
- videokazetta-sokszorosítást VHS Pal rendszerben,
- NTSC, Pal, Secam rendszerű kazetták átírását,
- film- és videotechnikai eszközök kölcsönzését (kamerák, videómagnók, monitorok stb.).

- videóvetítő-kölcsönzést nagyobb rendezvények, konferenciák, tanácskozások részére,
- zártláncú hálózatok telepítését,
- reklámkampány szervezését, vállalati arculatterv készítését,
- zenei anyagok felvételét - videóklippel vagy önállóan,
- hangkassetta és hanglemez készítését, kiadását.

KÉZ AZ ÁRNYÉKBAN

PAL VHS

Hétévi együttlét után legalábbis fájdalmas a szakítás. Philippe és Catherine egy kiadós veszekedés után döntenek úgy, hogy nem folytatják a civakodásokkal, féltékenységgel és gyanakvással kísért együttlétet. Az asszony határoz, a férfi pedig egy kis idő elteltével maga is egyetért azzal. Mindketten egy harmadik személyben, kettejük közös barátjában keresnek vigaszt és támogatást. A férfi éjszakai menedéket talál lakásában, az asszony pedig megosztja vele már-már rémálomszerű vízióit.

A két nő egy réggel úgy dönt, hogy kirándulást tesznek éppen úgy, mint a régi szép időkben. Kocsiba ülnek és találmira kiválasztanak egy eldugott kis települést. Már a térképen is nehezen találják meg a kis falut, a templomot és a melléltó lévő kastélyt, majd úttalan utakon közeledik meg azt. A település azonban teljesen kihaltnak látszik. Senkit sem találnak a házakban, a templomban. A temetőben ennek ellenére friss virágok borítanak egy sírt. A mezőn lovak legelnek, s a templom mellett pedig egy kék kesztyű hever.

Catherine számára különösen emlékezetes színű és formájú ez a kesztyű. A férfival való kapcsolatára emlékezteli. A kastélyban végre emberekre bukkannak. Két idős hölgy lakja az ódon kastélyt, a tulajdonos és néma szolgálója. A két nő teára és kekszre hívja meg az öreg hölgy, majd faggatni kezdi Catherine-t. A látogatók már menni készülnek, mikor a szerelmi csalódsárról kezd beszélni. Catherine nekiszigezi a kérdést:

– Hogyan lehet gyógygyulni a szerelmi csalódsárból?

Mindenre el van készülve, a válasz mégis megdöbbeníti. Az egykor szeretett férfiu halála vagy haldoklásának végignézése szüntetheti meg a szerelmi csalódságot. Catherine megfogadja az idős hölgy tanácsát...

KÉZ AZ ÁRNYÉKBAN (UNE MAIN DANS L'OMBRE)

Franciaország, 1987
Főszereplők: Sylvie Granotier, Nicola Pagetti, Clive Francis
Rendezte: Peter Duffell
55 perc

A LÖVÉSZ ÉJSZAKÁJA (LA NUIT DU FLINGUEUR)

Franciaország, 1986
Főszereplők: Victor Lanoux, Veronique Genest, Patricia Millardet
Rendezte: Pierre Grimblat
90 perc

A „forgatókönyvtől” eltérően fejeződik be egy bankrablás. A banda két tagja nem csak az éjjeliőrt, de Kantot, a kasszaőrő-betörőt is ártalmatlanná teszi. Az azonban a három golyó ellenére sem hal meg! Sőt, az intenzív osztályon fekvő végigasszisztálja egy gazdag olasz halálát, aki neki, mint szomszédjának árulja el azt, hová rejtett el 300 kilogramm aranyat. Kant megtudja a széf betűkombinációját, az ápolónő pedig annak a kis falunak a nevét, ahol egy pajtába falazva található az „aranyos” széf.

A nővérke kicsempészi a kórházból a betörőt, s félig kész otthonában rejti el. Ott, a csupasz betonfalak között próbálja meg kábítószerek segítségével kiszedni a férfitől a széf kódját, hogy aztán majd egyedül legyen birtokosa a vagyonnak. Kant azonban még öntudatlan állapotban sem árulja el a titkot. Közösen kell tehát felkutatniuk a rejtékhelyet.

A férfira azonban, egy elhagyott barátón megbízásából, bérnyilkosok is vadásznak. Előlük csak két kocsi felgyűlésével tudnak megmenekülni. Úljuk az egyik párizsi lemezkereskedésbe vezet, ahol Kant barátja dolgozik. A férfi felkeresi egykori barátját, hogy hamis papírokat szerezzen magának és kisoronjének. Nem tudja, hogy az idős bárenekes egykori barátójának kedvese és jätékszere. Ismét kegyellen hajszá indul. A bérnyilkosok megölik a lemezbolt tulajdonosát, az egykori barátót, a bolt süketnéma segítje pedig az egyik bérnyilkost. A férfi és a nő pedig elindul a kis falu felé, hogy meg az utolsó pillanatban megszerezzék az 1 milliárd frankot érő aranyzsákmányt.

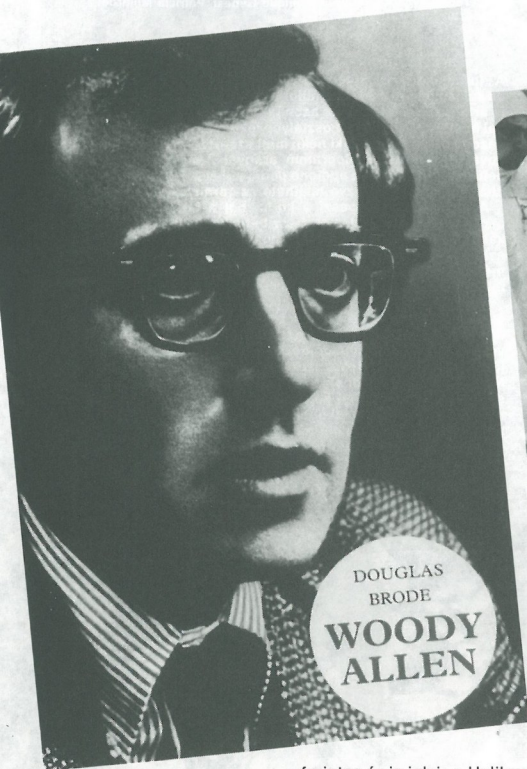
A lövész éjszakája
(LA NUIT DU FLINGUEUR)

Rendezte:
PIERRE GRIMBLAT

TELEVIDEO

Amit tudni akarsz

Tudnak önök arról, hogy a *Fogd a pénzt és fuss!* főszereplője, Virgil Starkwell a film szerint éppúgy 1935. december 1-jén született, mint megformálója, Woody Allen, és első felesége ugyanúgy Louise névre hallgatott, mint Woodyé a valóságban? Tudják, hogy ez a Louise (*Louise Lasser*) a *Banánköztársaságban* és az *Amit tudni akarsz a szexről...*-ben szereplőként is felbukkan, és mindez még csak a kezdet, mert az *Annie Hall*-ban például Woody már a valóságos szerepét játsszja el exlélektársával, Diane Keatonnal, aki a *Paul Simon* alakította *Warren Beatty* kedvéért hagyta el őt?

Korszakos filmalkotónak kijáróan elegáns és aprólékos az a könyv, amely nemrégiben jelent meg a hazai könyvesboltokban is. A 240

forintos ár is jelzi: a Helikon Kiadó biztos abban, hogy a Woody Allen fanclub hazai törzstagjai is sikerre viszik *Douglas Brode* könyvét.

Ki ez a Woody Allen; és legfőképp: mi a titka? Valószínűleg minél több filmjét ismerjük, a válasz annál bonyolultabb. Ízig-vérig amerikai – ahogy filmjei is –, igazi sikereit mégis Európában aratta. Ő a bukdácsoló kisember, ugyanakkor „vele-é-ig” intellektuális. „Egy egész nemzedék komikusan megfogalmazott problémáinak két lábán járó enciklopédiája” – írta róla a *Time* kritikusa. Karrierje sem az a kiköpött amerikai, amely általában nyugodt jómódban élő szülőkkel szokott kezdődni... Lehet például valaki Allen Königsbergként magas szöke amerikai?

Königsbergből egyébként nem azért lett Woody Allen,

Woody Allen mint bejégt öndősejt bevetésre vár az *Amit tudni akarsz a szexről...* című film utolsó epizódjában

mert a név tulajdonosa alsó-középosztálybeli zsidó származását kívánta bagatellizálni. Nevét mindössze azért változtatta meg, hogy gimnáziumi osztálytársai ne szerezzenek tudomást arról: az ő vicceit olvashatják a lapokban. 16-17 éves lehetett akkor. 25 évesen viszont már az NBC és a többi tévétársaság megbecsült poénzállítója, havi majd kétezer dollárért. Túl volt két sikertelen egyetemi próbálkozáson – egyszerre sikerült kibuknia a New York Universityről és a City College-ből. Az iskolák alaműgy sem állt túlságosan jó viszonyban, állítása szerint a komolyabb könyvek olvasására is csupán azért kapott rá, mert a neki tetsző lányoknak csak így tudott imponálni.

27 éves korában feladja havi kétezer dolláros jövedelmét és kabarékomikusként önállósítja magát. Az első két év teljes csőd, de aztán beindul a verki, egyre nagyobb színpadokon lép fel, írni kezd a *Playboy*-ba és a *The New Yorker*-be, aztán

újra visszatér a televízióhoz. 1964-ben kéri föl az első film megírására, de a *MI Újság, cicamica?* még nem igazán az ő filmje: a forgatókönyvből „nőcis-szexis” vígjátékot forgattak – ahogy később ő minősítette.

Az első hamisítatlan Woody Allen-filmet 1969-ben mutatták be. A *Fogd a pénzt és fuss!* a tévé-dokumentumfilmek stílusát forgatja ki a végletekig az általa megírt, megrendezett és eljátszott bűnöző történetében; ugyanakkor megjelennek jól ismert paradoxonjai is: a „Van-e szerelem a házasságleten túl?”-é, a kommunikációképtelenségé („Semmi cicó...!”) és a többi. Egy jellegzetes kritikai megállapítás: Woody Allen afféle „sörétespuska”-technikával élt, bízott benne, hogy épp elég poénja talál ahhoz, hogy a célt tévesztettek ne számítsanak. Két év múlva következett a *Banánköztársaság*, melyben a főhős – hogy egy csinos politizáló lányunk imponáljon – egy közép-amerikai államban gerillának áll.

Az úgynevezett klasszikus filmek sorát a *Játszd újra, Sam!* nyitotta meg, ami azért érdekes, mert a színpadi műfilmváltozatát – hiába azonosítják vele – nem ő rendezte.

- Woody Allenről

A gerillák közé tévedt kislemez önvédelmet tanul, csekély eredménnyel a *Banánköztársaságban*

Gordon Willins operatőr pazar képe a fekete-fehérben készült *Manhattan* című filmből. A partner Diane Keaton.

Persze ez senkit sem zavart különösebben – elkezdődött a mítosz felépítése, amelynek középpontjában egy kopaszodó, szemüveges férfi áll, aki hol író, hol kabarékomikus, aki harcos, de ugyanakkor mindig szorong valamiért, aki „bohózáti elemeket présel ki a Dosztojevskijről, Strindbergtről és Csehovtól származtatható amerikai írói műfajból, az önvalomásból”. Ugyanebben az évben, 1972-ben készült el az *Amit tudni akarsz a szexről...* – a film egy szexuális felvilágosító könyvnek köszönheti a létét, de végül annak paródiája kerekedett belőle. A hét epizód újra fantasztikus parafrazisát adja a különböző műfajoknak a kosztümös vígjátékoktól kezdve az ódon horror és az „elszabadult óriásszörny” szerű filmekig. A nyolcadik, sohasem játszott részben Woody egy pókot alakít, aki szerelmeskedni akar a párjával – ez exfelesége, Louise Lasser – holott tudja, orgazmusa közben az fel fogja falni őt. A Banánköztársasághoz hasonlóan magyarországi mozikban nem láthatuk a *Szerelem és halál*t, ami Eisenstein filmjeit és a Háború és békét veszi célba – ezáltal meleg íróniával. Allen a szokásos amerikai keresetlenséggel közelít az

ország és fennkölt művészet kérdéseihez; komikuma azonban nemcsak e kettősségből következik, hanem abból is, ami az író és rendező tudathasadása is: egyszerre van jelen a profi szórakoztató és az egzisztencialista értelmiségi.

Az 1976-os *Jónevű senki*-ről, a '77-es *Annie Hall*-ról és az 1979-es *Manhattan*-ról már rengeteget írtak itthon is, így említsük inkább meg a közbeeső *Szababéldet* és a *Csillagporos emlékeket*, amelyek kilógnak a fenti élettrajzi keser-komédiák sorából. Ezek Woody Allen kevésbé sikerült filmjeiként vonultak be a köztudatba, de könnyen elképzelhető: pusztán azért, mert az előzőekhez képest túlságosan „komolyak”, amolyan csehovi alaphelyzeteket idéznek meg Fellini és Bergman stílusában.

A New York- és Diane Keaton-filmek után a *Szentiván-éji szexkomédiában* már Allen új életépárja, Mia Farrow játszik, és ez a film éppen a vidéki életéről kíván szólni. Woody Allen filmrendezőként a geggyártástól fokozatosan jutott el a filozófikus kérdések felvetéséig – ebben a filmjében a kritikák tanúsága szerint még eredménytelenül. A *Zeliget* (1983) viszont úgy ünnepeleik, mint rendezőjének mesterségbeli csúcsteljesítményét, amiben az egykor főleg szöviccekre építő Allen már a látvánnyal is rendkívülien tud bánni. Egy év múlva születik a *Broadway Danny Rose*, amelyben – sokak szerint – Mia Farrow élete legnagyobb alakítását nyújtja, rendezője és párja pedig valamiféle kompromisszumot próbál keresni az intellektuális, a humoros és az értelmes árnyalatok között.

A kötet a komikus-író-színész-rendező pályáját 1985-ig követi nyomon, némi fogódzót adva Woody Allen megértéséhez, egyéniségének, művészetének megismeréséhez. Douglas Brode alkotása leginkább talán „Woody-kézikönyvként” szolgálhat: hozzájárulhat egy titokzatos pálya megfejtéséhez.

Woody videón

A házi videokönyvtárakban szerencsés esetben négy filmjét is írízhetik a filmgyűjtők. A Magyar Televízió az elmúlt években vetítette a *Fogd a pénzt és fuss!*, a *Játszd újra, Sam!*, a *Jó nevű senki* és az *Annie Hall* c. alkotásokat.

A hazai videotékák közül egyedül az Intervideo boltjában kölcsönözhetőek Woody Allen-művek: az *Annie Hall*, a *Csillagporos emlékek* (Stardust Memories), a *Zelig*, a *Banánköztársaság* (Bananas, az Intervideoban *Zöldségek* címen), valamint a *Mi újság Cicamica?* (What's New Pussycat?), melyben színészként Peter Sellers mellett játszik.

Zenélő póderdoboz

Becsukott fedéllel az ábrán látható valamit mindenki teljes joggal zenélő doboznak vagy zsebrádióknak nézhetnek – annál is inkább, mert az is. AM és FM sávokon működik, ahogy az lenni szokott. A fedél felnyitása után döbben rá az ember, hogy nem egy zenélő póderdobozzal van dolga: mert ahol magát a tükörben látná, ott egy LCD képernyő néz szembe vele. Képtárlója 6 coll, azaz kb. 15 cm. A jobb vétel érdekében kihúzható teleszkópatennával is felszerelték. UHF és VHF sávokon egyaránt hangolható. A beállítását SEARCH gomb segíti, amelyet megnyomva automatikusan végigpásztázza a készülék a vételi sávokat; az adók

memóriában rögzíthetők, így nem kell minden bekapcsolás után újból beállítani a kívánt programot. Olyan városi környezetben, ahol ez a kis rádió-tévé leginkább gazdára találhat, esetleg öt-tíz adó is vehető, és az ismételt vacakolás a behangolással nagy mértékben elronthatja azt az örömet, amit a zsebben hordhatóság és a nem kimondottan tévévezérelt termék körülmények közötti tévézés jelent. Hogy ezzel másokat ne zavarjunk pl. utazás közben (netán egy unalmas értekezleten...), fülhallgatót is lehet a készülékhez használni.

Az LCD nagyobb méretekben való előállításra nagy szárlában, olcsón még nem megoldott. Erre utal az, hogy a Matsushita ja-

Érzéki örömök – egy Canon karkorder

Csukd be szemed – nyisd ki a tenyered... beleteszem a Canonvison A1-et, csukd be, fogjad, most nyisd ki a szemed és csodálkozz! A meglepetés: egy tökéletesen formatervezett karkorder tartalmaz a kezében, amely ez ideig ismeretlen ergonómiai örömeket ígér. Olvasóink talán a fotó alapján is megéreznek ebből valamit.

A dolog hátterében az áll, hogy az összes eddigi kamera és karkorder jórészt azokat az amatőr filmfelvételőket utánozta megjelenésében, amelyek egy régebbi technikai és gyártási színvonalat képviseltek, és nem arról voltak híresek, hogy nagyon igazodnak az emberi kéz, a szem, a tartás követelményeihez. A korszerű fényképezőgépek e tekintetben egy fokkal jobbnak bizonyultak. Bizonyos, hogy ez is egyik oka annak, hogy a fotósok bizonyos tartózkodást mutattak és mutatnak ma is a videókamerák és karkorderek iránt. A Canon itt látható karkorder abszolút „fényképezőgép-szerű” – olyannyira, hogy csukott szemmel az első pillanatban nemigen lehet megállapítani, hogy amit a kezünkben tartunk, az fotós vagy videóeszköz-e valójában.

Azt lehetne mondani, hogy ezek után nem is nagyon érdekes, a Canonvison A1 milyen bel-

ső értékekkel bír, hiszen nagyon valószínű, hogy legelőször igen kedvező külső formája miatt figyelnék fel rá. Emellett azonban van néhány szokatlan, előnyös tulajdonsága.

A készülék V8 (normál) rendszerű és felezett sebességgel is tud működni, így egy kilencvenperces kazettára akár háromórás felvételt is készíthetünk. Hifi hangfelvétellel ugyan nem alkalmas, de a normál hangfelvételi frekvenciatartománya 12 kHz-ig terjed, és így igen jó hangminőséget nyújt, különösen ha jobb fajta külső mikrofonokat csatlakoztatunk, hiszen erre is van lehetőség. A beépített mikrofon is sztereo. Sajnos a hangfelvételi szintje kézzel nem állítható, de fejhallgatón ellenőrizhetjük a bejövő és szalagra kerülő hang minőségét és szintjét.

Külső videó és hangbemenet nincs a készüléken.

A 420 000 képelemből álló CCD előtt egy tízszeres varióobjektív található, melynek fénycereje 1:1,4, fókuszátvolságát 8–80 mm közt lehet állítani. A varió természetesen motorral is működtethető. A blende és fókusz automatikusan állítható; előbbi igen precízen dolgozik. Van a készüléken egy „blendestop” gomb is, melynek segítségével rögzíteni lehet a rekeszt

adott értéket és így nem változik a téma tónusa pl. olyankor, amikor egy világszervezetben levő sötét tárgyról kinyitjuk a varióval. Fel- és lelendézésre is mód van a felvétel elején, illetve végén. Az autofókusz tartománya átkapcsolható egy szűkebb mezőre, amikor csak a kép középső részét figyeli. Makróbeállítás és automatikus fohéregyensúly: mindkettő szintén olyan dolog, ami nélkül ma már nemigen találve egy karkorder. A fohéregyensúly-állítás lehet automatikus vagy manuális, és az egyszer beállított állapot tárolni is lehet. A kamerarész érzékenysége 15 lux. A kép

bontása 2,3 MHz frekvenciahatárig lehetséges; a kép jel-zaj viszonya 41,3 dB. Dátum és óra mellett két sorban 16-16 karakternyi feliratot lehet a képhez keverni – egyéb színes, trükkös megoldás nincs a gépen.

Az ún. Record-Search gomb arra szolgál, hogy egy adott felvételen megkereshessük azt a pontot, ahol folytatni kívánjuk a felvételt. A gomb nyomásakor gyorskeresésben fut a szalag; elengedésekor

Szuper Hitachi

pán cég 16 collos (40 cm-es) képátmérőjű lapos képernyője az ún. beam-matrix-rendszer alapján működik.

Úgy tervezik, hogy a kilencvenes évek közepére elérjük az egyméteres képátmérőt a lapos képvisszaadó eszközök. Nyilván az is lassítja a fejlődést, hogy egyelőre van némi bizonytalanság akörül, milyen lesz az ezredvég tévérendszere. Csak az bizonyos, hogy a mostaninál sokkal jobb minőségűnek kell lennie a tévéeknek. Ezért nem célszerű a mostani átviteli rendszerhez illeszkedő nagy méretű LCD panelek gyártását forszirozni. Különbösen is itt vannak a „Jumbo” képcsövek, amelyek képmérete és minősége kielégíti a mostani tévéképernyőkkel szemben támasztott igényeket.

magától felvétel-szünet helyezésbe áll.

A Canovision A1 kockázó felvételekre is képes: 10, 20 vagy 60 másodpercenként készíthető vele egy 0,5 mp-ig tartó felvétel. Hogy az ilyen anyagokban az időközben történt fényváltozások ne okozzanak kellemetlen villogást vagy egyéb zavart, a blendét stabilan rögzíteni lehet. Van egy időzítő áramkör is a gépben, amely 24 órán belül el tudja indítani azt a felvételt. Ez különféle megfigyelési feladatokra is alkalmassá teszi. A felvétel nemcsak kézzel és az említett programozással indítható, hanem egy távvezérlő segítségével is (öt méteren belüli távolságból). A távvezérlő védője a kereső tetején van, amely ilyenkor „becsukott” állapotban van, és szinte bármilyen irányból érzékeli tudja a parancsokat.

A CCD kiolvasási ideje 1/2000 mp-ig csökkenthető. Ez és a lassított visszajátzás kiválóan segíti a mozgáselemzési feladatok elvégzését. Az állókép is kitűnő minőségű.

Tökéletes inzerálást végezhetünk a Canovision A1 géppel – hála a beépített forgó törölfejeknek.

Az akku kapacitása 1800 mAh. Az egész készülék súlya 1,85 kg. Tartozékaival együtt kb. 4000 márkába kerül az NSZK-ban. Japánban már forgalomban van Hi8 rendszerű változata is...

Vannak, akik idegenkednek a miniatűr dolgoktól, például attól, hogy egy kamerán vagy kamkorderen a kisujj körmével lehet csak egy gombot vagy kapcsolót működtetni. Pedig ez csupán annak a következménye, hogy a sokféle kezelőszervet el kell valahogy helyezni az illető eszköz felületén, nem is akárhol, hanem lehetőleg logikus, sőt esztétikus csoportosításban.

A Hitachi VM-S7200E jelű kamkordere nagy, súlyos, tekintélyes darab – és nem szenved a fentiekben kifogásolt bajtól. Komplet súlya 3,6 kg, S-VHS üzemre alkalmas, normál méretű kazettát tud befogadni. A kezelőszervek valóban kényelmesen hozzáférhetők.

21 lux minimális megvilágítás, 3,15 MHz frekvenciaátvitel, 45 dB kép-jel-zaj viszony jellemzi. A normál méretű (62 mm átmérőjű) fejdob által felvett ferde sávok a szalagon stabil visszajátzást tesznek lehetővé. A féhéregyensúly automatikus, kézi, műfény,

fénycső, napfény és felhős állapotoknak megfelelően állítható.

A beépített karaktergenerátor és memória tizoldalnai feliratot tud tárolni, ezek egymás után bekeverhetők a videóképhez. Ugyanint tárolható egy állókép is, amely rászűrhető a videófelvételre. Ezeket a Multi Image Generator nevű kis dobozka állítja elő, amely a gép tetejére szerelhető az ábrán látható módon. Ugyancsak lehet a VM-S7200E kamkorderral kockázó felvételeket készíteni.

Hátrány, hogy csak normál hangot vesz föl, azt sem túl jó minőségben. A hang ellenőrzéséhez azonban beépítettek egy picit hangszórót a házba, épp oda, ahol a fülünk van, amikor a keresőbe nézünk. Ezen anélkül hallhatjuk a hangot, hogy az a felvételt zavarná. Viszont felezett sebesség is lehetséges. A többi, szokásos jellemző hosszasan felsorolása helyett csak annyit jegyzünk meg, hogy ez a gép nem csúcsteljesítményével, hanem korrek, robusztus felépítésével akar hódítani – mint ilyen, inkább a profi technika felé hajlók számára lehet csábító és nem azok számára, akik még oda is videóval mennek, ahova a király is gyalog jár.

Mini Sony

A Sony CCD-TR55 típusú karkordere ismét egy lépés a végeféltáhtatlan úton, amely a fogyasztói elektronika – ezen belül a videótechnika – magaslatára vezet. A nyilvánvaló cél az, hogy egyre könnyebben kezelhető, egyre kisebb, könnyebb és ugyanakkor funkciókban és minőségi paraméterekben mind többet nyújtó készülékeket adjanak a felhasználók kezébe. Ime, ide vezet az átkos, profitért folyó hajszja...

A Sony CCD-TR55 alig 790 gramm, ennek ellenére csaknem mindent tud, amit felnőtt testvérei. Hatszoros varió, 1/4000 mp-ig csökkenthető kiolvasási idő stb. És természetesen az automatikák: autofókusz, automatikus fehérbalansz, blende stb.

Ez a készülék rendszertechnikáját tekintve még „hagyományőrző”: csak normál V8 felvételre alkalmas. Nyilván kész van már utódja, amely „Hi8” (így becézik a High-Band V8 rendszert) üzemre is alkalmas lesz. És talán még kevesebbet nyom az új konstrukciójú, a réginél könnyebb mechanika következtében.

Egy VHS, amely S is lehetne

A miniatürizálás érdekében folyó méretcsökkentés eredménye a jól ismert VHS-C videokazetta. Amikor a hetvenes évek elején a VHS rendszert megalkották, nem látták előre azt a fantasztikus fejlődést, amely mára a fényképezőgépméretű karkorderekhez vezetett. A kazetta méretét ügyesen „lefaragták” a VHS rendszerben, de a fejdobot „összenyomni” nem volt egyszerű, mivel a szalagra pontos geometriai struktúra szerint kell a sávoknak felíródniuk és a fejdob fordulatszáma szigorúan kötvé van a félképváltáshoz. Azután ez is sikerült: az eredetileg 62 mm átmérőjű fejdob 41 mm-re csökkentt azáltal, hogy négy fejet helyeztek el egymástól 90 fokra, és a szalag 270 fokban veszi körül a fejet. A fejek hasonló módon váltják egymást, de a fordulatszámuk valamivel nagyobbak kell lennie annak érdekében, hogy a fej befussa ugyanazt a pályát a szalagon, mint a normál esetben. Az ehhez rendelkezésre álló félképnyi idő – 1/50 mp – és a sáv hossza is ugyanaz, mint a normál VHS rendszerben, hiszen csak így lesz lejátszható a VHS-C kazettára kerülő felvétel bármilyen más VHS készüléken. Ezzel sokkal kisebb lett az egész mechanika mérete és így az egész készülék is. De nagy árat kellett fizetni érte, mert a kisebb fejdob-tömegnek kisebb a tehetetlensége, ezért a forgás közbeni apró egyenetlenségek, belengések és rázkódások sokkal érzékenyebben érintik, mint a normális, 62 mm-es fejdobot. És részben amiatt van, hogy a csökkentett méretű fejdobnál egyszerre három viddőfej fut a szalagon – jóllehet csak egy

dolgozik –, ezek a szalaggal érintkezve fokozottan deformálják azt és fékezik a fejdobot. Minden szalagegyenetlenség fejdobfutási egyenetlenségben mutatkozik meg. Ennek az az eredménye, hogy a szalagra felírt sávok pontatlansága nagyobb; azonkívül visszajátszáskor ugyanúgy nagyobb a fej futásának pontatlansága, vagyis maga a lejátszás is instabilabb.

A Mitsubishi legújabb, C-40 típusú S-VHS karkorderében 62 mm-es fejdobot alkalmazott a fent említett hibák kiküszöbölése érdekében. Ettől megnőtt a készülék mérete és a súlya is nagyobb – mintegy 2 kg. A visszajátszás stabilitásának további növelése egy ún. „Digital

Twin” áramkör szolgál, amely lényegében auto-tracking rendszer. Ez vigyáz arra, hogy a fej mindig pontosan a sávon haladjon.

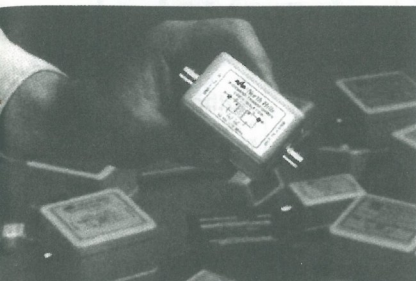
Mire ez a nagy felhajtás? – kérdezheti bárki. A válasz csattanós: a C-40 átviteli frekvenciasávja 3,9 MHz-ig terjed! Ez még S-VHS-ben is tiszteletreméltó teljesítmény, és csak akkor lehet elérni, amikor a fej-szalag kontaktus tökéletes, vagyis a nagyfrekvenciás veszteség minimális. Ugyancsak ennek köszönhető a kiváló állókép és lassítás. A készülék felezett sebességgel is használható; ennek okáért keskeny fejeket használnak, tehát a sávok csak fele olyan szélesek, mint a normál VHS-nél. A stabil lejátszásnak tehát itt fokozott szerep jut – a trackinggel együtt.

Hifi hangot ez a készülék nem tud rögzíteni (a Japánban már kapható új változat igen), utóhangosításra viszont alkalmas; csak mikrofont lehet külön csatlakoztatni, nagy szintű bemenete nincs. Képet is lehet vele inzertálni.

Az egyéb, szokásos szolgáltatások mellett érdemes megemlíteni azt, hogy a feliratok nemcsak színezhetők, hanem mind függőleges, mind vízszintes irányban görgethetők („Roll” illetve „Pull”). A „Full Auto” gomb amatőröknek nagy segítség, mivel a kikapcsolható automatikus szabályozók ennek megnyomására mind „auto” üzemmódba lépnek. A készülék 3900 márkás ára az NSZK-ban nagyon mérsékelten tűnik ahhoz képest, amit ezért a C-40 cserébe nyújt.

Brummszűrő

Stúdiókban, zárt láncú videós és kábeltéves hálózatokban gyakran igen kellemetlen, zavaró hálózati frekvenciájú jel kerülhet a rendszerbe. Különösen rossz ez, ha alkalmilag telepített, helyszíni felvételnél fordul elő, ahol idő sincs a zavar forrásának a kiderítésére. Ilyen és hasonló esetekben nyújt felbecsülhetetlen segítséget a mellékelt ábrán látható kicsi doboz, ami nem más, mint egy hálózati zavaroszűrő, amelyet egyszerűen a videóhálózatba lehet iktatni, mivel szabványos BNC csatlakozókkal van ellátva. Rendkívül hatásos: a hálózati frekvenciára nézve mintegy 120 decibel csillapítással bír; ugyanakkor nem zavarja a nagyobb frekvenciák átvitelét még a széles sávú (igen nagy frekvenciás, pl. számítógépes) hálózatokban sem. Ilyen esetekben azonban okoz bizonyos fázistorzítást, ami kellemetlen mellékhatásokat eredményezhet, ezért alkalmazásának hatásáról próbával kell meggyőződni. Bizonyos azonban, hogy segítségével az esetek 99 százalékában sikerrel lehet védekezni az erősáramú hálózat kiskfrekvenciás zavarai ellen.

JVC Hifi-VHS duplikátor

Műsoros kazetták sok példányban való előállítására alapvető igény a kazetták forgalmazók piacán. Ennek a technikai háttere az amatőr videósok számára kevésbé érdekes, de mert nálunk is van már magánkölcsönző, a dolog bizonyos érdeklődésre tarthat számot.

A Sharp kihozott már egyszer a piacra egy iker-VHS asztali gépet, amelyet kifejezetten másolásra szántak. Az elején nagybetűs felirat figyelmeztetett a jogtalan másolás következményeire; az az igazság azonban, hogy egy felirat nemigen szegi kedvét annak, aki busás hasznot húzhat abból, ha videókazettákat másol – és kellőképp vigyáz az inkognitójára. A műsoros kazetták forgalmazók nyomására be is szűntették az amatőr célú másolókészülékek gyártását. Azóta csak a hivatásos (és feltehetőleg jogszerű) másolók részére készítenek ilyen berendezéseket. A törvénytelen másolást ezen túlmenően az átmosolást nehezítő elektronikus eljárásokkal is igyekeznek megakadályozni. Ezek kiiktatására viszont ötletesebbnél ötletesebb ketyeréket kínálnak mások – és a játék folytatódik tovább.

Képünkön a JVC legújabb, BR-7030U típusjelű másoló képmagnó-egysége látható. Az U betűből sejthetően az USA piacára szánták, tehát NTSC rendszerű. A B betű JVC-éknél is a „broadcast”, azaz a profi minőség jele. Hifi-VHS kazetták másolására szolgál, és egy időben három másolatot lehet vele készíteni, normál sebességgel. Ez a készülék nagy mértékben lecsökkenti a másolóműhely behurházási költségeit azáltal, hogy egy csomó kábelt felesle-

gessé tesz. Sőt, nemcsak kábeleket, hanem audió és videó szétosztókat is, mivel az egy bemenetről a három gép számára maga osztja szét a videó- és audiójeleket. Sokkal kisebb a helyigénye, mint ha normál gépeket kellene egymás alá-felé-mellé pakolni hosszú sorokban. Teljesítményfelvétel, hőterhelés szempontjából is sokkal kedvezőbb. A szerviz pofonegyszerű azáltal, hogy az egyes egységek fiókszerűen kihúz-

hatók, és – ha szükséges – néhány csatlakozó bontásával pillanatok alatt cserélhetők. Az előlapon műszerrel lehet ellenőrizni a hangcsatornákat. Kivezetett mérési pontokon akár üzem közben is ellenőrizni lehet a gépek legfontosabb impulzusteknikai jellemzőit. Az üzemmállapotokat fényjelzők jelzik – úgy szintén fényjelzés figyelmeztet arra, ha valami rendellenességet tapasztal magában a készülék.

Azonban ez a gép is használódik – feltehetőleg hamar, hiszen valószínű, hogy aki ilyenre beruház, nem napi egy-két órában használja azt. A lefutott időt egy 5000 óráig számláló időmérő mutatja a készülék elején, jól látható helyen.

A stabil, megbízható üzemből automatikus fejtisztítás és még sok egyéb megoldás gondoskodik. Igen valószínű, hogy a kisebb szériatípusú műsoros videókazetta-másolás optimális készülékét hozta ki a JVC a piacra, aminek következtében számos intézmény, pl. kis stúdiók, közművelődési intézmények, sőt magánstúdiók és gyártók is előszeretettel fogják használni – remélhetőleg nemcsak az USA-ban, hanem majd nálunk is, ha lesz belőle PAL változat.

TESTSZA

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összehajlította és az értékeléseket készítette Gécy Géza.

Etesztünk tárgyait annak szemlémében igyekeztünk összeválogatni, amit e számunkban írt „Újraértékelt árhatárok” c. cikkünkben végiggondoltunk. Három olyan készüléket választottunk, melyek az európai piacokon is újnak számítanak és hazai megjelenésükkel is számolni lehet. A vizsgálatok idején ez igaznak látszott a Panasonic és Philips videókra; a japán Orion gyár termékének közeli behozataláról nem tudunk, de módunk volt közelebből megvizsgálni, és jó példának látszott a középszályon belüli, alacsonyabb árfekvésű készülékek reprezentálására.

A három választott tehát a Panasonic NV-L20EE, a Philips VR 6180/59 és az Orion VH 1070 típusok. Az előbbi kettő a külföldi kínálatban az 1200, illetve az 1050, az utóbbi a 700 DM-es osztályt gazdagítja. Értékelésünk összeállításakor a hazai áraképzéseket még nem ismerjük, de úgy gondoljuk, hogy a devizaárfolyamokban egyre otthonosabban mozgó olvasók mind realitásabb képet tudnak kialakítani a hazai értékekről. A Panasonic típusjelzésében az NV L-20 utáni EE betűk jelzik, hogy ez a készülék a PAL és SECAM színnormákon kívül tudja az OIRT-rendszer szerinti csatornakióztást és a hazai hangszárgátszást (D/K szabvány) megfelelő vételeire is képes. A Philips a normalkülönbégsgbeli eltéréseket készülékein másképpen tünteti fel: azok nem betűben, hanem a típuszámban jelennek meg; így a nálunk forgalomba kerülő VR 6180/59-es

típus a nyugat-európai piacon – természetesen hazai normák nélkül – más számjelszbeli törésszámmal található meg.

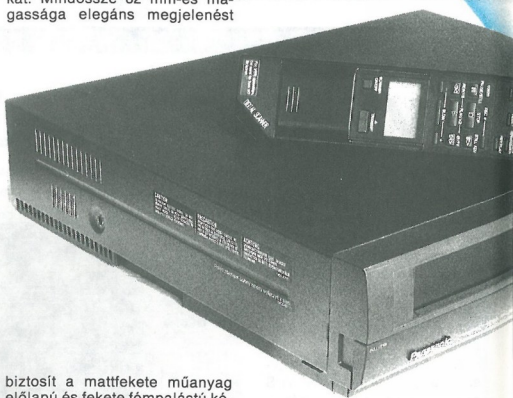
Kanyarodjunk vissza egy gondolattal az árakhoz. Mit jelenthet egy négyszáz márkás, nem is kicsiny árkülönbség? Mint az a későbbiekben látható, műszaki jellemzőkben is észrevehető, de szolgáltatási tulajdonságokban rögtön szembeötlő. Az Orion a legszükségesebbeket tudja, míg a Panasonic programozási kényelme a csúcstot ostromolja. Vonalkód-leolvasót építettek a távvezérlőbe, melyről még részletesebben szólnuk. Három videofejecs konstrukciójából következően kiváló állóképe van, lassítási lehetőséggel is rendelkezik, kijelzi az eltelt játékidőt és szalaghelyzet-gyorskeresés is biztosított. A Philips VR 6180 szolgáltatási köre szerényebb, de produkál meglepetéseket. Távvezérlője – amellyel Philips televízió is vezérelhető, hagyományos kialakítású, könnyű, jól kezelhető. Különösen a kábeltelevíziós csatornákat nézők számára öröm, hogy – akárcsak a Panasonicnál – közvetlen csatornaszám-betáplálással fogadják el a beprogramozni kívánt tv-adót. Szellmes ötlet, amit látunk már más Philips készülékeknél, hogy visszafelé is játszik. Más érdekessége is van a készüléknek: pl. ha nem helyzünk be kazettát és így nyomjuk meg a lejátszógombot, automatikusan megjelenik a beépített tesztergenerátor képe.

Még egy általánosítás, amely mindhárom típusra vonatkozik és napjainkban kezd előtérbe kerülni, az az AV-csatornán tör-

tendő programozhatóság. Mindhárom készülék alkalmas ilyen felvételre is, és ez különösen az egyedi műholdvevőkkel rendelkezőknek fontos.

Vegyük azonban sorra a készülékeket, és kezdjük a Panasonic NV-L20EE típusal. E készülék az új Panasonic család legkisebb tagja, formájával, vonalvezetésével követi a nagykat. Mindössze 82 mm-es magassága elegáns megjelenést

az üzemi kapcsoló, a számloló/óraállítás-átváltó, a nullázó és a kazettakivető maradtak fedetlenül. Az ajtó – mely enyhén nyomásra pattan ki – mögött két sorban helyezkednek el a kezelőszervek. A felső sorban baloldalt a magnófunkciók található, míg a jobb oldali részt a programozással és időbeállításal

biztosít a mattfekete műanyag előlapú és fekete fémपालástú készüléknek, melynek előlapján a kazettafészek alatt található egy lehajtható ajtó mögött a nyomógombok, míg jobboldalt a kijelző rész szinte az egész előlapmagasságot elfoglalja. Ennek műanyag ablakába a VHS feliratok finom kinövelm begravírozott feliratok hívják fel a figyelmet a 3 fejre és a digitális trackingre. A gombok közül csak

kapcsolatos nyomógombok foglalják el. A magnófunkciók alatt a képélesség-állítás és a végteli normaváltással kapcsolatos kezelőszervek található. Örömmel nyugtáztuk, hogy a funkciók kialakítását nem a végtelen spórolás vezette, hanem az áttekinthetőbb kezelés. Ezt célozta a

Primőrök elérhető áron?

Műszaki adatok és mérési eredmények

	Panasonic NV-L20EE		Philips VR 6180		ORION VH-1070	
	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért	Specifikált	Mért
RF bemenet	VHF: 2-12.XYZ kábelcsatornák hipercsatornák UHF: 21-69	41,2 MHz- 301,5 MHz	VHF: 2-12.XYZ kábelcsatornák hipercsatornák UHF: 21-69	46 MHz- 856 MHz	VHF: 2-12.XYZ kábelcsatornák	46 MHz-301 MHz
RF érzékenység (20 db jel/zajra)	-	140 µV-	220µV	-	160 µV	-
RF kimeneti csatornák	32-40	30-43	30-40	29-41	31-40	30-40
RF kimeneti szint impedancia	-	1,4 mV 110ohm	75ohm	-	1,3 mV 90ohm	-
Videó bemeneti szint	1 V	0,8V	1 V	+6db 0,85 V	-	-
impedancia	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs- csűcs-3dB	csűcs-csűcs	-	-
Videó kimeneti szint	75ohm	75ohm	75ohm	75ohm	-	-
impedancia	1 V	0,9 V	1 V	0,85 V	-	-
Hangsátalkozás impedanciája	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs	csűcs-csűcs-	-	-
bemenet	75ohm	75ohm	75ohm	65,5ohm	-	-
kimenet	50 kohm	50 kohm	10 kohm	44 kohm	-	-
Videó jel/zaj viszony	1 kohm	0,7 kohm	-	0,8 kohm	-	-
Hang jel/zaj viszony	jobb mint 43 dB	47 dB	44 dB	44 dB	-	44 dB
Sor bontás	jobb mint 43 dB	49 dB	43 dB	48 dB	-	49 dB
Hangfrekvenciás átvételi sáv	240 sor	250 sor	240 sor	250 sor	240 sor	240 sor
Hangfrekvenciás átvételi sáv	80 Hz-10 kHz	35-11,5 kHz	80-10 kHz	25 Hz-11,5 kHz-	-	-
Hangfrekvenciás torzítás	0,14%	-	0,32%	-	0,2%	-
	-	1,5%	-	1%	-	1%

lésről éppen egy másik Panasoni készülék kapcsán már tettünk említést, de hazai forgalomban még nem volt módunk ilyen készülékről beszámolni.

A vételi normákról már tettünk említést, az EE-jelű mintá PAL-SECAM-normában és CCIR-és OIRT-hangnormában is képes venni és rögzíteni az adásokat. Vételi frekvenciái megfelelnek az OIRT-előírások szerinti sávhatároknak, és biztosítják a kábelcsatornák vételét is. Hangolása automatikus és frekvenciastabilizációs, vagyis az egyes programhelyekre léptetéssel behatárolt a kívánt csatornák, de lehetőség van oly módon történő beállításra is, melyet az eddigi elektronikus hangolós készülékek nem megismertünk, vagyis a kereső nyomógomb üzemeltetésével a folyamatosan változó hangolófeszültség hatására kereshető ki az adóállomás előre vagy hátra. Az ily módon kikeresett adók részére 99 programtár áll rendelkezésre. Az előlapon található egy tévérendszer választó kapcsoló is a két hangrendszer szerinti szélső, illetve automatikus állással. Készülékünk autóműzben megfelelően működött.

Az időben történő programozásra egy hónapon belül nyolc programlehetőség van, de mód nyílik minden héten vagy minden napon belül azonos időszaki felvételekre, sőt egyéb szekvenciális bantásokra is (vasárnapi szombatig, hétfitől péntekig, hétfitől szombatig, időtartam szerint). Gyorsfelvételi üzem természetesen előnyt élvez és készüléknél is a programozott beállításokkal szemben, és percnyi pontosságú beállításra a magára hagyott napi felvételnél is előnyt jelent. E téma köréhez tartozik napjaink fenygetettsége, a hálózatkimaradás

elleni védelem, mely több mint 30 percet biztosít.

Eppen ideje, hogy a háromfetes kivitelből következő egyéb lehetőségekről szóljunk. Az állólép valóban igen tiszta, zavarmentes, azt nyújtja, amit egy szalagról jövő képtől elvárhatunk. A hátlapon a függőleges szinkronstabilitás (képremegés) javítására egy csavarhúzó állítási V-Lock potenciómter található. A szalageljárászással kapcsolatos állapottások közé tartozik a lassítási 1/6-1/20-as sebességig, a 2-szeres gyorsítási és a szakaszos képléptetés. A gyors képernyéses üzemben 9-szeres sebességig lehet a kívánt részletet megtalálni. Lehetőség van célkeresésre, melynek helyre történő visszatekerésre, szalageljárás újraindításra, és normál sebességgel visszafelé történő lejátszásra. Érdekessé szolgáltatta a monitorgomb, melynek megnyomásával a videólejátszás alatt az éppen behangolt tv-csatorna műsorába be lehet pillantani. A készülék számlálója egyébként az esedékes szalagfelvételi időt jelzi, de átváltható számlálóállásra is. A tracking, vagyis a szalaghelyzet-állítás digitális, de lehetőseg van kézi állításra is.

A csatlakoztatási lehetőségekről röviden beszélünk: a videó és hang bekimenetekre 2-2 pár RCA-csatlakozó szolgál, s ezt e kivitelben várhatóan "speciálisnak" érezzük, hiszen a katalógusok és a gépnyom is scart kivezetéseket tüntetnek fel.

Néhány gondolatban tapasztalatainkról. Jónak értékelhető

videójel-jellemzők mellett a 250 soros bontás biztonsággal volt kiértékelhető. A készülék mechanikája szépen és csendesen működött, a nyávogás hangban a tapasztalt 0,14%-kal jó jellemzőt mutatott, hangátvitelle azt nyújtotta, amit e kategóriában elvárhatunk. A hangtorzítás még nagy bemenőjeleknél is 1,5%-os szint környékén maradt. Az NV-L20EE színhűsége is teljesítette az elvárásokat. Belső felépítés szempontjából is igen gondosan megtervezett konstrukció. Jobban hozzáférhetőnek és javíthatóknak tartjuk, mint elődeit. Más kérdés az a nagyfokú miniatürizálás, a chipkárteszekkel felépített felületszerelt technológia, mely igen felkészült szervizelőt igényel. Ez a szerelés persze nemcsak a Panasonic sajátja, de igen nagy mértékben jellemzi e készülékeket. Mindezzel együtt igaz az is, hogy a készülékek nagyon megbízhatóak.

A Philips VR 6180/59 típusjelű videomagnója kevésbé hatott elegánsan magafenyű fekete előlapijával, bár nagyméretű kijelzője és a formához harmonikusan illeszkedő gombok jó összehatást teremtettek. E típus is PAL- és SECAM-rendszer szerinti szín és CCIR- és OIRT-normák szerinti kiserőhang vételére alkalmas. A normaváltás automatikusan történik. A VHF- és UHF- és kábelcsatornák kívüli a nagyfrekvenciás egység a hipersávban érkezé jeleket is képes fogadni. A felvenni kívánt műsort az antennabemeneten kívüli AV-sávban scart-rendszer- ▶

távszabályzóba épített Digital Scanner, vagyis magyarul fényceruza, mely lehetőséget teremt vonalkódok segítségével a gyors beprogramozásra. Mielőtt valaki arra gondolna, hogy ezzel mit is lehet kezdeni nálunk, hiszen nem ilyen rendszerűek a programfüzetek, nos: a készülékhez mellékelnek egy programozólapot, mely tartalmazza mindazokat a sávkódokat (Bar Code), melyek fölött végighúzva a távvezérlőbe épített fényceruzát, a beállítások elvégezhetőek. Szolid pip jelekké a kézi egység mindig tudunkra adja azt is, hogy megfelelő szögben és sebességgel húztuk-e végig a kívánt sorok felett az érzeléket, és rögzítene tudta-e ezt memóriájába. A bevett jeleket LCD-kijelzőjén meg is jeleníti, hogy kontrollálni lehessen. Az adatsor bevitele végén többszöri pip jelet ad, hogy minden rendben, s most már a „Transmit”, vagyis átvitel gombbal egy mozdulattal minden betárolható a videóba. A kódok egyébként 2010 végéig teremtenek lehetőséget napi dátumok beírására. A sávok variációja ily módon mindennapos vagy időben szekvenciális programozást is biztosít. Ilyen keze-

► csatlakozón fogadja a készülék. A hangelőgység frekvencia-szintézises hangolással és közvetlen csatornaszám-betáplálással is működik. A beállított adók közül a memória 48 állomás tárolását teszi lehetővé. A programegység egy hónapra előre négy program felvételére állítható be, de lehetőség van naponkénti és hetenkénti felvételre is. Órája természetesen kvarcvezérelt, hálózatkimaradás esetén kb. három hónapig képes az idő és programtárolására. A felvétel normál lejátszásán kívüli mód van annak megállítására, képleptetésre, háromszoros gyorsításra, sőt visszafelé történő lejátszásra. Ez utóbbi üzemmód egyre több készülék sajátjává kezd válni. Ami az állóképet és egyes képleptetést illeti, minőségileg a Panasonicnál nem hozható össze. Igaz ugyan, hogy a japán videóknak 3 feje volt, de bizony láttunk zavarmentesebb képet kétféles készüléken is, mint amit a VR 6180-as produkáltak. A kezelési útmutató persze elárulja, hogy a 6185-ös típus, mely már 3 fejese és csupán 50 DM-mel kerül többre, az ilyen zavarokat nem ismeri. S ha már megemlítettük a nagyobb testvért, a másik fő különbség közte és a mi delikvensünk között: a távvezérlő. A magasabb típusjelű modellhez LCD-s kijelző távvezérlő tartozik, míg a mi mintánkhoz tartozó AV 5631 típusú egység a fázisonként történő beírást biztosítja, megítélésünk szerint egyszerűen és szellemesen, mely az egyébként szükséges és nehézkes útmutató ellenére is elsajátítható. S ha már a távvezérlő vizsgálatába bonyolódunk, annak kellő tisztelést és gondos kezelést alá kell húzunk. Bizonyos funkciók ugyanis csak ezen keresztül működíthetők (ezért tűnik olyan egyszerűnek a készülék előlapja). Ilyenek pl. a gyorsfelvétel, mely 24 órán belül állítható be, a "0" helyről történő indítás, a lejátszás visszafelé normál sebességgel, a számláló/óra-kapcsoló, a számszerű programkiváltás stb. Nem árt tehát, ha két 1,5 V-os RO3 típusú elem mindig van készleltében.

A készülék automatikus trackinggel, vagyis szalaghelyzet-állítással rendelkezik, mely 8 másodpercen belül keresi a legjobb lejátszási minőséget, de mód van kézi optimalizálásra is. Az automatikák közül meg kell említeni, hogy kazettabetöltéskor vagy funkcionális gombok használatára a „power” (üzemi bekapcsoló) gombtól függetlenül a készülék működésére kész. Ne feledjük: mint a videomágnók döntő többsége, ez a készülék is a hálózathoz történő csatlakoztatás pillanatától feszültség alatt van. A kazetta végére erre egyébként automatikusan visszatekerésli a szalagot, és ha 8 percen belül semmilyen parancsot nem kap, akkor üzemi feszültségeit lekapcsolva készlelti üzeme vált; ilyenkor kijelző fényereje is csökken, egy piros TIMER felirat alatt az időt mutatja és azt, hogy van-e szalag a készülékben.

A testben szereplő készülékek részletes táblázata

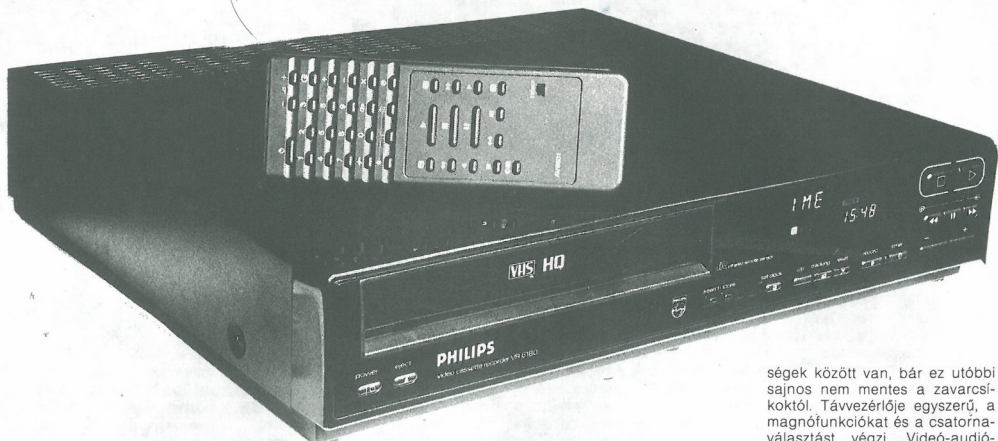
Típus	Panasonic NV-L200E	Philips VR 6180	ORION VH-1070
ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK			
Forgófejek száma	3	2	2
Hálózati feszültség	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz	220 V 50 Hz
Teljesítményfelvétel	380 x 82 x 344 mm	420 x 98 x 350 mm	358 x 95 x 358 mm
Tömeg	5 kg	6,5 kg	5,5kg
SZOLGÁLTATÁSOK			
Játékidő (E240 kazettával)	240 perc	240 perc	240 perc
Áttekereselési idő (E180 kazettával)	290/292	290/290	265/270
Gyorskeresés előre	9-szeres	6-szoros	5-szörös és 9-szeres
Gyorskeresés hátra	9-szeres	6-szoros	5-szörös és 9-szeres
Lassítás	1/6-1/120		
Gyorsítás			
Állókép	x	x	x
Képről képre léptetés	x	x	
Utóhangosítás	x	x	
PROGRAMOZHATÓSÁG			
Óra kvarcvezérléses	x	x	x
Napi programok száma	8	4	8
Pogramozható napok száma	30	31	8
Naponta ismételhő program	x	x	
Hetente ismételhő program	x	x	
Programban csatornakiválasztás	99 program	48 program	99 program
Azonnali felvétel	x	x	x
AUTOMATIKÁK			
Gyorsbefűzés	Közvetlen csatornabérés		
Memóriastop	x	x	
Szalagállásstop	x	x	x
Filmvégstop			
Automatikus műsorkeresés	x		
Visszatekereslés	x	x	x
Ismétlés szalag elejéről	x	x	
Színnormaváltás	x	x	
Hangnormaváltás bemeneten kimeneten	x		
automatikus és kézi kézi			
Hátralévő szalagidő			
Tanulóprogram			
Kazettaazonosítás			
KÜLÖNLEGESSÉGEK			
Sztereo hang			
Zajcsökkentő			
Hifi sztereo hang			
Biztosítás hálózatkimaradás esetére	x	3 hónap	30 perc
Hozzáférés letiltás			
Távszabályzó magnófunkciók	x		
csatornaváltás	x	x	x
programozás	x	x	x
LCD kijelzés	x	x	x
vonalkód	x		
CSATLAKOZÓK			
Antenna	75 ohm koax aljzat	750 hm koax aljzat	75 ohm koax aljzat
ki	75 ohm koax dugó	750 koax dugó	75 ohm koax dugó
Videó be	RCA	Scart	
ki	RCA	Scart	
Hang be	RCA	Scart	
ki	RCA	Scart	

Néhány szót a mechanikáról mindenképpen kell ejteni. Hasonlóval a Grundig 200-as családjánál találkoztunk. A rokonai szálak persze nem meglepőek, hiszen a nagy múltú német gyár már több éve a Philipshez tartozik. Az elrendezés lényege az, hogy a kazettatárolók kihúzott szalagot a „babák” nem a fejfel szemben vezetik a forgó fejéjra, ún. „M” befűzésre alkalmazva, hanem az óramutató járásával megegyezően, mintegy 90°-kal elforgatott fej köré fűzik körbe a szalagot. A lepatogatás rendszere nem válto-

zik, a fejfel érintkez felület sem módosul, a különböző mechanikai kialakítások elsődlegesen azt célozzák, hogy az információhordozóval minél kiméletesebben bánjanak, megvezetésnél, gyorscsévélésnél kevésbé vegyék igénybe. E mechanikának és elektronikának kombinációja több meglepetést is tartalmaz. A testháza megjelenítéséről már szóltunk. A készülék ugyan nem gyorsbefűzéses – bár a felvételvédelemmel biztosított kazettát azonnal lejátsza –, mégis a gyorsabb hozzáférés miatt a lejá-

tszásról állított kazettát nem fűzi ki azonnal, hanem „Pausa”-üzemre állítja a magnót (kép és hang nélkül), és csak újabb gombnyomásra vált „stop”-ra; egyéb parancs híván ezt 8 perc múlva automatikusan megteszi.

Néhány gondolat mérési tapasztalatról, látottakról. A készülék felbontása határozottan értékelhető 250 sor volt, jel/zaj viszonya 43 dB. A tuner érzékenysége kissé elmarad a szokásos értékektől, bár videomágnóktól nem kívánunk távolsági vételek megfelelő jelszínhatárokat. Szín-

hűségét jónak tartottuk. Hangfrekvenciás szempontból átvitele és jel/zaj-viszonya jó volt, a tapasztalt hangfrekvenciás torzításértékeket is jónak tartottuk, bár nagyobb bemenőjeleszintnél, tehát ha az átjátszó magnó nagy kimeneti jellel rendelkezik, a készülék hajlamos torzításra. Amit viszont észrevételezünk, az a nyávgóság, mely lényegesen erősebb, mint amit a Panasonic mutatott.

A harmadik készülék szintén Távol-Keletről származik, a japán Orion gyár újabb készüléke és VH 1070 névre hallgat. E gyártónak több termékével találkoztunk már korábban hazai piacon, de a név- és gyártóévesztés elkerülésére az itthon forgalomba kerülő típusok mindig új keresztívt alá kerültek. Ilyen keresztiséget kapott a VCR L2, mely Selttron-jelzést viselte nálunk. Formatervezése követi a korábbi típusokat, front része keskenyebb a megszokott kivitelekénél. Kezelőszervei közvetlenül az előlapon találhatóak, a kijelző

alatt, csupán a felvételi gomb van külön elhelyezve, éppen a kazettatárfeszék közvetlen közelében. Ez még lehet, hogy sok bosszúságot fog okozni, mert szinte kínálja magát, hogy ezt használjuk kazettakivető helyett. A készülék belső felépítése áttekinthető, hagyományos szerelésű. Vételi normái a VHF- és UHF-sávokon kívül a kábelsatornak beprogramozását is lehetővé teszik feszültségintézeres hangolással és finomhangolási lehetőséggel. Az általunk látott minta biztosította a PAL/SECAM-színnormák vételét, azonban ez az alaptípus nem tartalmazta az OIRT-hangot.

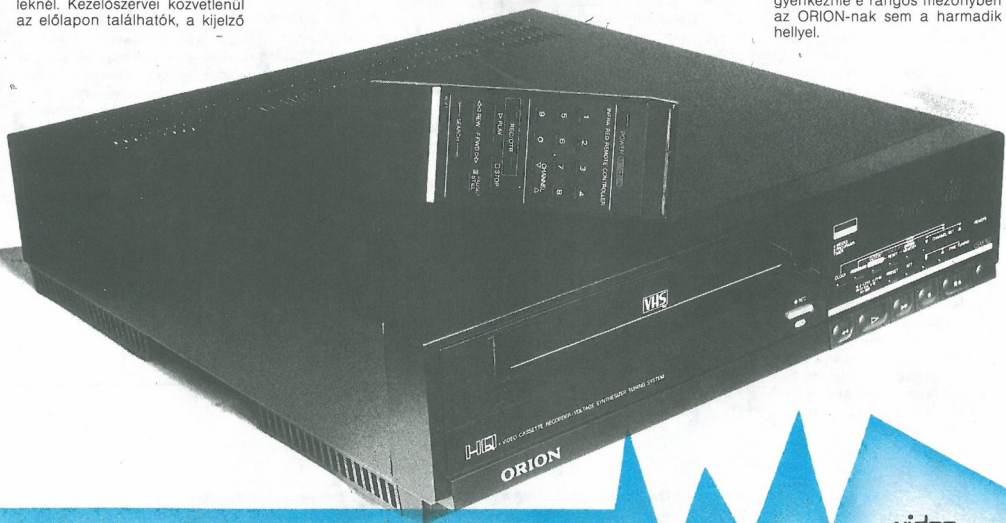
Mechanikája nem gyorsbefűzéses, azonban a felvétel ellen védett kazettáknál azonnal lejátszásra áll. Memóriája 100 állomás rögzítésére alkalmas. Megjegyezzük, hogy ez csupán az alkalmazott processzor tájrátló függ, nagy jelentőséget viszonyaink között e tudományunk nem tulajdonítunk. 28 napra 8 program írható be, s van minden héten azonos időben történő felvételre lehetőség. Szolgáltatásai közül kiemelendő, hogy 30 perces hálózati maradáást a memóriája elvisel.

A szalaghelyzetet (tracking) kézzel lehet szabályozni egy él-gomb segítségével. Gyorskeresés, szalagvegről visszatekerés, állókép természetesen a lehető-

ségek között van, bár ez utóbbi sajnos nem mentes a zavarcsökkentől. Távvezérlője egyszerű, a magnófunkciókat és a csatornaválasztást végzi. Videó-audió-csatlakoztatásra 2-2 pár BNC-csatlakozó szolgál.

A sorbontás vizuálisan értékelve 240-nek mutatkozott 43 dB jel/zaj viszony mellett. Hangban elmaradt az igényesebb versenytársaktól, nyávgósa viszont a Panasonic után következett.

Hogyan is állunk tehát? A meghatározottabb bontást az NV-L20EE-nél és a Philipsnél tapasztaltunk. Ezt követte az ORION. Zajban a Panasonic vezet, míg európai és távol-keleti társa – tapasztalataink alapján – fej fej mellett haladtak. Hangban átvitel szempontjából a Philips ugyan jó volt, de az általunk tapasztalt nyávgóság gyenge volt. Igazi kiválasztó a szolgáltatásbeli különbség, ahol a Panasonic 3 fejével, fényceruzájával a dobogó első fokát emelt fövel foglalhatja el, az árfekvésben is szerényebb Philipsé a második hely, míg képevel, hangjával nem kell szégyenkeznie e rangos mezőnyben az ORION-nak sem a harmadik helyel.

A hazai kirakatokban is egyre gyakrabban fel-tűnik egy-egy S-VHS videó. Igaz, egyelőre nem az általános kereslet kielégését célozva; inkább turista-forgalomból, bizományi értékesítésben felajánlkozva vagy piackutatási elképzelésekkel kellett-e magát. Az alig több mint egy-éves múltira visszatekintő új technika műszaki jellemzőiben, képmínőségében, bontásában igen sokat ígért, de árában is magas mércét állított a leendő tulajdonosok elé. Az egy év elteltével az NSZK-beli Video szerkesztője, Peter Gurr, aki egy évvel ezelőt az első Super-VHS eléményt eseteleire – és olyan hasonlatokkal illette, hogy „a cukorhalom többé nem fehér massa, hanem csillog és szikrázik a fényben, mint egy gyémánthegy” –, mérlegel készített az S-VHS ma már realitásabbnak ítéltelő helyzetéről. Mi vagyunk

mo-kazettákról visszaadott műsoro-k olyan minőségjavulást hoztak, különösen a felbontásban, a finom részletek kirajzolásában, hogy teljeseen elhomályosították azokat a problémákat, melyeket a tapasztalatok lelisztulása után józanabbul meg lehet ítélni.

A kritikusok tábora két ponton veszi keresztül alá-e rendszert: ez a színvisszaadás és a zajok kérdése.

Mirol is van szó a színeknél? Semmi gond nincs, amíg nagy pasztell felületekről van szó. A baj akkor kezdődik, amikor egy-egy telített szín különböző árnyalatú jelenség meg a felvétel, mint pl. egy rózsacsokor, ahol a virágok redőzete tökéletes, de az árnyalatok nem különülnek el egymástól. Ma már a magyarázat is kézenfekvő: a kompatibilitás érdekében a rendszer fejlesztésénél a fő hangsúlyt a kölcsönzők anyá-

nók hasonló jellemzőinél sem találhatunk sokkal jobb értéket. E jelenség abból következik, hogy az S-VHS magnók világosságjel-információjog pontosabb visszaadását a lényegesen magasabb frekvenciák felvételével és átvitelével érik el, így lényegesen hajlamosabbak a zajokra. Vizuálisan – leszámítva a nagy felületeket, pl. egy kék háttér előtt ülő bemonód – az S-VHS képek zaja mégis kevésbé feltűnő, mivel olyan részleteket is fel lehet fedezni a képbén, melyek normál VHS magnónál egyszerűen egybeesődnak a háttérrel.

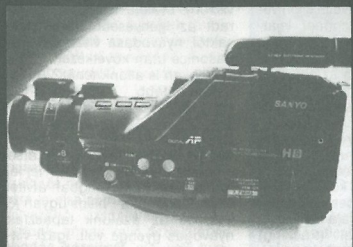
A részletgazdagság a rendszer felletlen előnye: valójában ezt is sok esetben számon kerik a gyakorlati használók. Elméletileg – és erről is már többször eselt szó – az S-VHS magnók képmínőségse meghaladja azt, amit az adók kisugároznak. Mivel azonban a kölcsönzők anyá-

SU

nálására csak az új digitális műholdas közvetítések során lesz mód, melyek a szín- és világosságjeleket kezdettől fogva különválasztva kezelik, és ezek a feldolgozás és visszaadás során külön is maradnak.

Korábbi cikkeinkben magunk is többször foglalkoztunk a tv-készülék utólagos átalakítási lehetőségével, vagy RGB-adapter közbeiktatásával történő S-VHS jelek fogadására alkalmassá tételével. Nem hallgaltuk el azt sem, hogy e megoldásnak vannak korlátai. Aki nagy változást nem érzett, az úgy gondolhatta, hogy hiába fáradozott, és a tv-ből az S-VHS csatlakozással felvett anyag semmivel sem jobb, mint a scart kábelrel felvett műsor. S ez igaz, hiszen végül is a tv-adás korlátai ezzel nem szüntethetők meg. Persze az is igaz, hogy az adapterek között is nagy különbség mutatkozik.

Egyelőre még kevés készülék volt módunk részletes teszteredmények alapján bemutatni olvasóinknak, de tervezzük, hogy a nem túl távoli jövőben gyakrabban napirendre tűzzük ilyen videó vizsgálatát is. Az előzetes ismeretek azt mutatják, hogy nem mind arany, ami szuper. A különböző típusok felbontás értékei 5 MHz és 3.8 MHz között szórnak, és a képrajzok is elég széles határok között val-

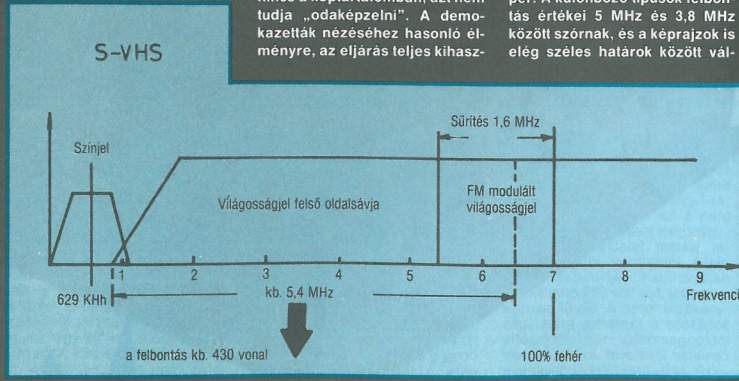
is igyekeztünk olvasóinkat tájékoztatni az új technikáról és készülékeiről: új alkalomnak kínálkozt a nyugat-berlini vásár, hogy képet kapjunk a jelenlegi helyzetről, sőt mód legyen egy rövidebb összevetést tenni a Hi8-as rendszerről.

Az elmúlt időszak, a gyakorlati használat felvetett számos kérdést az alkalmazás és a minőség tekintetében is. Éppen a legutóbbi számunkban szövegtünk azokról a korlátokról, melyeket a mai televíziók jelentenek a nagy felbontású rendszereknek; egy hónapja a csatlakoztatások kapcsán azt boncolgattuk, hogy milyen lehetőségek vannak az S-VHS videó és a hagyományos tv összekapcsolására. Aki ugyanis a prospektusban leírtakat és a valóságot szét akarja választani, nem tudja elkerülni, hogy pontról pontra feltárt ne készítsen. Az biztos, hogy az S-VHS áttörte azokat a korlátokat, melyek tíz éven keresztül legyűrhetetlennek látszottak, s ráadásul úgy, hogy a legfontosabb pontokban kompatibilis maradt a VHS-sel. Az S-VHS kamkorde-ekkel készített felvételek, a de-

telre helyezték, a színjelek átvitelé csaknem érintetlen maradt.

A másik kérdés a zaj, melyet már a VHS-felvételéknél megismertünk. A hagyományos rendszer jó videomagnó is sem tudták e jelenséget 50 dB alá levinni. Gyakorlatilag arról van szó, hogy az alapszínű háttérben a szín idegesen vibrál, nem tiszta, zajok láthatók. Az S-VHS mag-

gaikat ma is VHS kazettákon kínálják, saját S-VHS felvételek készítése pedig ma még kevésbé általános, így az elsődleges forrás a tv-műsor, a maga sáv-szélességkorlátaival. Következésképpen a visszazélt képen döntő, átlító különbség kevésbé érzékelhető. A rendszer tehát csodát nem tud csinálni; ami a sugározott műsorban felvételénél nincs a képrálatomban, azt nem tudja „odaképzélni”. A demokazetták nézéséhez hasonló élményre, az eljárás teljes kihasz-

Hi-Fi

tozhatnak. Nem mindegy persze a használt szalaganyag minősége sem; ez a szalag két-háromszor drágább, mint a normál VHS kazetta, a szalagfelületből, szemcsézettségéből következően e rendszerhez van szabva, és más munkapontban is dolgozik, mint a normál VHS esetében.

Az S-VHS-rendszert valóban

Persze elég nagy a szórás az optikák és felvevőchípek között; valószínűleg maga az elektronika még többre lenne képes, ha az előbbi elemek nem állítanának korlátokat. Az S-VHS kamkorderek élessége és lényérékenysége olyan – korábban ismeretlen – gondokat is felvet, melyek a VHS-rendszerben csak durvább hibák esetén voltak érezhetőek, nevezetesen a függőleges élek mellett megjelenő hullámosság és perem. Ezek külön-

mechanikán keresztül történő lejátszáskor mutatkozik.

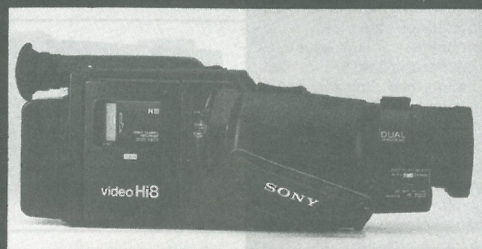
A kompromisszumok adta gondok tehát ismeretek, és realisabb megítélési lehetőséget teremtenek. A realis értékelésre pedig szükség van, mert megjelent a Hi-8, a Sony High-Bond Video 8 rendszere – hasonlóan magas, egyes jellemzőkben jobb értékeket ígérve. Eppen ezért korai még összevetni a két rendszert, de a nyugati irodalomban néhány mérési adat máris fellelhető.

Felbontásban elvileg a két rendszer között nincs különbség. Mindkét rendszernél, így a Hi-8-nál és az S-VHS-nél is 430 soros bontás adódik, ami az azonos 5,4 MHz-es sávészélességből származhat vissza. Azt ugyanis már a korábbiakban tisztáztuk, hogy a sávészélesség mértéke a szalagra frekvenciamodulációval felvitt világosságjel alsó oldalsávjának nagyságától függ, következésképpen minél magasabban van e

észre, az élek és az átmenetek tiszták, zajmentesek, bár egy lehetetvékony sávós struktúra látszik, ami azonban kevésbé zavaró.

A normál változathoz képest megnövelt sávészélesség viszont a Hi-8 rendszerben is olyan szalaganyagot igényel, mely ennek megfelelő hullámhosszat kicsiny jelszinteken is rögzíteni képes. Ez az ún. ME (Metal evaporated, párolgottatott) metal szalag, mely tökéletes simaságot és igen jó mechanikai tulajdonságú. Az egyenletességek, az anyag parányi hibái ugyanis éppen a magasfrekvenciás tulajdonságokat ronthatják.

Az S-VHS-nél alkalmazott, szalagfutató javító görgöckel szemben a Sony a legmagasabb frekvenciartományban a pozitív visszacsatolást szabályozza úgy, hogy a nagy jelszinteket nem befolyásolja, azonban a magasabb videofrekvenciák in-

kihasználni – megfelelő műsoros kazetták és jó tv-műsoranyag hiány – csak S-VHS kamkorderfelvételekkel lehet; s ez persze nem kis anyagi áldozatot jelent. A Super-VHS-kamkorderek olyan részletek felvételére képesek, melyeket megszálított filmek kívánnak maguknak. Az utómunkálatok nem járnak együtt láthatóan rosszabb képminőséggel, mert az S-VHS szalagok kisebb minőségromlást szenvednek másoláskor.

nösen akkor fordulhatnak elő, ha valaki a felvétel az asztali videón játssza le. A magyarázat: a szalag szinte észrevétlenül benyomódás, amit a felvevőfej hagyott a felületen. A felvevő és lejátszó mechanikák közötti minimális eltérések már elegendőek ahhoz, hogy ez a hatás érezhető legyen. A szalagvezető mechanikába épített csillapító görögök némileg csökkentik a hibalehetőséget, legjobban eredmény azonban az ugyanazon a

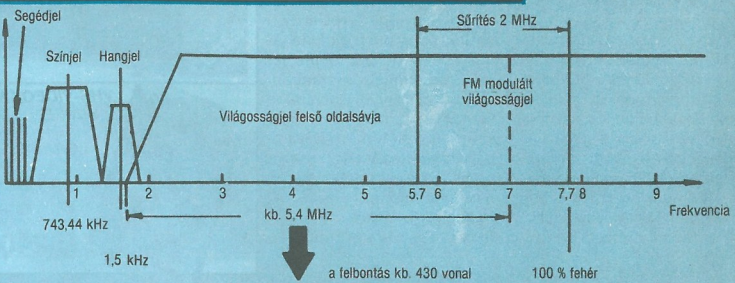
tartomány, annál nagyobb lehet a bontás mértéke.

A gyakorlati mérések mégis azt mutatták, hogy műszeresen vizsgálva S-VHS-nél kismértékben nagyobb a sávészélesség, ugyanakkor néhány dB-rel jobb a Hi-8 jel-zaj viszonya. Szubjektíven vizsgálva e sávészélességkülönbség azonban alig vehető

gadózó jelszintjét csökkenti. Ezel együtt csökkentésre került a magasfrekvenciás kiemelés is, mely a finomabb rajzolást eredményezi.

Összegezve: az újabb minőségjavításra tett erőfeszítések mind lökéletesebb kép-és hangviszaidást eredményeznek. Ezek a fejlesztések elsősorban a jövőnek szólnak – a ma megvalósítható technikai színvonal mellett.

Az S-VHS jó egyéves alkalmazása a gyakorlati használat során felszínre hozott ugyan problémákat, összehatása azonban mégis olyan, hogy a tesztelők a korábbiakban maximálisan adható pontszámokat szinte teljes mértékben felajánlották. Hogy mégis lassúbb a terjedése, ezt megfelelő minőségű élő vagy konzerv műsorok hiánya és a drágább technika magyarázza. Eppen ezért úgy gondoljuk, hogy még hosszabb ideig nem fogja kiszorítani a tinédzserkoron már régen átlépett VHS-rendszert, bár térhódítása vitathatatlan.

Hi-Band 8mm Video

Újraértékelt

A Videó Magazin hasábjain nemcsak a várható hazai kínálatot, de az európai választékokat is igyekeztünk figyelemmel kísérni. Két hónappal ezelőtt a kamkordeerek piacán történt változásokról számoltunk be. Már akkor látszott, hogy igen erős árrendeződés tapasztalható a kereslet-kínálat alapján, s a nemrégben kuriózumnak számító felvevőlejtások árai egyre inkább a keresleti realitások szerint alakulva mérséklődtek. A mi kirakatainkban az öt- de inkább hatjegyű számokkal díszített árcédulákon ez kevésbé érezhető, de Csepkerözsika álma sem tartott örökké.

A mozgolódás a videómagnók piacán is látható. Az előrejelzések szerint a Koreai gyártók, akik nagymértékben hozzájárultak az árak eséséhez, a Közös Piac által megállapított minimális árak és az ebből következő dömpingvámok miatt egyre inkább szakítani akarnak az eddigi gyakorlatiattól, s nem a legelső árosztályban kívánják számon tartani készülékeiket. Legalábbis ilyen „szándéknyilatkozatokat” lehetett hallani mind a Gold Star, mind a Samsung és Daewoo cégek képviselőitől.

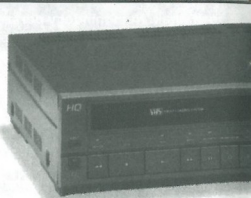
A kereskedőláncok, a diszkontárúházak vezetői persze másképpen látják mindezt. Sok esetben nevensincs gyártók 600-800 márkás készülékeinek tucatjai találhatók meg ezeknek az áruházaknak a polcain. Találhatók itt dél-koreai áruk is, melyekről régen eltűnt a származás, és egyre több zingapúri és tajvani „mo-

dell” kellett magát. Az idézőjelei mély tartalmat takar, mert számolni kell olyan csaláfinytasággal is, hogy korszerűlenné vált gyártósorok újra aktivizálódnak, így jelentős fejlesztési költséget lehet megtakarítani, az egyébként már sokat járt gépsorok viszont a megbízhatóságot és minőséget befolyásolják kedvezőtlenül.

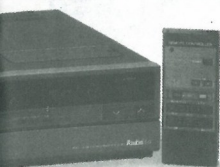
Az összkép első ránézésre elég zavaros. A vásárlók döntő része bizony nem a drága csúcsmoделleket keresi határainkon túl sem, hanem a realitások talaján állva a legjobb ár/teljesítmény elérésére törekszik. A stuttgarteri Video cikkírója idézte az ITT-Nokia termékmenedzserének szellemes mondatát: „A nemzetközi autószaalon alkalmával a legtöbb látogató egy Lamborghini körül tolong, végül azonban mégiscsak Opel Kadettet vesznek maguknak.” A neves japán és nyugat-európai gyártók el akarják magukat határolni a diszkontüzlettelől, kijelentve, hogy a legelső árkatóriában versenyezni nem lehet cél. Igaz azonban az is, hogy a mai technológiával előállított standard osztálybeli korrek színvonalon álló készülékek egyáltalán nincsenek messze 1000 DM-es árakkal a kárhoztartott olcsó termékektől. E havi tesztrovatunkban e gondolatok szellemében is igyekeztünk összeállítani a vizsgálendő típusokat. Egyre több jól csengő nevű, sőt a videotechnikában vezető hatalomnak számító cég száll harcba a vevőkért olcsó árba kalkulált videómagnóival. Úgy t-

nik ugyanis, hogy az árak csökkenését a technikai haladás is egyre inkább lehetővé teszi. A mechanika, mely az előállítási költségeknek mintegy harmadát képviseli, egyre kevesebb alkatrészből áll, gyártása mindjobban automatizálható, s ez lehetővé teszi a költségek lefaragását. Az automatizálás, a darabszámok növelése a további elektronikus egységek költségátfordítására is kedvezően hat: egészen odáig, hogy egy-egy olcsóbb készüléknél a családok kisebb, olcsóbb tagjairól bizonyos funkciókat blokkolnak a gyártók, így alakítva ki osztályait. Ez egyben válasz néhány bátrabb vagy hozzáértő videós levelére, aki olyan készségeket fedezett fel készülékében – esetleg egy intelligensebb távvezérlővel történő használat során –, melyről a prospektus nem is szólt. Úgy tűnik ugyanis, a mai kiélezett versenyben nem nagyon teheti meg egy gyártó, hogy a 40% részese-dést kitevő középosztálybeli piacot ne preferálja. Különösen akkor, ha csúcskészülékei osztályban keresztül jó image-t szerzett magának.

Felvetődhet persze az olvasóban, hogy miért szentelünk ilyen nagy teret a nyugat-európai piac alakulásának, s miért számolunk ismét és ismét márkában, mintha ez lenne a hivatalos fizetőeszköz nálunk is. Eyszerűen azért, mert ár-szolgáltatás-teljesítmény szempontból ezt sokkal tisztábban összevethetőnek érezzük, mint a hazai áralkulást. Nálunk túl magas a primórfelár,

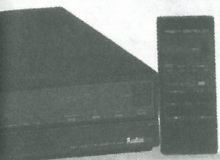
Árhatárok

VIDEORECORDER

VCR-50DFD ■ VHS PAL-
BG/SECAM-SE-
CAM ■ HQ,
V/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabellautgich, 32 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme Timer ■ Still/Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher Geschwindigkeit ■ Infrarotfernbedienungs (16 Funktionen)

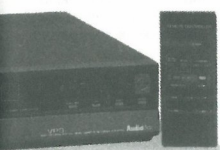
4.990,-

VIDEORECORDER

VCR-32DBD ■ VHS PAL-
BG/SECAM-
DK (Österr)
■ HQ, V/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabellautgich, 16 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme Timer ■ Still/Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher Geschwindigkeit und 9-facher Geschwindigkeit ■ Infrarotfernbedienungs (16 Funktionen)

5.490,-

VIDEORECORDER VPS

VCR-52VFD ■ VHS PAL/
SECAM-ME
■ HQ, 83 Kanäle, 32 Speicherplätze ■ 14 Tage/8 Programme ■ Still/Pause ■ Bildsuchlauf mit 3-facher und 6-facher Geschwindigkeit ■ Infrarotfernbedienungs (16 Funktionen)

5.990,-

VIDEORECORDER HI-FI-STEREO

VCR-92HAD ■ VHS PAL-
BG/SECAM-
CAM-ME
■ HQ, VPS, F/S-Tuner ■ 83 Kanäle, kabellautgich, 32 Speicherplätze ■ 1 Jahr/8 Programme ■ Bildsuchlauf in 3-facher und 6-facher Geschwindigkeit ■ LCD on Screen, Fernbedienungs mit 26 Funktionen

7.990,-

Lieferbar ab August.

VIDEOPAYER

VCP-12RAD

■ VHS, PAL/SECAM ■ 2 Videoköpfe ■ Standbild ■ LED Anzeige ■ Auto Repeat

3.990,-

de a különböző beszerzési források – a közvetlen gyári szállítás, a többlépcsős közvetítő kereskedelem, netán a kifutó raktárkészletek átvétele – mind a tisztánlátás ellen dolgoznak. És akkor nem is szóltunk a „márkafelárakról”. A megoldást végül is – ahogy máshol – nálunk is a kínálati piac hozhatja meg, melynek halvány jelei már láthatók; egy-egy készüléknél – figyelembe véve a vám és garanciális költségeket – kedvezőbbnek ítéelhetjük a hazai vételt, mint a magánimportot.

De térjünk vissza a három dél-koreai gyártóhoz. A nyugat-berlini Funkaustellungon nézelődésünket arra is ki akartuk használni, hogy körülnézzünk, mi várható e piacról a közeljövőben. Ami szembetűnő volt: a kínálat bővülése, a tetszezősebb és több szolgáltatással bíró modellek megjelenése.

A csúcstechnológia – bár a beszélgetések során sok szó esett a High-Techról – ma még nem ezektől a modellektől várható. Úgy látszott azonban, hogy – mint azt a Doewoo képviselője megfogalmazta – az elmúlt húsz év a megalapozás és a gyors felzárkózás időszaka volt, de az új modelleknél nemcsak az árban, hanem a szolgáltatásokban megjelenő versenyképesség is elsődleges szempont. Mindezt az igen jelentős alkatrészháttér és az elektronika minden területén, így a videón kívül az audió, hifi- és számítertechnikában történő dinamikus fejlődés is lehetővé teszi.

Ahogy a Daewoonal –

melynek neve még kevésbé ismert nálunk, bár legalább egy tucat videójával találkozunk TEC, Crown, Audio-ton, Olympic stb. néven – a Gold Starnál is komoly változások jelei láthatók. A készülékek programozási lehetőségei bővülnek, szolgáltatási körük tágabb, kivitelük laposabb, esztétikusabb.

A Samsung mindezekre rátett egy lapáttal: a Nemzetközi Rádiótechnikai Kiállításon négyfejes digitális videót jelentett be, közzöve, hogy jellemzői jobb lesznek, mint amit gondolnak róla. Jelezte, hogy 90-ben S-VHS-készülékük is piacra kerül, míg a jelen realitása egy transzmitteres távszabályozós készülék.

A verseny tehát előződik, melynek előjelei hazai piacon is érezhetők. Elképzelhető, hogy rövidesen nálunk is egyre közelebb kerülnek standardosztályon belül a kétféjes és háromfejes videók, egyre több fejtorést okozva: felsőbb osztályba kerülő koreait, vagy márkás, jó nevű japánt részesítsen-e előnyben a vásárló. A négyfejes, digitális és hifi-technika persze még a nehézsúlyú kategóriába tartozik, mégis egyre inkább elérhető közelgőbe kerül a különleges képi hatásokat és kiváló hangzást igénylők számára.

12 óra videón: Bevezetés a siker pszichológiájába

„Tudja meg: maga Napóleon Bonaparte reinkarnációja – mélyesztette tekintetét ügyfele szemébe a jósnő. A páciens hitt az asszonynak, és láss csodát: az addig félnék, ügyefogyott férfiból néhány esztendő leforgása alatt jól menő üzletember, majd többszörös milliomos lett. Arról már nem szól a fáma, hogyan derült ki, mégsem ő Napóleon”

A történetet villogó fogsorú, jóakarátúan mosolygó úriember meséli el nekünk a képernyőről: Brian Tracy, *A teljesítmény lélektana* című kis csoportos, képeségfejlesztő szeminárium szerzője és előadója. Videó- és audiókassztás programja nem kevesebbel kecsegteti hallgatóit, mint hogy bevezeti őket a siker pszichológiájába, és megvilágítja előttük az emberi csúcsteljesítmény- és legkellemesebb velejáróit, a pénz – felé vezető utat.

Tracy úr roppant szuggesztív előadó, s az biztos, hogy szemináriuma számára már meghozta a kívánt eredményt, van mit a kértbe aprítani. Népszerűségét és hírnevét nem utolsósorban a videónak köszönheti: a modern technika jóvoltából megsokszorozhatja önmagát, így nem kell már egyetlen felkérést sem visszautasítania.

Nyolcvan ország után Európa keleti felébe az Interstudium magyar-angol vegyes vállalat jóvoltából jutott el a tananyag, azaz annak létező legrövidebb, kétnapos, tizenkét órás válto-

zata. Egyet s mást még elspóroltak belőle – például a gyakorlatokat –, így kalkulálhatták ki a hazai pénztárcákhoz mérten ugyan

nam, de az amerikai árakhoz képest valóban alacsony, 16 ezer forintos árat. S a tapasztalatok szerint érdeklődésben nincs hiány, mert ugyan ki ne vágyrna a sikerre?

Ülünk hát a videó előtt, bámuljuk Mr. Tracyt, és buzgón töltö-

getjük ki a munkafüzetet. Olyasmiket tanulunk, mint hét lelki törvény, aggodás leküzdése négy lépésben, 21 napos szellemi di-

maid egyszer pozitív példa egy előadásban.

A videó kifogyhatatlan a bölcs tanácsokban, és gyakorlati javaslatai tagadhatatlanul hasznosak. A tervkészítés, a listairás, az idő szigorú beosztása, a gyors cselekvés, az öltöroham bevetése csak javára válhat alkalmazójának. Találva érzem magam, amikor a halogatás megengedhetetlen bűnéről esik szó, és nem jelleskedem, amikor fél perc alatt számtal kellene adnom életem legfőbb céljairól. Mégsem támad heveny kisebbségi komplexusom, mert cserébe jókat szórakozom Tracy úr jellegzetesen amerikai mentalitásának megnyilvánulásain. Nagyonulán barokk zeneszerzőnek minősíti Mozartot és Stravinskyt, 85 évesse öregíti a valóban szép kort, ám csak 83 évet megélt Goethét. Lenyűgöző logikai csavarral változtatja istennek tetsző tevékenységé a pénzkeresést, hiszen végtére is az ember vállalkozásaival felebarátaikat szolgálja.

Az Egyesült Államok igazi szülötte ez a férfi. És igazi újjáélt program ez a szeminárium, ben-

ne Jézussal, aki korának leghatásosabb személyisége volt, jöllehet soha nem szerepelt a tévében és nem adott ki lemezeket, Teslával, aki házának elektromos hálózatát titokzatos tudatfejtje segítségével működtette. Mindez olyannyira amerikai, hogy hazai viszonyaink közé egy az egyben nem ültethető át. Am földrésztől függetlenül tanulhatunk Brian Tracytől kitaratást, akaraterőt, rendíthetetlen önbizalmat, örülni tudást, és hitet a sikerben. Alaposan ránk fér, mert mifelénk történelmi hagyományra közsismerten inkább a múltban való rágódásnak, a meddő busongásnak és a panaszkodásnak van.

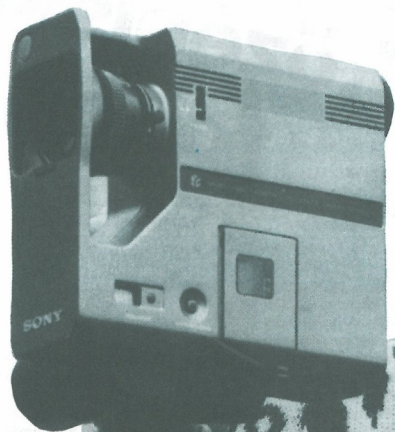
Végigültem lelkiismeretesen a 12 órát, figyeltem, jegyeztem, unatkoztam, vihogtam, relaxáltam. Azt éppen nem mondanám, hogy kicséréltek, és rám sem le-

het ismerni. Néhány dolgot viszont máris megfogadtam. Soha többé nem fogok mérgeledni vizsztatásztó, agresszív autósok miatt, mert már tudom, hogy ők A-típusok, és korán halnak, szegények. Az önszuggeraló mondogattással ugyan még egy kis baj van, mert a kötelező reggeli penzum, az „Istenien nézek ki ma!” egyelőre csak A három nővér paródiáját juttatja eszembe. Körmendi Jánost, amint Irinaként hátravetít szöke műcopfját, és így szól: „Milyen istenien nézek ki ma! Nem mondom, Mása, te se vagy csúnya, de én!!!”

Azért persze nagy gond nincs, a tanultakat alkotó módon kell alkalmazni. A jelszavak közül már meg is találtam a nekem legjobban tetszőt. Azzal fogok gyakorolni a tükör előtt, hogy „Ötvenezer dollárt keresek!” **Mörk Leonóra**

éta, és közben az amerikai pszichológia legújabb vonulatával, az élethez való pozitív viszonyulás elméletével ismerkedünk meg. Mi, Freudon iskolázott európaiak és önszorongásra berendezkedett magyarok ismeretlenül csengő szavakat hallunk: önbizalom, tervszerűség, felelősségvállalás, jövőorientáltság. Kemény céltudatosság – és hit. „Amiben az emberi elme hinn tud, azt meg is tudja valósítani” – olvassuk Napoleon Hill (még egy Napóleon, vajon ki lehet?) gondolatát.

Állítólag csahatatlant módszer, ha rövid tömönatokkal szuggerráljuk magunkat, mert amit így elménk mélyébe vésünk, az előbbutóbb megvalósul. Mondogatnivaló lehet például, hogy „Én vagy a felelős!”, „Egészséges vagyok!”, meg „Szeretem magam!” – ez utóbbi magabiztosságunk fokozására szolgál. További tenni-valónk, hogy legyőzzük rossz szokásainkat, kiemelkedjünk a változást megakadályozó kényelmi zónából, hogy kiirtsuk a negatív érzelmek fáját: megszabaduljunk a haragtól, az irigységtől, a büntudattól, a vádaskodástól. Így, és csakis így boldogulhatunk, válhatunk milliommossá, és lehetünk

Retina '89

Tükröződések az ideghártyán

Szeptember 6. és 10. között 14 országból – Japántól Chiléig és az Egyesült Államoktól Észter-záig – mintegy 130 vendég volt jelen Szigetváron, a RETINA '89 I. nemzetközi kísérleti film-és videószermlén.

A szervezők „európai léptékű kulturális eseményt” ígértek, s ezt a bemutatott mintegy 400 film és videó színvonalra, néhány valóban rangos személyiségre, mint például *José Robakowski* (Lódz), *Lux Antal* (Nyugat-Berlin), *Yann Beauvais* (Párizs), *Ladislav Galeta* (Zágráb), *Joskio Fukuma* (Japán) személyes részvételére támaszkodtak.

A rendezvény jellege – menet közben – előnyére módosult. Az eredeti kirás a magyar résztvevők számára versenyt, a külföldieknek bemutatkozási fórumot ígért. Közben a külföldi anyagok egy részét is versenybe sorolták. Nem e fény hatására, de a *Sára Sándor* és *Peternák Miklós* vezetésével működő külön filmes és videósűrű programok megtekintése után arra az álláspontra jutott, hogy nem tartja szerencsésnek a résztvevők összehasonlítását, szembeállítását egymással. A két szakmai testület így a rendelkezésére bocsátott 12-12000 Ft-ot átadta a társadalmi zsűrinek.

Mi is voltaképpen a kísérleti film és videó? A két technika szétválasztása ebben az esetben még erőteljesebb, mint egyébként, hiszen számtalan munkát látnunk, amelyet eredetileg filmre forgattak és a filmképet utólag manipuláltak, módosították videóon. Voltak olyan alkotások is, melyeket technikai okokból vetítettek videóon, holott eredetileg filmre készítették. A technikai különbség első látásra alig volt felfedezhető, hiszen a kísérleti filmek és a videók ugyanazokat a hatáseleket használják: egymásra üsztatott képek, „vibráló”, „rönszolt”, „üres”, „sötét”, „álló”, „kép nélküli” jelenetek; szaggatott, nem természetes zajok, zörejek.

A kísérleti filmben nem a technikai értelemben vett „jóság” vagy „rosszaság” a kérdés. Például a rángatózó kamera pillanatonként más-más térbeli összefüggéseket teremt megszokott tárgyi elemek között. Ezáltal olyan vizuális ritmus-és mozgásélmények sorában van részünk, amelyet a valóságban képtelenek lennünk felidézni.

A kísérleti filmes-videós nem technikai újítás, aki vizuális kísérleteket végez, és nem is alkalmos,

azaz, aki az eredményeket külső célok, a mondanivaló szolgálatába állítja. A kísérleti filmes magára az újításra, annak belső természetére, belső logikájára kíváncsi. Ilyen értelemben sohasem próbálgat, nem keres, hanem mindig talál: olyan látványkombinációkat, amelyek a valóságban nem lehettek fel.

Ezeknek a kritériumoknak természetesen a bemutatott művek töredéke felelt csak meg.

Idő sorolható a Nyugat-Berlinben élő festőművész, Lux Antal, aki több mint tíz munkáját mutatta be. Levettette első, *Szekven-cia* c. művét is, amellyel videó-művészeti pályafutása elkezdődött.

Érdekes magyar vonatkozása van ennek a szalagnak: a maki művészeletről hazautazva figyelt fel Kecskeméti és Budapest között, a vasút mellé telepített erdőben a fák sorának a vonat futásával állandóan változó ritmusára. Ennek a vizuális élménynek hatására vásárolt egy szuper 8-as kamerát, és a következő évben, 1981-ben vizs-zatérve lefilmezte „hogy szaladnak a fák”. Később ezt a felvételt ártira videóra, szolarizálta, megállította, előre-hátra futtatta a képet, így jött létre a mű.

Későbbi munkáiban, mint például a *Menekülésben* (amelyben saját, 1956-os távozásának

emocionális emlékeit dolgozta fel) vagy a háborúellenes *A tűz, ahogy nő* című munkájában fel-lelhetők bizonyos valóselelem, de történet sem a szöveg-ből, sem a kollázszerű képek-ből nem olvasható ki.

A klasszikus experimentális film (videó) követelményeinek is megfelelt Yann Beauvais munkái. A párizsi *Diadallv* 64 nézőpontból, azonos képvázással felvett fotóit vízszintesen, függőlegesen és haránt irányban 8-8 csikra vágta fel, és ezek-ből az elemekből – mint gyermekkorunk fa építőköciából – számtalan variációból újra építette a Diadallvet. Közben megpöregtette, mint a körhintát, kínai pagodát, felhőkárolót készített belőle.

Szereltek meg a fesztivál programjában – hogy a legnagyobbakat említsük – *Werner Rekes*, *Derek Jarman* és természetesen *Huszárik Zoltán* és *Bódy Gábor* műveit.

A nem hagyományos film-és videó iránt érdeklődőknek ritka élményben volt részük néhány napon át Szigetváron. Dékány István

Szex – középiskolás fokon

Osztály-isméltésre ítéltve

A szexuális élettal kapcsolat elméleti és gyakorlati ismeretek megtanulhatók – így kezdődik *A szerelkezés középiskolája* című videószalagja. A hazai szexipar második – a Szex ABC-t követő – hatvanperces próbálkozásának megtekintése után szinte önként adódik a párhuzam: a filmkészítési kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek szintén elsajátíthatók. És éppen így, mint a szexben, itt is jobb, ha az ember még azelőtt igyekszik tanulni egy s más, mielőtt megpróbálkozna vele.

Egy szexuális aktus még nem szerelkezés – szögezi le egy tudós kinezetű, húsz évvel ezelőtti eleganciával állított, középkorú ur, akinek kilétéről a későbbiekben sem tudunk meg semmi többet. Igaz, ezt könnyen megboc-sátanánk, ha ez lenne a film legnagyobb hibája. Csak hogy néhány szexuális aktus videó-ztatás rögzítése még nem film. Legfeljebb egy potenciális film nyersanyaga.

A maga elé nyitlan a közép-szert célú több film legnagyobb fogvatékosza az, hogy már megint nem sikerült eldönteni: felvilágosító vagy pornófilm akarnak a vásárló kezébe adni. Így azután sikerült egy felvilágosító és pornóelemeket egyaránt felvonultatni, de egyik műfaj követelményeit sem kielégítő videót előállítani, amely áttudományos, ködösítő maszlaggal kezdődik, majd különböző szerelkezés élt hang nélkül, kísérőzenével szinesített bemutatásával folytatódik. Az egyetlen igazi pozitívum az, hogy a szereplők többsége kifejezetten esztétikus látvány – jóllehet a férfi szereplő szemmel láthatóan nehezen bírták az iramot...

Az első jelenetben egy tinédzserpár enyereg hosszán és életszerűen. Már legálábbis annyira életszerűen, hogy a lány itt kezdetben még szabadíék kicsit. Kár, hogy ebben az epizódban – pedig alkalmas lenne rá – az alkotók még csak kísérle-

let sem tesznek az igazi középiskolások korosztály valódi felvilágosítására.

Ezután tanúi lehetünk egy peyhedző bajsúzó fiú, majd egy szőke lány fürdőszobai magán-számának – a felvilágosításnak ez a része legfeljebb az általános iskola alsó tagozataiban számíthatna újdonságnak. Az önkielégítésről pusztán annyit tudunk meg, hogy az ember egyedül van, akkor így szexuális élményhez juthat saját egészse-gének veszélyeztetése nélkül.

Túlzás nélkül állítható, hogy az ország felnőtt lakosságának jelentős része erre már saját tapasztalatából is rájött. Aki nem, az úgy sem néz meg egy „pornófilmet”.

A következő páros már megint az élet friss lehetőségét hozná a produkcióba, amennyiben az önző férfi nem gondol a szegény nőre. Csak az a kérdés, hogy miért nem gondol önmagára sem. Ugyanis az önző férfiaknak csak elenyésző kisebbsége rohan ki a szobából, ha egy csinos hölgy éppen térdén állva fejt ki aktivitást rajta.

Jön még egy-egy tanmese a turisták által sűrűn látogatott hegyoldalbán való pucérban napozás veszélyeiről – ismét egy gonosz, önző fiúval, még szerencse, hogy a barátja hajlandó megvigasztalni a szegény kislányt –, valamint egy szexuális tanácsadó minden részletre kiterjedő szolgáltatásairól. Elhangzik az a bölcs megállapítás, hogy a partner teste olyan, mint egy hangszer, tudni kell rajta játszani, és a film legvégén a promiskuitástól óvó jótanácsok után végre előkerül korunk egyik legnépszerűbb tárgya, a gumi övszer is. Már éppen ideje volt. A filmet záró képsoron az utolsó pár egy lakberendezési (?) prospektus nézetét, ami nyilván célszerű arra, hogy a nemi aktusnak más értelme is lehet, mint az örömszerzés, de a kérdésnek ez az aspektusa nem érdemel többet nyolc-tíz másodpernyi szalagnál.

A leírakból alighanem kitűnik, hogy a forgatókönyvíró és rendező Jósffy György fantáziája korántsem szűrése a fellegekben. Sőt, földhözragadtságában is eltekintett a fölösleges kacskaringóktól. Meg sem kísérelt valóban hasznos – nem tudományos, hiszen arra nincs is szükség – ám legalább használható tanácsokat adni a szexhez bátorítatlanul közelédek kamazsoknak és felnőtteknek. Szó sem esett a gátlásokat oldó könnyed

humorról, netán a mai magyar valóságban tényleg előforduló, valószerű ismerkedési és szerkezési szituációkról. Egyszerű iparosmunkáról volt csak szó, mégpedig a legslávnyabban fajtából. Ha pedig eleven pornófilmet akart készíteni, akkor a rendező nincs tisztában egy titokkal, amelyet most készséggel megosztunk vele: ennek a műfajnak is megvan a maga nem túl bonyolult szabálya. Ezeket tudatosan el lehet térni, de ha valaki nem ismeri őket, honnan tudja, mit akar meghalni?

Egy rossz szót megérdemelt az operatőr, Vörös Antal László is, hiszen a valószínűleg amatőr felszereléssel sem kötelező hol halványzöld, hol hófehér, hol pedig narancssárga borszint produkálni. Az olykor-olykor előforduló képeltelenségről, a néha éppen a „lényegét” eltakaró sarkokról és tőkekről, a vágás tökéletlenségeiről talán már nem is kell szólni ahhoz, hogy érzékeltessük, mennyire amatőr munkával van dolgunk.

Magyarországban állítólag készülték már pornófilmek nyugati megrendelésre, bér munkában. Jobb lett volna az ezek előállításában részt vett, tapasztalt filmeknek tanácsát kikérni, netán a gázsijukat is kifizetni. Mert így – ha hajt is hasznót – a szerkezés középiszkolójá, hiába számít is elsőnek a „kemény pornó” terén e kis honban, hamar eltűnik majd a kirakatokból, nem lesz versenyképes az igazi minőséggel.

Az alkotók remélhetőleg ennek a kisleletnek a tapasztalatait is felhasználják majd további filmeikben, amelyekhez a kezettá végén toboroznak újabb szereplőket. Csak egy dolgot kérnénk megmagyarázni. Kinek és hogyan jutott eszébe, hogy az efféle filmekre is szakosodott Intermozai Kft. videóstudióját éppen a Balázs Béláról elnevezett utcában kell létrehozni?

Horváth Gábor

Versengő videó-folyóiratok

Nagyt fordult a világ, mióta a *Fekete Doboz* alkotógárdája belevágott, hogy videókezettákon rögzítse a magyar közéletnek azokat az eseményeit, melyekről a hivatalos tömegkommunikáció nem vagy alig tájékoztatott. Ma már gyakorlatilag nincsenek tabutémák, és többé-kevésbé a nyilvánosság előtt zajlanak a politikai összecsapások is. Felmerülhet a kérdés: a jelenlegi körülmények között van-e szükség és igény erre a videófolyóíratra?

Az alkotók határozott válasza: igen. S nem tartanak a nyitabbá vált tömegtájékoztató konkurenciájától sem. A *Nagy Imre temetéséről* forgatott anyaguk például szemléletben más, mint az egész napos tévéközvetítés volt; számos olyan elemet is tartalmaz, amit a grandiózus apparátussal kivonult televíziósok – éppen a tévétechnika korlátaiból fakadóan – észre sem vehettek, a mozgókamera számára azonban hozzáférhető volt. Arra számíthatnak, hogy akik el akarják tenni a június 16-i események krónikáját, inkább a rövid, szerkesztett változatot választják, mint a ténylegesből esetleg videóra rögzített kilencórás anyagot. Arról nem is beszélve, hogy a *Fekete Dobo*znak ez a száma magában az eseményen kívül tartalmazza az előkészületi folyamat lépéseit is: az Ellenfény Kerekasztalon elhangzott TIB-bejelentést a temetés megtartásáról és annak lebonyolításáról, az MDE aktivistáinak felkészüléséről a zavartalan megemlékezés érdekében és a kajfátka általított Inconnu Csoport munkájáról.

A szerkesztők szerint a tavalyi évhez képest annyiban változott a folyóirat helyzete, hogy míg 1988-ban csak válogatniuk kellett a kínálózkod események közül, amelyekről előre tudható volt, hogy a *Fekete Dobo*zon kívül más újság sem tájékoztatni róluk, addig ma már nekik maguknak kell kitalálniuk, hogy mit érdekes, mit kell rögzíteni. Nem akarnak odatülni, ahol mások már sorban állnak, amiről nyilvánvalóan beszámoló a tévé vagy a *Nyitott Szem* is, a MOVI új videófolyóíratra.

Bár, ha egy eseményt a *Fekete Dobo* és a *Nyitott Szem* is rögzített, még akkor sem biztos, hogy a nézőknek mindegy, melyiket választják – annak ellenére, hogy utóbbi mögött ott állnak a volt filmhíradó technikai lehetőségei és profi szakemberei. A kihatalás például mind a két társaságnak megvan, mégis kiugró a különbség a szemléletben, a felvétel módjában, a kommentárban. „Az *Ember Judit* rendezte *Új magyar siralom* az egész folyamatot végigköveti. Napokon, heteken keresztül, esőben, szélben ott volt a kamera, hogy teljes és tárgyilagos képet adjon az eseményekről, míg a *Nyitott Szem* egy híradószéri anyagot rögzített, amit ráadásul a hivatalos politika pillanatynyi értékelését tükrözó kommentár kísért” – véli *Jávör István*, a *Fekete Dobo* alkotója.

A folyóirat készítői nem tartanak attól, hogy nem marad számukra olyan téma, amelyet a hivatalos tájékoztatók háttérben tart. A szociális gondok vagy például a belügy és a hadsereg számos, még mindig tabuként kezelt kérdésért fel szeretnék dolgozni, és vannak elképzeléseik arról is, hogy Lengyelországi, Csehszlovákiaiában vagy a Szovjetunióban rögzített videóra az ottani, hozzáknak gyakran „kozmetikázottan” érkezett eseményeket.

A *Fekete Dobo* munkatársai a folyóirat terjesztését rábízták a Bibliotéka Kiszérvetkezetre, amely minimális részesedés fejében vállalta a sajtóhírdetéseket s az előfizető-gyűjtéssel és a terjesztéssel járó egyéb feladatokat is. Az illegális másolások révén a felvételek persze lényegesen szélesebb körben terjednek, ami üzleti szempontból veszélyes jelenti, ám az alkotók feleslegesnek érzik, hogy a szokásos védelmi intézkedéseket megtegyék. Grotteszknek érzékelik, hogy egy-egy drámai pillanat erejét például a „*Fekete Dobo*” felirattal meglojriék. *Howy Pesty László*, az egyik operatőr fogalmazta: az a folyóirat sohasem volt és nem is kíván nyereségorientált vállalkozás lenni, célja a minél szélesebb körű tájékoztatás. S végső soron a kalózpédányok is ezt a célt szolgálják.

Simándi Júlia

Ünnepi kassettaáradat

A Magyar Televízió videokiadója a francia tv *Serie Noire* krimisorozatát és erotikus *Rózsaszín történetek* mellett a gyerekeknek meséket, videó-bibiát, a felnőtteknek szórakoztató összeállításokat, művészeti és történelmi filmeket kínál.

A *La Fontaine* meséi kazettán hat ismert klasszikus példamese látható A róka és a hollótól Az öszvér és a tolvajokig. A 91 perces tartó rajzfilmsorozat francia-magyar koprodukciónban készült.

Rafinált bűnösök – ezt a címet viseli az a műsoros kassetta, amely Jaroslav Hašek mulatságos történeteit mutatja be. A 69 perces tv-film főszereplői Koltyaj Róbert, Töröcsik Mari, Kern András, Szacsay László, Benedek Miklós.

Az *Alpok-Adria* című műsor nemzetközi válogatás olasz, osztrák, jugoszláv, nyugatnémet és a magyar televízióstúdiók közös magazinjából.

A televízióból jól ismert sorozat a *Másfél millió lépés Magyarországon*, amelyet Rockenbauer

A Rafinált bűnösöktől Gálvölgyi Jánosig

A TELEVIDEO AJÁNLATA:

francia krimik:

1. Atverés
2. Caspida a zaarunak
3. A férfi, akinek négy neve volt
4. Halál a Vidám Fűkra
5. Kemény fickók temetője
6. Kéz az árnyékban
7. Loru
8. A lóvész éjszakája
9. Megbosszúzni Peppert
10. Nagy kölyök
11. Oriac keze
12. Pokoli nász
13. Sárga rapaszódia
14. Szerencsétlen Michel
15. Vasárnapi gyilkos
16. Veletlen halál megbízásból
17. A vérszalom

kabarék:

1. Alfonszow
2. Bőngészde
3. Jubileumi lettár
4. Kis magyar burleszk
5. Humor mix
6. Gálvölgyi János I.
7. Gálvölgyi János II.
8. Hajmeresztő történetek
9. Ki Mit Tud? győngyszemek
10. Telekomédia
11. Poén turnix
12. Hőskor
13. Voga-Turnovszky paródiák
4. Ketlen az ágy alatt
15. Kőcsönliakás
16. A Kazal
17. Spanyolul tudni kell

látható e műsorban. A *Pléh-Krisztus* önálló kassetta szintén az ő hat filmjét tartalmazza, melyekkel a mindenkor névtelen mestereknek kívánt emléket állítani. A művek az ország eldugottabb kegyhelyein kalauzolóik végig a nézőt.

Az idősebbek kedvébe járhat az a kölcsönző, aki a *Honthy Hanna* kazettát vászolja. A televízió archívumából összegyűjtött műsorokat Rátónyi Róbert szövege köti össze.

A Kabarékedvelők örülhetnek: *Gálvölgyi János* paródiakazettája után megjelent újabb összeállítása, sikeres televíziós műsoraiból.

Pál készített. Az író-rendező tizlagú csapattal barangolta végig az ország tájait, s Stenszky Gyula és Szabados Tamás operatőrök segítségével három műsoros kassetta öröklíti meg a profi turisták élményeit.

Az ünnephez illő kiadói ajánlat a *Mindenszentek* elnevezésű kassetta, amelyen a paraszti vallásosság tárgyi emlékeit bemutató filmeket nézhet az érdeklődő. Az író-rendező Olasz Ferencnek öt alkotása

La Fontaine meséi II.

PLÉH-KRISZTUS

RAFINÁLT BŰNÖSÖK

Honthy Hanna

A Televideo márkaboltjai:

Budapest VII. ker. Lenin krt. 30.

telefon: 142-2147

Budapest, I. ker. Alagút u. 4.

telefon: 175-6573

Kaposvár, Beloiannisz u. 2.

Sopron, Liszt Ferenc tér 1.

Az üzletek a vasár- és ünnepnapok kivételével a szokásos módon nyitva tartanak, a Lenin körüli központi márkabolt december 23-án, szombaton 9-től 14 óráig várja az érdeklődőket.

Az Ingerlő idomoktól a Vikingek kincséig

100 játékfilmet vásárolt a MOKÉP az amerikai Columbia Pictures-től. Az első 30 film (lásd Videó Magazin ez évi 6. szám) bemutatását követően néhány hete újabb 23 alkotás került műsoros kazettán a videótékákba. A filmek között ismét akad krimi, sci-fi, vígjáték, western és akciófilm, újra a populáris műfajok vannak előnyben.

Íme néhány részletesebben:

A *Dundee őrnagy* műfaja western, rendezője pedig Sam Peckinpah, akinek néhány filmjét már láthatták a magyar mozilátogatók; ezek a *Konvoj*, a *Vad banda*, a *Pat Garrett és Billie a*

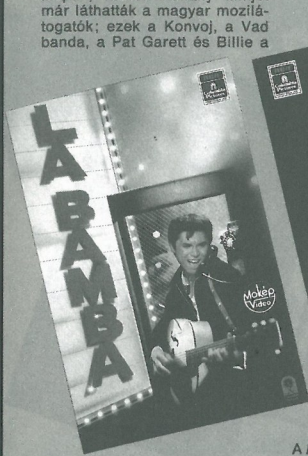
A MOKÉP legújabb (Columbia Pictures) filmválasztékából:

1. Dundee őrnagy	amerikai	western
2. Hőhullám	amerikai	pszichológiai krimi
3. D.A.R.Y.L.	amerikai	sci-fi
4. Privát hekus	amerikai	krimi
5. Bombabiztos	amerikai	dráma
6. Hannover Street	amerikai	háborús kaland
7. Odessza-űgyirat	amerikai	kémfilm
8. Robin and Marian	amerikai	dráma
9. Úrskaland	amerikai	sci-fi
10. Ingerlő idomok	amerikai	erotikus film
11. Vikingek kincse	amerikai	történelmi kaland
12. Borzvárfán	angol	dráma
13. Esélyesök	amerikai	pszichológiai krimi
14. Kína-szindróma	amerikai	pszichológiai krimi
15. Tragacaparadé	amerikai	vígjáték
16. Szexvedélyes bűnök	angol	erotikus film
17. Dollárkötég	amerikai	krimi
18. Inga	amerikai	bűnügyi dráma
19. Fegyvere van, veszélyes!	amerikai	krimi
20. Szép kis kalamajka	amerikai	vígjáték
21. Vakrémület	amerikai	pszichológiai krimi
22. Harmadik típusú találkozások	sci-fi	sci-fi
23. A halgatás törvénye	amerikai	akciófilm

A *Robin és Marion* című film a Robin Hood-legenda kissé szabadon értelmezett és sajátos feldolgozása. Rendezője a világhírű Richard Lester, olyan filmek alkotója, mint a *Beatles* együttes főszereplésével készült *Egy nehez nap éjszakája* vagy a *Help*. A színészek névsora is parádés: Sean Connery, Audrey Hepburn, Robert Shaw és Richard Harris láthatók ebben a parodisztikus élő filmben.

Az *Úrskaland* műfaja sci-fi, de akár napjainkban is játszódhatna. Rendezője John Sturges, szereplői Gregory Peck és Gene Hackman. Egy űrexpedíció kalandjai elevenednek meg a rendkívül izgalmas, látványos és az utolsó pillanattig feszültséget rejtő történetben.

Az *Ingerlő idomok* sokat sejtető című film rendezője James

kölyök. Packinpah a keményvonalas western műfajának egyik leghíresebb rendezője. A *Dundee őrnagy* igaz sztráparadé: Charlton Heston, Richard Harris és James Coburn játszák a főbb szerepeket.

A *Hőhullám* izgalmas és feszültséggel teli thriller, Philip Borsos rendezése. Itt is híres színészek a főszereplők: Kurt Russell és Muriel Hemingway. A filmben egy pszichopata örül gyilkosságorszáta tartja rettegésben Miami lakosságát.

A *D.A.R.Y.L.* műfaja sci-fi, rendezője Simon Wincer. Igazi csatládi film, minden korosztály számára élvezetes lehet. Egy sztereotípust kislőről kiderül: robot és egy kutatóintézetből szökött meg, hogy igazi nevelőszülőkre találjon.

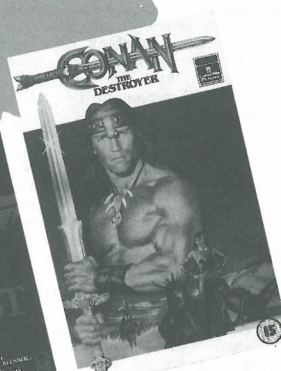
A *Privát hekus* bűnügyi kalandfilm, rendezője Buzz Kulik főszereplői Burt Reynolds és Dyan Cannon. Ebben egy magánvédelmi próbál leleplezni egy fegyvercsempész-hálózatot.

A *Bombabiztos* akár ikerfilmje is lehetne Stanley Kubrick *Dr. Sztrangelove* című híres művének, azaz a nem kis különbséggel, hogy Kubrick filmje szigorú szatíra, a *Bobabiztos* jegyző Sidney Lumet viszont nagyon is komoly drámát rendezett. Napjainkban különösen aktuális téma a nukleáris fenyegetettség érzése. Erről szól torokszorítóan Lumet nagyszerű filmje két világháborúval, Henry Fondával és Walter Matthéu-val a főszerepben.

A *Hannover Street* háborús kalandfilm, rendezője Peter Hays; tőle korábban a mozikban már láthattuk a Földi őrutas, a Gyilkos bolygó és a Rémülöt rohanás című filmeket. Ebben a műveben nem kisebb sztárokat láthatunk, mint Harrison Ford, Christopher Plummer és Lesley-Ann Down. Az 1943-ban játszódó történet szerint egy angol hírszerőrszisz és egy chicagói pilóta próbálják megszerezni a lyoni Gestapo-főhadiszállás pánceleszekrényében őrzött kémnévsort.

Az *Odessza űgyirat* a híres, nálunk is megjelent regényből készült film, rendezője Ronald Neame, főszereplői világsztárok: Jon Voight, Maximilian Schell és Maria Schell. A lebilincselően izgalmas történet szárai visszanyúlnak a második világháborúba. Egy újságíró magánnyomozást folytat az Odessza fedőnevelő titkos neonáci szervezet akcióinak felderítésére, és így bukkann az egykori rigai koncentrációs tábor tömeggyilkos vezetőjének a nyomára, aki álnevén é mint köztisztviselőben álló német gyáros. Az újságíró személyes bosszúja is vezérli a leleplezést.

Bridges, főszereplője pedig az a John Travolta, aki még mindig a fiatalok egyik bálványja. A közelmúltban is oly divatos aerobikról akar cikket írni a film újságíró hőse a *Rolling Stone* magazin számára. Persze a cikkírás körül számtalan bonyodalom támad. Kitűnő a film zenei anyaga is.

A *Vikingek kincse* történelmi kalandfilm, látványos superprodukción, rendezője Jack Cardiff, szereplői Richard Widmark, Sidney Poitier. A régmúlt időkbe kaulauzja nézőit ez az alkotás, melyben a vikingek és a mörök között folyik addig küzdelem a világ legértékesebb aranykincsének a megszerzéséért.

A MOKÉP videótékái (Majakovszkij u. 40. és Dohány u. 2.) nem terveznek ünnepi nyitvatartást, mindössze a szabotati nyitvatartást tartják ki este 7-ig december 23-án. A kölcsönzési díjakban viszont kedvezményt adnak: a december 22-én, pénteken kikölcsönzött videokazettáktól mindössze kétnapi díjat kell fizetni, ha az ügyfél az ünnep után, vagyis öt nappal később (december 26-én, szerdán) hozza vissza. A meghosszabbított szabotati nyitvatartás során elvitt kazettát után pedig csak másfél napi kölcsönzési díj tarífa, jóllehet a filmek négy napig maradnak a bérőnlé.

Az Intervideo zenés filmkinálatának választéka Fred Astaire-klasszikusoktól Kabos Gyula- vagy Jávor Pál-filmeken át Barbra Streisand-musicalékig és Tina Turner-, Michael Jackson-koncertvideóig terjed.

Minden korosztály – vagyis az egész család – megtalálhatja azokat a szórakoztató, könnyfakasztó vagy éppen táncraihívó zenés filmeket, amelyek előbb ellazítják, majd „feldobják” nézőiket. A klasszikus és a könnyűzene kedvelői egyaránt találnak boltjaikban hallgatni-nézni valót.

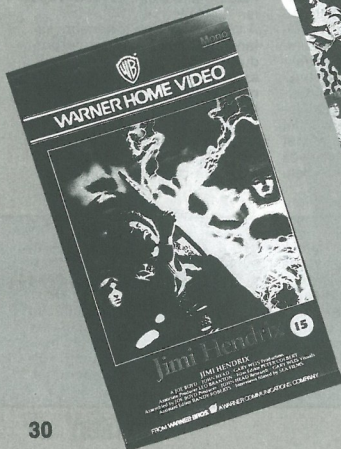
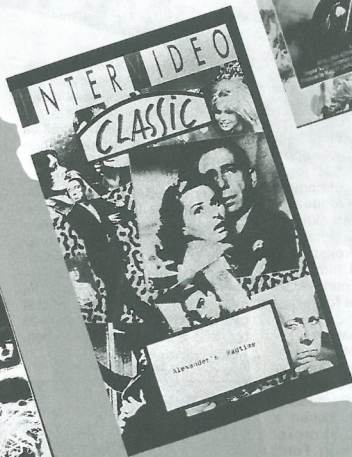
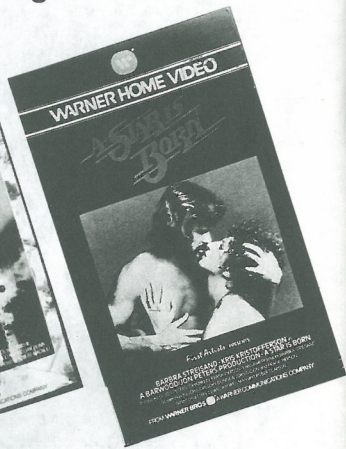
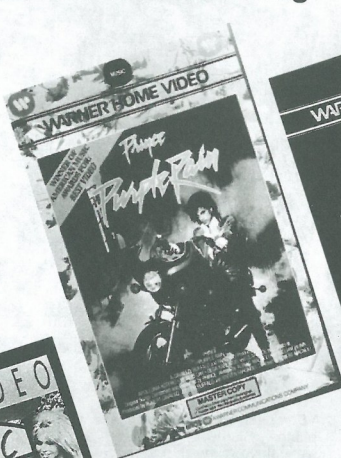
Egy-egy fülbemászó dallamon túl emlékezetesek maradnak a látványos zenés filmek képsorai is. Aki látta, mindig emlékezni fog Topolra, a *Hegedűs a háztetőn* téjesemberére, a *Dankó Pista* édes-bús melódiáit kísérő felvételekre, a *Broadway Melody* széppelő táncos-párjára, vagy Barbra Streisand tekintetére a *Csillag születik* és a *Yentl* című musicalében.

Aki szabad estéjükön az Intervideo zenés filmjeiből válogatnak, a cég vezetői szerint biztosak lehetnek abban, hogy maradandó élményben lesz részüik és újra visszatérnek a kölcsönzőkbe, hogy új dallamokat, új sztárokat fedezzenek fel maguknak.

Az Intervideo karácsonyi zenéfilm-kinálatából:

- 1. Divine Madness!** (Isteni Grútségek, amerikai) rendezte: Michael Ritchie
- 2. Fiddler on the Roof** (Hegedűs a háztetőn, amerikai) rendezte: Norman Jewison
- 3. Hair** (amerikai) rendezte: Milos Forman
- 4. Jimi Hendrix Story** (amerikai) rendezte: Joe Boyd
- 5. New York, New York** (amerikai) rendezte: Martin Scorsese
- 6. Purple Rain** (Biborész, amerikai, főszereplő: Prince) rendezte: Albert Magnoli
- 7. The Sound Remains the Same** (A dal ulyan marad, amerikai, Led Zeppelin együttes) rendezte: Peter Clifton
- 8. A Star in Born** (Csillag születik, amerikai) rendezte: Frank Pierson
- 9. West Side Story** (amerikai) rendezte: Robert Wise
- 10. Yellow Submarine** (sárga tengeraltjáró, angol, Beatles) rendezte: George Dunning
- 11. Yentl** (amerikai) rendezte: Barbra Streisand
- 12. 200 Motels** (Kétszáz motel, amerikai) rendezte: Frank Zappa, Tony Palmer
- 13. Tina Turner Live** (Tina Turner koncertfelvétele, angol)
- 14. Michael Jackson: The Legend Continues** (A legenda folytatódik, angol) rendezte: Patrick T. Kelly
- 15. An Evening with Plácido Domingo** (Egy este Plácido Domingóval, angol) rendezte: Madeleine French
- 16. Christmas with Luciano Pavarotti** (Karácsony Pavarottival, angol)
- 17. Broadway Melody** (amerikai) rendezte: Norman Taurig
- 18. Alexander's Ragtime Band** (amerikai) rendezte: Henry King
- 19. Lila Ákác** (magyar) rendezte: Székely István
- 20. Dankó Pista** (magyar) rendezte: Kalmár László

Fred Astaire-től Tina Turnerig

Az INTERVIDEO boltok ünnepi nyitvatartása
December 24-én 14 óráig tartanak nyitva, valamennyi többi napon (vasár- és ünnepnapot is beleértve):

KORDA SÁNDOR Videóház
1073 Budapest, Lenin krt. 22.
Telefon: 122-3478 122-7975
Nyitva: 9-21 óráig

KABOS GYULA Videószalon
1024 Budapest, Mártírok útja 35-37.
Telefon: 115-5660
Nyitva: 9.30-21.30 óráig

SZÉKELY ISTVÁN Videóshop
1052 Budapest, Váci u. 34.
Telefon: 118-3139
Nyitva: 10-22 óráig

RADVÁNYI GÉZA Videókazetta-kölcsönző
Sugár Üzletközpont 4. sz. Pavilon
Telefon: 184-3160/195 m.
Nyitva: 9-21 óráig

Sadomaniától az ügyefogyott krokodilokig

Havonta hat új nyugati film jelentkezik rendszeresen a videópiacra a KERSZ Hungarofilm kiadó, melynek műsoros kazettáit többek között az Ofotért, a RAVILL üzleteiben, a Centrum áruházakban lehet megvásárolni, illetve vagy negyven magán- és néhány állami videotékában lehet kölcsönözni, így a Televízió márkaboltjaiban is.

A kiadó valamennyi filmet magyarra szinkronizált. A *Karácsony este* című százperces amerikai játékfilm is, amely egy gazdag mamutvállalat részvénytöbbségét birtokló család, a Kingsleyék története. Gátlástalan ügyvédek és egy magányos kapcsolódik bele a családi viszályba, mely a cég részvényeinek megszerzéséért folyik.

A *Rablás fegyverek között* könnyed amerikai western. A történet Ausztráliában játszódik az 1800-as évek végén. Starlight, a feltehetően angol főnemesi származású útonálló megannyi álmatlan éjszakát okoz a helyi rendfenntartóknak. A western kellei mind fellelhető a százperces alkotásban: ló, pisztoly, útonálló, vadregényes táj, tragikus vég.

Terence Hill a sztárja *A szél dűhe* című olasz-spanyol westernnek, amelyben a népszerű színésznek ezúttal a bérnyilkos szerepével kell megelégednie. A bérnyilkos azonban egy idő után megcsömörlik az esztelen öldökléstől – és szembe fordul megbízójával, a gyűlölt földbirtokossal, akit Fernando Rey alakít.

- A HUNGAROVÍDEO kínálatából:**
1. Szerelmi verszomj (olasz-spanyol horror)
  2. Táncolj vagy meghalsz (amerikai akciófilm)
  3. Az üvegdszungenel (amerikai akciófilm)
  4. Karácsony este (amerikai játékfilm)
  5. Zabolátlan vágyak (olasz-spanyol szexfilm)
  6. Kacér táncosnők (spanyol vígjáték)
  7. A szél dűhe (olasz-spanyol western)
  8. A forгатókönyv fantomja (amerikai bűnügyi film)
  9. Skorpió (amerikai akciófilm)
  10. Sadomania (nyugatránmet-spanyol erotikus film)
  11. Fenyegető telefon (amerikai bűnügyi film)
  12. A botrányos Kán-Kán (francia-spanyol vígjáték)
  13. Rejtelmes sziget (spanyol film)
  14. Punky Brewster (amerikai fantasztikus rajzfilm)
  15. Kissfűr (amerikai rajzfilm)
  16. Sátáni szépség (olasz-spanyol horror)
  17. Romlott lányok (olasz szexfilm)
  18. Cigánycsárda (olasz-spanyol vígjáték)
  19. Az ördögök éjszakája (olasz-spanyol horror)
  20. Vakrémület (nyugatránmet-spanyol horror)
  21. Karl Swenson elrablása (amerikai bűnügyi film)
  22. Vámpírok éjjele (spanyol vámpírfilm)
  23. Gyilkos játszma (amerikai bűnügyi film)

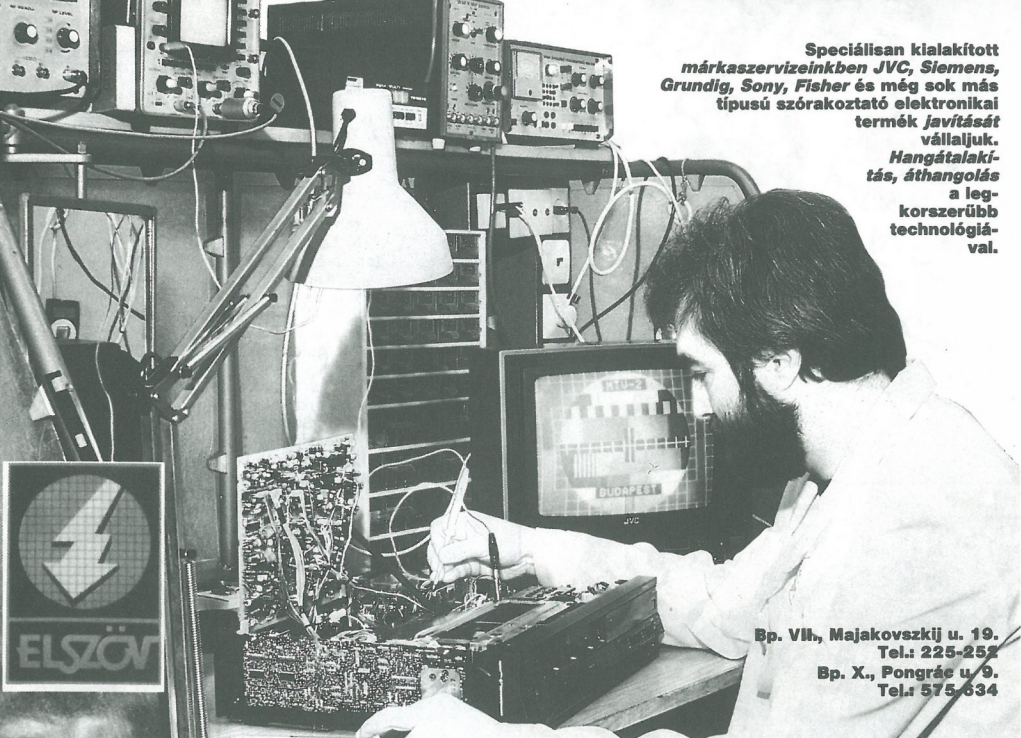
A *Fenyegető telefon* amerikai krimi, amelyben a szexuális partnert keresők, az unatkozó tinédzserek gyakran hívják a „randi telefont”. A telefonokat rendszerint légyott követi, ami viszont nem mindig a várokozásoknak megfelelően végződik. Egy nyomozópáros igyekszik megoldani a rejtélyt...

A *Sadomania*, avagy a *szenvedély pokla* nyugatránmet-spanyol film, kizárólag csak felnőtteknek, azok közül is az erős idegterületeknek. A sztori egy zadista nő által uralt szigeten játszódik, aki az elrabolt nőket „szexuálisan” igyekszik betérni, hogy értékesítse őket a kikötők örömtanyái számára.

A kiadó azért gyermekek számára is kínál műsorokat. Így a *Punky Brewster*, a rosszcsont kislány és egy Glomer névre hallgató cso-

dalény történeteit amerikai rajzfilmen, mely nyolc epizódból áll. Szintén amerikai a *Kissfűr*, a népszerű medveboc, aki apjával együtt medveként keresi a mézrevalót, míg egy szép napon meg nem szöknek a cirkusból. Két ügyefogyott krokodil azonban keresztülhúzza számításukat...

Speciálisan kialakított
 márkaszervizeinkben JVC, Siemens,
 Grundig, Sony, Fisher és még sok más
 típusú szórakoztató elektronikai
 termék javítását
 vállaljuk.
 Hangátalakít-
 ás, áthangolás
 a leg-
 korszerűbb
 technológiá-
 val.

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.
 Tel.: 225-252
 Bp. X., Pongrác u. 9.
 Tel.: 575-634

Videoberendezések javítása,
 áthangolása, színes televíziók
 áthangolása, valamint Hi-Fi
 berendezések áthangolása és
 javítása.

VIII., József krt. 38.
 Tel.: 141-216.

Hazai és külföldi garanciális és
 készpénzes fekete-fehér és színes
 televíziók javítása,
 videomagnetofonok áthangolása.

XV., Frankovics M. u. 57-63.
 Tel.: 635-225

Nyugati készülékek szervize:
 Video- és Hi-Fi berendezések
 javítása, áthangolása.
 VI., Lenin krt. 94.
 Tel.: 311-129

Szervizeink
 CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRÁIG
 tartanak nyitva.

**Semmi kétség!
 A Rávisz
 a segítség!**

RAVIZ

SZOLGÁLTATÓ
 KISSZÖVETKEZET

KAPHATÓ A KÖNYVÁRUSOKNÁL!

Alfred
de Musset

ERATO
KISKÖNYVTÁR

GAMIANI
avagy
a kicsapongás
két éjszakája

ÚJ!

Video- kazetta- kölcsonzó!

Akció, horror, kaland, erotikus, rajz-
és mesefilmek kölcsönzése nagy
választékban!

Budapest, VIII., József krt. 43.

Tel.: 335-581

Budapest, XV., Konytyfa u. 6.

Tel.: 645-116

Nyitva tartás reggel 8-tól este 10-ig

ERATO

KAPHATÓ
AZ ÚJSÁGÁRUSOKNÁL

Böngésző

telt el, amely nem volt elegendő a legújabb típusok teljes áttekintésére. Az viszont

jól látható, hogy minden kritika ellenére, amely az S-VHS rendszert egy év eltelte után éri – például a fel-futó élek hibái miatt –, mégiscsak a készülékek képminősége a legjobb. Ellismerve a kiváló képfelbontást a képminőséget majdnem maximális értékkel pontozza a

magazin, 40-ből 29-35-tel jutalmazza.

A hifi-sztereó képmagnók között igen jó minőségével és számos szolgáltatásával a Panasonic NV F 70 EG megőrizte vezető helyét. Az ITT VR 3998 is jó minősítéssel áll a dobogón. Ezt a típust egyébként néhány hónapja mi is teszteltük.

A mono rekorderek között már sokkal több ismerőssel találkozhatunk, mint a fejlet-

E havi böngészőnket teljes egészében a videomagnóknak szenteljük. Hogy ezúttal miért csak ezt ragadtuk ki a nyugatnémet Video Magazinból? Azért döntöttünk a teljes keresztmetszet bemutatása mellett, hogy a tisztelt olvasó betekintést nyerhesen, hol is helyezkednek el a táblázatban az itthon is gyakran feltehető típusok.

A S-VHS-eknél ugyanaz a kép fogad bennünket, mint legutóbb. A nyugat-berlini vásár óta csupán rövid idő

Osazpontszám	Típus	Rendszer	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	A magazin minősítése
SUPER VHS-REKORDER							
78	Grundig VS 6800	S-VHS	4000	39	17	15	6
76	Blaupunkt RTV 920	S-VHS	3000	38	17	15	6
76	Panasonic NV-FS 100	S-VHS	3000	38	17	15	6
75	Blaupunkt RTV-910	S-VHS	3000	38	17	15	6
75	JVC HR-S5000EG	S-VHS	2500	38	17	15	6
75	Mitsubishi HS-E70	S-VHS	3300	38	17	15	6
73	Panasonic NV-FS1	S-VHS	3000	37	18	14	5
73	Philips VR 6948	S-VHS	3000	37	18	14	5
73	Saba VR 6460	S-VHS	2500	37	18	14	5
73	Telefunken A 1200	S-VHS	3000	38	18	15	5
71	Nordmende V 5000S	S-VHS	3100	38	18	14	5
70	Akai VS S9EOC	S-VHS	3000	37	18	13	5
70	NEC DS 6000G	S-VHS	2990	37	18	13	4
70	Sanyo VHR-D4980G	S-VHS	3000	37	18	14	5
70	Sanyo VHR-D4980G	S-VHS	3000	35	18	14	4
70	Sanyo VHR-D4980G	S-VHS	3000	37	16	13	4
70	Sanyo VHR-D4980G	S-VHS	3000	35	17	14	4
HIFI STEREO REKORDER							
70	Panasonic NV-F70EG	VHS	2000	32	18	15	5
67	Fischer FVH-D55HV	VHS	2400	32	17	14	4
67	ITT VR 3998	VHS	2400	32	17	14	4
66	Sanyo VHR D700G	S-VHS	2400	32	17	14	4
66	Sony EV-S850PS	Video-8	3000	32	17	14	4
54	Universum 2186	VHS	1898	31	16	14	4
65	Hitachi VT-585E	VHS	2700	30	17	14	5
62	Toshiba V700	VHS	1850	29	17	15	3
62	Blaupunkt RTV-900	VHS	1900	32	17	14	4
62	JVC HR-D530EG	VHS	1900	29	17	13	3
62	Siemens Fm 586	VHS	2400	32	17	13	3
61	Sony EV-650	VHS	1900	29	17	13	3
61	Grundig VS-540	Video-8	1900	32	18	13	3
61	NEC DX-4000G	VHS	2300	26	16	10	3
61	Telefunken A980P	VHS	1850	32	17	15	2
60	Telefunken A 990P	VHS	2200	26	17	11	55
60	Blaupunkt RTV-740	VHS	1900	28	16	14	2
50	Grundig VS 620	VHS	2300	30	16	14	5
50	Grundig VS 620	VHS	2300	31	19	10	3
50	Grundig VS 400	VHS	1800	29	15	10	2
50	Grundig VS 400	VHS	1500	24	10	13	2
50	Hitachi VT-535E	VHS	1200	26	10	13	3
53	JVC-D158MS	VHS	2100	27	10	12	3
49	Akai VS-X9EG	VHS	2300	27	10	11	2
MULTINORM REKORDER							
		VHS	2100	32	10	9	2
		VHS	2300	24	10	13	2
							közepes
							közepes
							közepes

videomagnó videomagnó

tebb készülékek között. Az első csoportból főként képminőségével ugrik ki az ITT-Nokia VR 3929, ASO képjavító eljárása igen szép képet eredményez. A most tesztelt és általunk igen jónak talált Panasonic NV L20 is az első tíz között szerepel. A Philips helyezése sem rossz, az Orionnak azonban csak az utolsó harmadba sikerült beküzdnie magát. Érdekes, hogy a német újság tesztjében a Phi-

lips 6180 magasabb pontszámot kapott, mint 6985 jelzésű családtagja, amely háromfejes, és sokkal több szolgáltatással rendelkezik.

Még egy készüléket említünk, amely a hazai piacon is előfordul: a NEC DX-1000-et. E típusról tesztet ugyan nem készítettünk, de volt alkalmunk kipróbálni. A Video az 50. helyen hozta korábban, mi ennél jobbnak értékeljük.

Összpontszám	Típus	Rendszer	Ár/DM	Kép	Hang	Szolgáltatás	A magazin minősítése
60	Philips VR 6970	VHS	2000	30	19	2	jó
59	Braun a/d/s VC4	VHS	3000	27	17	9	közepes
59	NEC DX-2000G	VHS	1700	28	15	13	közepes
54	Mitsubishi HS-412G	VHS	1600	31	14	8	közepes
47	Universum VR 4378B	VHS	1098	22	15	8	közepes
59	Akai VS-3811-TOP	VHS	1650	30	11	14	közepes

MONO REKORDER

59	Grundig VS 550	VHS	1900	30	13	13	3	közepes
59	Mitsubishi HS-E20	VHS	1300	32	11	13	3	közepes
59	Mitsubishi HS-E30	VHS	1400	32	11	13	3	közepes
58	Philips VR 6880	VHS	2000	32	11	13	3	közepes
58	ITT Nokia Vr 3929	VHS	1150	32	11	13	3	közepes
58	JVC HR-D700	VHS	1600	33	11	13	3	közepes
58	Panasonic NV-L20	VHS	1200	31	11	12	1	közepes
57	Philips VR 6285	VHS	1200	32	11	14	4	közepes
57	Akai VS-38	VHS	1400	32	11	13	2	közepes
57	Mitsubishi HS-E10	VHS	1200	32	11	12	2	közepes
57	Philips VR 6180	VHS	1050	32	11	12	2	közepes
57	Sharp VC-810G	VHS	1800	32	11	13	2	közepes
57	Siemens FM 603	VHS	1200	30	11	13	2	közepes
57	Sony SLV-402	VHS	1600	31	11	13	2	közepes
56	Akai VS-EDG	VHS	1200	31	11	13	1	közepes
56	Fisher FVH-P210KV	VHS	1100	29	11	13	3	közepes
56	Fisher FVH-P10KV	VHS	1200	31	11	13	3	közepes
56	Panasonic NV-D48	VHS	1200	31	12	14	2	közepes
56	Philips VR 667/02	VHS	1100	31	12	14	2	közepes
56	Sanyo VHR 3310G	VHS	1800	32	11	12	2	közepes
56	Sanyo VHR 4300	VHS	1500	30	10	12	2	közepes
56	Toshiba V300	VHS	1300	28	11	12	2	közepes
55	Blaupunkt V300	VHS	1300	27	11	15	3	közepes
55	Blaupunkt RTV-660	VHS	1250	31	11	15	2	közepes
55	Panasonic RTV-720	VHS	1500	29	11	12	3	közepes
55	Saba 4820	VHS	1800	30	11	14	2	közepes
55	Sharp VC-A605	VHS	1500	30	11	11	2	közepes
55	Sharp VC-T410	VHS	1400	31	11	11	3	közepes
54	Universum VR 2181	VHS	1400	30	11	11	3	közepes
54	Blaupunkt RTV560	VHS	1100	30	11	11	3	közepes
54	Grundig VS-460	VHS	1098	29	11	12	2	közepes
54	Hitachi VT-425E	VHS	1300	30	12	13	2	közepes
54	ITT Nokia VR 3719	VHS	2000	30	11	11	2	közepes
54	JVC HR-D320	VHS	1500	28	11	11	2	közepes
54	JVC HR-D300EG	VHS	1100	30	11	12	2	közepes
54	Mitsubishi HS-349	VHS	1100	31	10	12	2	közepes
54	Nordmende V1000M	VHS	1400	32	10	12	2	közepes
54	Panasonic NV-G40	VHS	1400	31	11	11	1	közepes
53	ITT VR 3928	VHS	1100	31	11	9	2	közepes
53	Philips VR 6185	VHS	1300	29	11	9	2	közepes
53	Sanyo VHR 4100G	VHS	1400	30	11	13	3	közepes
53	Sharp VC-A202	VHS	1100	27	11	11	1	közepes
52	Siemens FM 582	VHS	1100	28	11	13	2	közepes
52	Blaupunkt RTV 520	VHS	1100	30	10	12	2	közepes
52	Grundig VS 510	VHS	1200	26	10	12	1	közepes
52	Loewe OC-520	VHS	1100	27	11	14	1	közepes
52	Loewe OC-510M	VHS	1300	30	11	13	2	közepes
51	Grundig VS 505	VHS	1300	27	10	10	2	közepes
51	Loewe OC-630M	VHS	1100	28	11	13	1	közepes
		VHS	1150	28	11	11	2	közepes
		VHS	29	10	11	2	közepes	
		VHS	1400	30	11	2	közepes	

videoma

Videók egy vásár tükr

Már az információnál gyanút fogtam. Amikor a bájos kis-asszony mosolygva kezébe nyomta a többoldalú, számmal jelölt listát, hol található videós berendezések a Budapesti Nemzetközi Vásár területén, már tudtam, ekkora választékot szinte képtelenség részleteiben is áttekinteni. Nézzék hát el, ha e vásári beszámoló a teljesség igénye nélkül szól a gazdaság kínálatáról.

A nemzetek pavilonjában rögtön két ismerős névvel találkozhattak azok, akik a szeptember végi sereg-szemlélt fölkeresték. A Daewoo és a Gold Star egyszerűbb kategóriájú videókat hozott el a kiállításra. Valószínűleg nem is annyira a reklámozás, mint inkább a potenciális vásárlók megnyerése volt a céljuk, hiszen néhány méterrel távolabb már megvételre kínálták két olcsóbb terméküket a Gold leleményes üzletemberei. Színesebbnek ígérkezett a Samsung bemutatója. A cég a VX-972-es VHS, illetve a komolyabb, VX-9890-es VHS-hífi sztereo recorderét állította ki. Utóbbi főbb jellemzőiként a gyártók a digitális képtárolás, az LP-funkció valamint az LCD távműködtetési lehetőségeket tartották említésre érdemesnek. Nem tudtak viszont választ adni arra, mikor s mennyiért kerülnek boltjainkba a bemutatott berendezések.

Kapható viszont – de ezt már az Orion standján láttuk – a Samsung VX-710-es képmagnetofonja. A két forgófejes, speciális letapogatóval ellátott, VHS PAL/SECAM rendszerű készülék kis teljesítményfelvétele miatt érdemel különös figyelmet.

A Sanyo prospektusán azal hirdette magát: a cég már 20 esztendeje jelen van a magyar piacon. A vásáron legfőbb hazai forgalmazójával, a RAMOVILL-lal „árult egy gyékényen”. A párosítás nem véletlen, hiszen a kiállított termékek is a budapesti közös márkaboltban, a Váci utca 40-ben vásárolhatók meg – kaptuk a felvilágosítást. De lássuk csak, mire invitálták a látogatókat? Két képmagnójuk a VHR-5100 E és a VHR-4100 E 39 másortá-

rolóhellyel rendelkeznek, egy évre előre programozható, kibővítve mindennapi felvételi lehetőséggel. A PAL/MESECAM B/G és D/K norma szerint kialakított készülékek tartalmazzák az OIRT hangot is. A magasabb kategóriájú változatot infravörös távvezérlővel is ellátták.

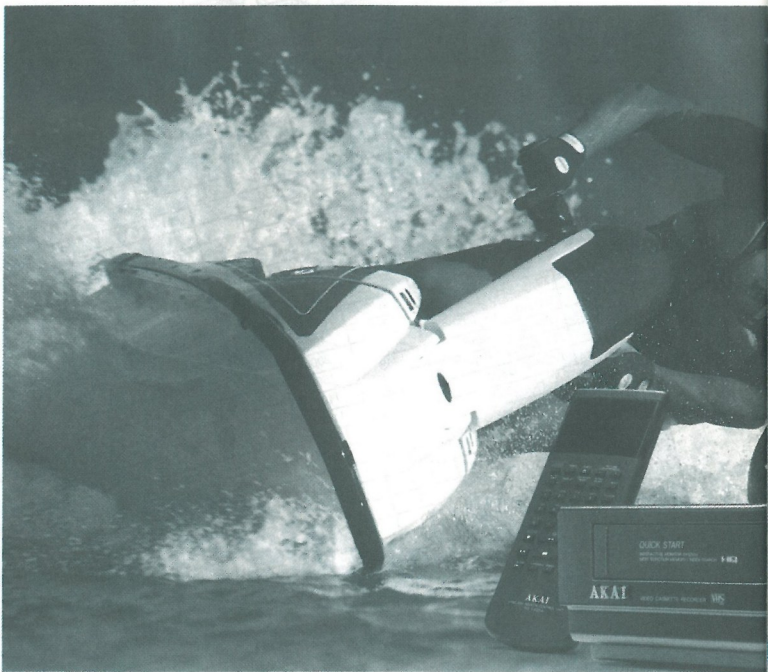
A vásárok ma már természetesen tartozéknak számító tv-falon ember nagyságú cowboyok vivják át harukat. Néhány méterrel odébb ugyanezt teszik a gyártók is. A Videoton Audiotechnika Kft. is felkészült a küzdelemre. Bevetésre várt standjukon több videomagnó is: e cikk megjelenésekor már kapható a boltokban az Akai VS-465 EDG magnó. A készülék a gyár legújabb termékei közé tartozik, s még az idén 4-5000 darabot szállítanak belőle. Ára elérhetőnek tűnik, 35-36 ezer forint körül alakul. Szolgáltatása: három forgófeje, remégésmentes állókép, változtható képléptetés, elektronikus tartalomjegyzék, automatikus tra-

cking, 8 programhely – 1 évre, távszabályzó. Akinek ennyi jó kevés, annak sem kell bánkódnia, hiszen az ugyancsak Akai VS-A77E-OG, illetve a VS-S99EOG szuper videolejátszó is kapható lesz, igaz, 100 ezer forint körüli áron. A készülékek annyira újdonságnak számít, hogy főbb jellemzőiről még a cég képviselői sem tudtak pontos felvilágosítást adni.

Tóth Sándor, a Videoton Audiotechnika Kft. kereskedelmi igazgatóhelyettese szerint a vásárlatókat körében kedvező fogadtatásra találtak a bemutatott új termékek. Sikerült bizonyítani, hogy bár jelentősen visszaesett a hazai gyártású szórakoztatóelektronikai cikkek iránti kereslet, az igényesebb berendezések iránt még mindig nagy az érdeklődés. A közönség továbbra is szívesen látja a megújuló termékválasztékot, noha ezt a belkereskedelmi partnerek

nem mindig veszik figyelembe. Gyakran megesk – említette az igazgatóhelyettes –, hogy amíg a boltok készleteiben lévő régebbi típusú készülékek nem fogyanak el, az újabbakat nem adják el, noha a közönség szívesen megvásárolná azokat. Ennek az ellentmondásnak a feloldására vállalkozik a cég, amikor két márkaboltot nyit, a fővárosban a Kosuth Lajos utcában, majd később Székesfehérvárott.

A Herrnböck-Orion Rt standjánál egy gombostű sem lehetett volna leejteni. Itt állította ki eladásra kínált készülékeinek teljes választékát a Lenin körút 82. alatt működő valutas kisáruház. Láttunk itt Fisher D-40 S, Fisher D-55-05 VHS-rendszerű digitális videomagnetofont, 1449, illetve 1847 márkáért. A készülékek minden fontosabb szolgáltatást ellátnak: szintézeres kábeltuner, 1 éven belül 6 programozható fel-

ében

vétel, távirányítás, az éles, illetve szuper állókép minőségét digitális technika biztosítja, kereső funkciók, játék- és maradek-idő-kijelzés teszi komfortossá a használatukat. Olcsóbb volt a Fisher P-200 DK, valamint a Fisher P-1 DK készülék, melyeket 738, illetve 819 DM-ért kínáltak a vásáron. Ugyancsak ebbe az árkategóriába tartozik a Philips VR-6448/95-ös készülék, melyet 16 programtárolóval, távvezérléssel, gyorsfelvétel-időzítési lehetőséggel, képenkénti léptetés, keresés funkciókkal láttak el. A Marantz MV-574-es 4 dupla-Azimuth videófejes, minden tv-normához csatlakoztatható készülék ugyancsak sikeres volt a maga 1414 márkás árával. Különösen nagy választékot láthatunk kamerákból is; szintén Fisher, illetve Philips termék volt a sláger. (Árai 2679-3278 DM között változtak.) Rendkívüli ajánlat-

ként hirdették a Philips E180/05-ös kazettáját (890 DM-ért), de a lényegesen jobb színeket nyújtó TDK kazetták színes skálája is megnyerte a vásárlók túlesztését (11-18 márká közül áraikon).

Romvári Károly cégvezető, a Solmek NSZK-magyar kft. standján arról tájékoztatt, hogy boltjukban, mely decemberben nyílt meg Budapesten, az Aulich utca 7. szám alatt, már kaphatók lesznek a kiállított Normide videokészülékek. S ami a magyar vásárlót érdekelheti: forintért!

Nehéz lenne röviden minősíteni a vásár idejé videós kínálatát. Anyi bizonyos, számos biztató látnivalóval találkoztunk. Voltak itt például Magyarországon eddig ismeretlen cégek, melyeknek várható betörése a hazai piacra kedvező irányba befolyásolhatja a hazai videózás feltételeit. Hogy mindezt csak a vásárló látogató optimizmusa mondatja-e velem, vagy a valóság is ezt a tendenciát igazolja, azt az üzletkeben hamarosan ki-ki eldöntheti.

Dobszaj László

Kereskinál

Rovatunkban ingyen közvessztűk magánzemé-lyek 100 szótagnál nem hosszabb szövegű hirdete-seit. Levelelben kérhetik gyári vagy házilag felve- det, megunt műsoros kazel- ták, valamint üres kazel- ták, prospektusaj, televi- ziók, monitorjak, képnag- nok, kamerák hirdeteseit.

● Sharp VC-A111 típusú új videómagnó eladó. Rébi József, Erd. Lenin u. 83. 2030

● Fordított kezelési utasítást videóhoz és teler Sharp VC-A1055, Funai VCR-5400, Samsung SXV-303, Panasonic NVG-12 EE NV-230, Yamada VCR-23 DAD típusú videókhoz olcsón kész fordított adok. Tel.: 185-3912

● VHS kazettán eladók jó minőségben magyarbanos filmek 1000 Ft-osa áron. Kazettánként két film. Listát küldök vé-lyezbortól elisenben. Hlavnya Tamás, 4400 Nyíregyháza, Ungvár sétány 6.

● Commodore 16, 64, plus 4 géprekre játékokkal 5 Ft/program áron más-olok kazettára igény esetén listát kü-ldök. Barnák László, 4400 Nyíregyháza, Május 1. tér 14.

● Eladó Commodore 64 számítógép 2 db joysticktal. 3300 Eger, Naposvár u. 10. Fodor. Tel.: 36/16-733 este

● Keresem idegen nyelven is megvétel- re vagy térítés ellenében átmásolásra a filmek háborúját (Star Wars) sorozat első három részét Szira Zoltán, 2100 Gó-tdóli, Furdó u. 21.

● Eladó egyes, távirányíthatós Gold Star GHV-1221 P gyártmányú, megkímélt videorekorder. 83490 Ft. Sebastyén Róbert, 8345 Dabronc, Petőfi u. 15.

● Felvenném jó minőségben megegye- zés szerinti térítés ellenében a Red Heat, Rain Man, Cocoon, The Fly, Night Mare, Crocodile Dundee 1., 2., Police Academy 4., 5., Reanimator, Forró rápógó 1., 2., 3., 5., Zombis filmeket. Harnathi Zsolt, 8800 Nagykiszta, Munkács u. 3/b.

● Canon AE-1 típusú fényképező gése- met videóra cserélem. Dócák István 3578 Girincs, Róza F. u. 32.

● Keresem a következő filmeket megvétel- re vagy másolásra, Beatles-filmek, La Bamba, Brenda Star, Lennon: Imagine, The Monkeys, Head, Jerry Lee Lewis: Great balls of fire. Telefon: 183-9039

● Keresem a Dire Straits koncert- és egyéb felvételét. 800 Kocsomák, Revicz-ky u. 4. Kovács Antal

● Cseréltek zenés videóműsorokat hifi- hanggal. Eladó Sonó V, valamint orsi- mágnesezalagok Virág Imre, 9484 Pe- rezsteg, Széchenyi u. 51.

● Keresem fénymásolásra Fisher FVH P-905 K típusú videó kapcsolási rajzát. Kabai Tibor, 1144 Bp. Keresesti út 128-130.

● JVC videófelvételi eladó. Sztereo hang, inart és útköznyitolás, hangveve- rás RF-kimeneten, kamera le- és felte- ruzás, autókusz, automata és kézi fény- egyensúly és iris, 8-zoros zoom, Balázs Gyula, 8147 Balatonkenese, Mikas K. u. 8.

● Keresem jó minőségben a Hőbortos

népseg I-V. Kihívás, Gyűjtögető, La Bamba, Láncoreakció. Az állatok napja és a Ted Scorpions c. filmeket szinkroni- záltak, vagy felirattal. Varga Béla, 2370 Dabas, Park u. 2.

● Jó minőségű videómékkert C-16-osa és Plus 4-es programokat adok. Megve- rnése a következő (jó minőségű, szinkro- nizált) filmek: Gyr. J. reggeli Vietnam Apoládó Apolák, Szrnyas fevdású; Karate Kid 3., valamint este érdekel. Darics Dávid, 9700 Szombathely, Kun B. u. 5.

● Eladó Sharp VC-220N, VHS-C ren- dző, hozható a komplett videómagnó (akkú, töltő, adapter). Ferenczi, 1051 Bp. Október 6. u. 8. Tel.: 117-2044

● Keresek Fisher VBS-7000 Beta video- hoz távirányítót, kazettákat és olyan új- zékelt címét, ahol ilyen kazettákat lehet vásárolni. Sárk József, 2700 Gegléd, Sás u. 16.

● Panasonic HIFI sztereó videó és Phi- lips CD-150 CD eladó. Bánfai Ákos, 9200 Mosonmagyaróvár, Útörő u. 19.

● Eladárs kinómó (jó minőségű, hang- alomondás akciófilmjeim (KD 200 db.) Nagyobb térel vásárlása esetén enged- meny. Farkas János, 5300 Gyomaendrök, Achim u. 1/1. Tel.: 67/31-807

● Sony Monitor KX-20 PS 1 típusú szte- reo, zoner sorozatú 52 cm-es Trinitron- képsőves, PAL/SECAM/NTSC ren- dző, stúdiólámpa is bekezdhető hordoz- ható videómagnó eladó. Rosasoványi Károly, tel.: 06/27/45-284

● Keresem megvételre jó minőségben, magyar hanggal a Jackie Chan, Tom Hanks és Jean-Claude Van Damme, Superlighter II, Police Story II., Big, Cyborg filmeket. Sasvári György, 2750 Nagykőr- rósa, Szabó E. u. 13.

● Jó minőségben keresem a Majmok bolygója, Willow, Héman, Predator II., Gyilkos csecsemők c. filmeket, csak et- lenében, vagy fizetek érte. Máté Ferenc, Ép. III. ker. Szikre u. 7.

● Keresem lehetőleg magyarul, másol- ható minőségben az E.T., Licence To Kill, Roger Rabbit, Francis c. filmeket. Faragó Miklós, 2100 Dunakeszi, Mező I. u. 13/b.

● Megvételre keresek videó 8-as kazel- tákat. Ajánlatokat a következő címre ké- rek: Markó Dénes, 9024 Győr, Bartók B. u. 33.

● C-64-es programokat cserélek kazel- ták, jó minőségű akciófilmeket is lehet- séges a csere. Márton György, Bp. II. ker. Boszörményi u. 17/b. Tel.: 156-1161

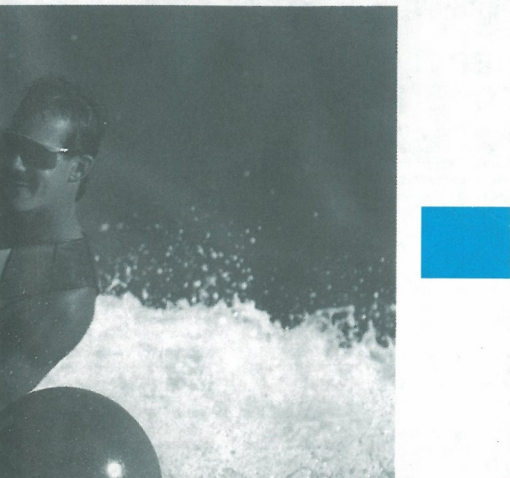
● Infra Color távirányítás, telexes színes tv jóállással és új Panasonic NV G-40 EE videómagnó garanciával, magyar nyelvű kezelési utasítással eladó. Vácz, 2408 Dunavirág, Ft. 55.

● Keresem a következő filmeket. Saha- ri és Weiszinger. Cölperika. Olyan partner jelentkezést is várom (ár- megjelöléssel), aki angol-német nyelvű filmjeimet fordítja. Minnárk András, 2534 Tét, Falzababcsú u. 105.

● Keresek német nyelvű videofilm szinkron-feliratozával foglalkozó sze- mélyt. Kassai Tibor, 8100 Kiskunféleg-yháza, Ady E. u. 1-3. Tel.: 76/81-222/229 mellék., 7-12 óráig.

● Megvásárolnám Tito Brass, Russ Meyer másolt vagy gyári kazettát. Tel.: 82/8-70 asta

● Grundig VS-400 típusú videóhoz komplett szervizkomplettet ké- rezek, leírással utánvétel eladó. Kálai Sándor, 8800 Nagykiszta, Zrínyi u. 36.

New York-i pillanatok

HÁZI KLIPKÉSZÍTÉS AZONNAL – A MACY'S ÁRUHÁZBAN

„Szevasztok! Üdvözölték benneteket videostúdióinkban, a Macy's ötödik emeletén, ahol elkészíthettek saját videót, mindössze 18,95 dollárért! A negyedik emeleti hangstúdióban ráéneklél kedvenc dalodat egy magnókazettára és itt elkészítjük hozzá a videoklipet!”

Ezzel a reklámszöveggel csábítja a vásárlókat a stúdiómenedzser, a harminc év körüli, kedélyes fiatalember, Wiley Merryman, nem kis sikerrel.

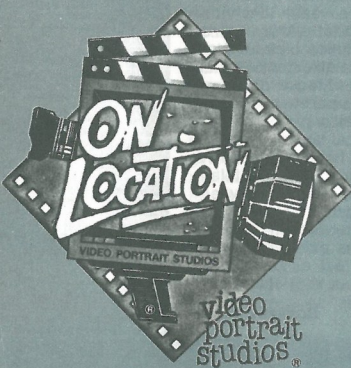
New Yorkban, a Broadway és a 34. utca sarkán áll a világ egyik legnagyobb és leghíresebb áruháza, a Macy's, melynek legújabb szolgáltatása az „On Location Video Portrait Studios”. Amikor a vevő betér az üzletházba, még nem sejtí, hogy az eltervezett bevásárolnivaló helyett vagy mellett egy róla vagy gyermekéről, unokájáról helyben készült videofelvétellel tér haza – a család meglepetésére.

Az első állomás a hangstúdió, ahol potom 11,95 dollárért a vásároló egy tetszés szerinti dalt énekelhet el, amit hangkazettára rögzítenek. A következő állomás már a kicsiny televíziós blue-box videostúdió. Itt már csak a megfelelő háttér, a trükkököt kell kiválasztani, és máris kezdődhet a felvétel. Ötven(!) háttér közül válogathat a megrendelő, a trükköknek se szeri se száma. Lehet például választani New York-i utcáhatárat, amelyben úgy tűnik, mintha házak között sétálnánk. A főszereplőnek nincs más dolga, mint a stúdióban a háttérnek megfelelően mozogni. A többi a technikusok dolga, akik folyamatosan közlik, mikor mi mellett „halad el” a klip sávjára.

Van olyan háttérünk is, amelyen úgy nézel ki, mintha a Manhattán előtt elhaladó hajóról énekelnél – meséli a menedzser. „A gyerekek repülőnek a város fölött, vagy éppen gokartozhatnak egy autópályán. A kedvenc a baseballos kép, amikor benne vagy egy bajnokcsapatban és te éréd el a győzelmet jelentő pontot. Ezzel a jelenetével tudunk adni baseballsapkát, ütőt és egy sor más kellékkel, hogy élethű legyen a felvétel...”

A klipkészítéshez még csak saját éneklés nem szükséges, a zeneszámokra tárogtni is lehet, sőt, ha szükséges, komputer igazítja a dalhoz a számozgatót.

A stúdió egy taxai lemezártszáz tulajdonában van, melynek vezetői nagy fantáziát látnak az újfajta szolgáltatásban. Wiley Merryman stúdiómenedzser szerint a klipkészítés házi használatra saját magunk és családunk örömeire idővel szerte a világon elterjed majd, hiszen – mint mondja – az emberek imádnak szerepelni...

A TOWER VIDEO

A Sohoban, a Broadway mellett, a Tower Records közelében lévő üzlet manapság az egyik legnépszerűbb a fiatalok és az ilyenek körében. Itt ugyanis a sikerkasszettekön kívüli kölcsönöznek és árulnak klasszikus, természet- és művészfilmeket, sőt videoval kapcsolatos könyveket, újságokat is.

Mint az üzlet vezetőjétől, Suzy Leyden-frosttól megtudtuk, videoáruházuk a lemezkiadó- és forgalmazó Tower Records céghez tartozik, melynek New Yorkban három lemez- és négy videoüzlete van. „Ami videón megjelenik, azt nálunk mind megtalálja” – büszkélkedik a boltvezető és erre minden oka meg is van. A polcokon kazetta kazetta hátán, a mennyezetről monitorok lógnak, melyeken a legfrissebb műsorok részletei láthatók. Az amerikai és külföldi filmek mellett forgalmaznak videón dzsesszt, balettot, drámát is. Az üzlet egyik felében kölcsönzik, a másik felében árulják a kazettákat. A legolcsóbb, használt műsoros kazetta ára 5,95

dollár, de akad műsor 100 dollár körül is. Ha New Yorkban bemutatnak egy filmet, akkor az általában fél esztendő múltán jelenik meg a Tower videoáruházban. Ha azonban a top-listák élén szerepel, új a videóknak valamivel több időt kell várniuk, hogy a filmet hazai is vihessék. Aki kölcsönözni szeretne, annak tagsági igazolványt kell váltania, ami ingyenes. Ezzel napi 2,95 dollárba kerül egy kazetta bérlete. Reggel fél kilenctől éjfélig tart nyitva üzletük az év minden egyes napján, ha esik, ha fúj.

Az üzlet sok filmet már lézerlemezen kínál. Mivel a lézervideook sokkal jobb a képmínősége, mint a hagyományos kazettáknak, és az Egyesült Államokban már sokan rendelkeznek lézervideo-lejátszó készülékkel, mind nagyobb az igény erre az új videotechnikára. A Tower Videoóban ha kölcsönözni nem is, de vásárolni lehet műsorok lézerlemezeit. Az üzlet forgalmának 35 százalékát már a lézervideók eladásából éri el.

Kopper Judit

Keiko Sei,
a Videó Magazin tudósítója
jelenti
Nyugat-Európa fesztiválvárosából:

A komputeres

grafikától

az „Agyalapi törésig”

Az ős Európában a videófesztiválok szezonja is. Bár ebben az évben kimaradt néhány kétévten megrendezésre kerülő esemény, például a bonni Videonale és a Montbliard Videofestival, így is elég utaznivalója marad a tudóstónak.

Az egyik legismertebb rendezvény az NSZK-beli Osnabrückben szeptember 7. és 12. között megtartott „European Media Art Festival” (európai médiaművészeti fesztivál), amelyet másodszer nyitottak meg azóta, hogy megváltoztatták az elnevezését, s némiképp a jellegét is. Korábban „Experimental Film Workshop” (kísérleti film műhely) címmel jelölték az összejövetelt. Az idei fesztiválnak óriási sikere volt. Hét installációt állítottak ki, számos kísérleti film- és videóalkotást mutattak be. Az életműsorozat keretében ezúttal Peter Greenaway, a híres brit rendező sokat vitatott műveit vetítették (A rajzoló szerződése, Egy 2 és két Nulla, Számok özönében, Az építész hása). Az angol filmes azon kevesek közé

témái között is szerepelt. Szó esett az elektronikus művészetek legkülönbözőbb ágazatáról, előadóművészetről, hangversenyekről, kiállításokról és filmekről.

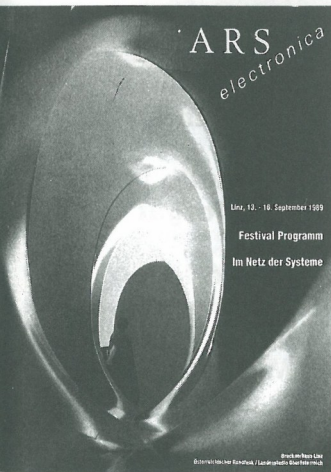
A művészek mindig a legkorszerűbb eszközöket alkalmazzák. A legújabb médium jelenleg a komputeres grafika és az interaktív rendszer. Az interaktív eszközök – ezekről már esett szó a Videó Magazinban – olyan berendezések, amelyek lehetővé teszik, hogy a közönség aktívan részt vegyen a mű alakításában, ne csupán passzív szemlélője legyen. A klasszikus interaktív művek lézerlemezjátszót és számítógépet használtak, melyek segítségével a néző mintegy összerakhatta magának a képernyőn megjelenő történetet. Ezúttal nemcsak ilyen típusú munkák kerültek kiállításra. Az újszerű interaktív alkotások között Jeffrey Shaw (Ausztrália/Hollandia) „The Legible City” (Az olvasható város) című kiállítási darabja volt a legnépszerűbb. A néző felült egy biciklire, pedálozott és „irányította” járművét, miközben előtt egy hatalmas ernyőn falszerűen felmagasodó feliratok jelentek meg és tűntek tova a pedálózás sebességétől és a kormány mozgásától függő gyorsasággal a kívánt irányban. A figyelmes olvasó tehát úgy érezhette magát, hogy óriási szobalirintásban tesz különös utazást.

Ezenkívül voltak olyan művek is, amelyek tényleges fizikai érzéseket kellettek a nézőben. Például Roy Ascott (Anglia) „Aspects of Gaia” (Gaia nézőpontjai) című alkotásának szemlélője úgy érezhette magát, mintha egyszemélyes kocsi-ban fekvé utazna vasúton.

A szervezők igazi számítógépes játékokat is bemutatnak a Brucknerhaus fesztivál-termeiben, így teljes képet nyerhettünk korunk legújabb eszközeinek környezetünkbe való beépüléséről. Mivel a legfejlettebb csúcstechnológiákat először mindig katonai célokra alkalmazzák, korunk művészeinek egyik legfontosabb hivatása, hogy bemutassák ugyanezen technikák békés felhasználását. Talán ezért is bizonygatják már-már agresszívitású fozkodó erőteljességgel, hogy a csúcstechnika nem idegen a művészetektől.

Ebben az évben a magyar küldöttség is nagy szerepet játszott a fesztiválon. Beke László, a Nemzeti Galéria egyik vezetője már ismert elméleti szakemberekkel együtt szimpóziumot tartott a „Rács” fogalmáról. Az Ars Electronica rendezvénysorozatának utolsó s egyben legérdekesebb előadása Szemző Tibor és társainak „Agyalapi törés” című bemutatója volt. A különleges produkció a természetes rezgések felkötésének káros következményeit jelentette meg képre és hangra komponálva. Meg kell még említeni Waliczky Tamás nevét is, aki Goldenen Nica díjat kapott, Rix Ars Electronica Computer Grafic műfajában. Waliczky a budapesti Caesar Software Stúdió (Novotrade) komputergrafikai művésze, talay is nyert már díjat ugyanitt.

A magyarokon kívül más kelet-európai országok képviselői is aktív részt vállaltak az esemény menetében. Az utolsó napon megtartott Kelet-Nyugat Párbeszéd című szimpóziumon (magyar részről Peternák Miklós művészettörténész vett részt benne) amerikai, orosz, lengyel, csehszlovák, bolgár és angol szakértők vitatták meg annak lehetőségét, miként lehetne közös kelet-nyugati hálózatot kialakítani a csúcstechnológia segítségével.

ARS
electronica

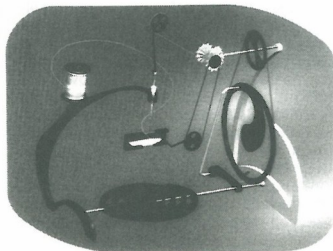
Linz, 12. - 16. September 1989

Festival Programm

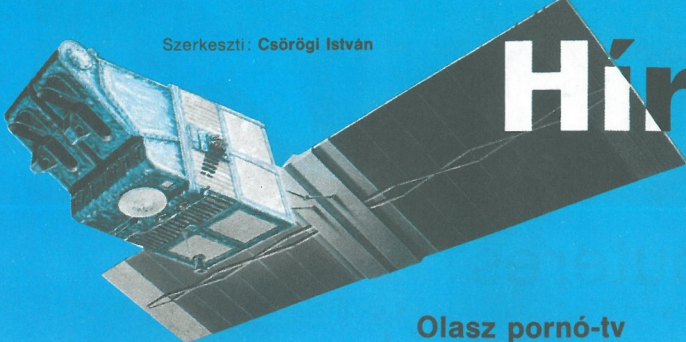
Im Netz der Systeme

Druck von Hans Lind
© 1989/Verlag Edition Praesens, Linz/Verlag Starfish

Waliczky Tamás
Goldenen Nica-díjas
komputergrafikája

tartozik, aki a kísérleti filmek világából tört át a játékfilmek területére. Rendezte egy szimpóziumot is „A Rendszer Hálózában” címmel, amely az ausztriai Linzben szeptember 13. és 16. között megtartott „Ars Electronica” (elektronikus művészet)

Ausztráliában egyelőre hivatalos moratórium van életben a ppv-szolgáltatás bevezetésére, így a 90-es évek előtt nem terjedt el a kontinensnyi országban. Az NSZK-ban akkora a műsorkínálat a különféle műhold és kábelszolgáltatások révén, hogy nem könnyű gyökeret vernie a ppv-nek. Japánban a Cable Television Tokyo üzemeltet egy hálózatot, amely a Herald Japan nevű forgalmazó filmjét sugározza. Angliában a közvetlen műsorszóró műhold BSB csatornája kínál ppv szolgáltatást. Főként zenés és sporteseményekről. A teljes műsorválaszték a televíziónak csak 1990 tavaszára alakul ki.

Amerikai szokások

A Nielsen Media Rescarel közzétette az amerikai videópiacon végzett legújabb felméréseinek eredményét. A kérdőívekre adott válaszokból meglepő összefüggések derültek ki. Például: a feltételezett 20-30 százalékkal szemben a készüléktulajdonosok 63 százaléka vásárolt az elmúlt évben műsoros videokazettát. A kölcsönzés intenzitásának ingadozásával kapcsolatban kiderült, hogy a nyári hónapokban csupán 22 százalékkal csökkent a videós aktivitás. Néhány érdekes adat az észak-amerikai piacról:

- A készüléktulajdonosok 61 százaléka havonta, 16 százaléka pedig hetente legalább egy kazettát kölcsönöz.
- A legnépszerűbbek a „nagy mozisiker” (39 százalék), s ezt mindjárt a gyerekfilmek követik (33 százalék). A többi műfaj (krimi, sci-fi, szex stb.) meg sem közelíti ezeket az arányokat.
- A kölcsönzők igen nagy hányada (37 százaléka) a lakóhelyéhez legközelebb eső kölcsönzőbe jár, függetlenül annak választékától vagy szolgáltatási színvonalától. Többeket vonz a választék (20 százalék), mint a keresett film elérhetősége (17 százalék). Az amerikai átlagvideós tehát nem egy bizonyos filmet keres a kölcsönzőben.
- A videózók 29 százaléka az érdekes című filmet kölcsönzi, 26 százaléka „csak úgy bogarászik”, 16 százaléka a boltban lehelyezett monitoron megjelenő filmrészletek vagy egyéb boltban belüli reklámok, 25 százaléka szobeszéd alapján választja ki a filmetek. A bolti eladó véleményére a jó film keresők 4 százaléka hagyatkozik.

Olasz pornó-tv

Az első olasz fizetőtévé-szolgáltatás kemény pornót fog sugározni egy Pisa környéki stúdióból. Emellett bizonyos „házi erotikus praktikák” elnevezésű műfajt is élvezhetnek azok, akik megveszik a 250 ezer lírás dekódot, és leszurkolják a házi előfizetési díjat.

Siker az iszapbirkózás

Az Egyesült Államokban lassan, de biztosan növekszik a ppv-ctv (paper-view cable television = fizess, ha megnézed kábeltevé) szolgáltatás. Ez annyiban különbözik a szokásos fizető kábeltevével, hogy a néző nem átalánydíjat fizet, hanem a katalógusból megrendelt és az általa kiválasztott időpontban leadott filmek száma után. Egyelőre még viszonylag kevés filmnek van ppv-joga, mivel a videós lobbri ragaszkodik hozzá, hogy azt csak a videómegjelenést követő 30 nap múlva lehessen ilyen kábelben leadni. A United Cable kerülőútként megpróbál különleges sporteseményeket és kulturális rendezvényeket kínálni a ppv hálózat tagjainak. Például közvetítették a moszkvai heavy metal fesztiválon készült felvételt, de az iszap- és díjbirkózás nagy összecsapásait is folyamatosan műsoron tartják.

A JVC új vállalata

A japán JVC Társaság (a VHS rendszer szabadalmaztatója) Largo Entertainment néven filmforgalmazó és produkciós vállalatot alapított. A 100 millió dolláros alapítókezü cég évi három film finanszírozását és forgalmazását tervezi. Lawrence Gordon, a Largo vezetője (korábban a 20th Century Fox elnöke) 30 filmterv közül választja ki a jövő nyáron bemutatandó első produkciót.

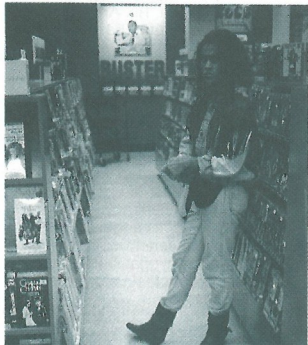
Következő számunk tartalmából:

Brando újra forgat

Mérlegen a színes tv-k

Milánói film- és videóvásár

Az év felvétele!

300 perces kazetták

A frankfurti BASF AG ősszel megkezdte az 5 órás (F-300-as) VHS kazetták gyártását. A különlegesen vékony szalagon 3 átlagos hosszúságú játékfilm vagy 6 folytatásos tévépírózód fér el. LP üzemmódban 10 órányi műsort is rögzíthet a kazettán, amit nem zavar a kép- és hangminőség romlása.

Rain Man-csúcs és Casablanca színesben

Az MGM/UA Home Video az Egyesült Államokban és Kanadában 1989. aug. 30. óta forgalmazza a *Rain Man*. Előrendelésre 602 ezer példányt szippantottak fel a videokölcsönzők, s ezzel megdöntött az előző évi 535 ezres rekord, melyet a *Three Men and a Baby* című nagysikerű komédia tartott. (Ez utóbbi film a nálunk mozikban bemutatott *Három férfi és egy művészkosár* című produkció amerikai változata.)

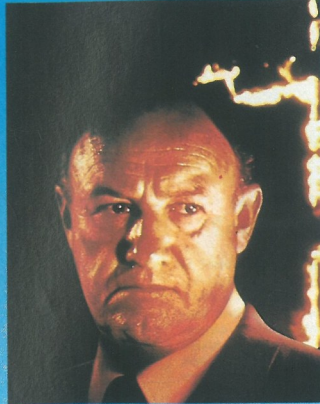

A Warner Home Video megpróbálja „feldobni” a francia lézereklemez-piacot. 1989 őszétől havi öt filmet jelentet meg, átlag 200–260 frankos áron. Ugyanakkor csökkentik a műsoros videokazetták árát 199 frankról 149-re. A CBS/FOX sem akar kimaradni az üzletből: sebtiben piacra dobja tíz nagysikerű filmjét, lemezenként 350-ért.

A Laserdiscre szakosodott Criterion Collection két lemezen 99,95 dollárért megjeleníti a *Casablanca* komputerrel színezett változatát. A különleges kiadás tartalmazza még a vágó, a zenei rendező és a producer visszaemlékezéseit, valamint korabeli dokumentu-

mokat Casablanca második világháború előtti szerepéről. Az 1987–89-es időszak legtöbbet foglalkoztatott filmsztárja Gene Hackman és Charlie Sheen voltak, akik kilenc filmben szerepeltek. Még Raul Julia és Jim Belushi is három-négy filmmel körözte le az olyan hírességeket, mint Jack Nicholson vagy Micky Rourke.

Csaknem 180 ezer rajongó előtt szerepeltek a legnépszerűbb nyugati és szovjet heavy metal bandák a moszkvai Lenin Stadionban. A Bon Jovi, Ozzy Osbourne, a Mötley Crüe, a Scorpions, a Skid Row és a három szovjet együttes műsora lemezen is megjelenik, s az őszi-téli szezonban látható lesz az amerikai fizető-kábeltevé (ppv) hálózatban.

Spielberg: Hollywoodnak fontos a videó

A Videóműsor Terjesztők Társasága '89-es évi rendes konferenciáján *Steven Spielberg* is felszólalt. Beszédében hangsúlyozta, hogy a videó megjelenése egyáltalán nem mellékes Hollywood számára sem gyártási, sem pénzügyi szempontból. A filmek készítésekor figyelembe veszik a képernyő speciális követelményeit, aminek haszná a abban is megmutatkozik, hogy a filmek betételének egyre növekvő hányada származik a videóból. Ugyanezen a konferencián jelentették be, hogy a filmek bemutatását követő szokatlanul

rövid időn belül, még az idén karácsonykor megjelenik videón a *Szellemirtók* második része és a nyári bombasiker, a *De nevérember*.

Gyermeknevelés kazettával

Az Egyesült Államokban nagy divatja van a családi kazettáknak. Ezúttal nem szexfilmekről, hanem audiovizuális nevelési tanácsadókról van szó. A szülő BASSIC-program segítségével felmérheti gyermeke intellektuális képességeit és közösségi viselkedési mintáit, majd tudományos alapossággal fejlesztheti a kicsi beszédképességét, személyiségét és kezdeményező-képességét. (Mindezt pottom 60 dollárért.) Egy másik 50 perces kazetta egyenesen a gyerekeknek szól, utazásra invitálja őket a könyvek szárnyain. A nagy veltélytárs, a képernyő segít tehát megszerettetni az olvasást a gyermekekkel (ára 40 dollár). Miért nem figyel rám a gyermekem? Ezt a kérdést válaszolja meg egy újabb kazettán *Sam Goldstein*, a gyermekléktan tudományának doktora. A 76 perces előadásból kiderül, hogy sokféle oka lehet ennek. Például a figyelemhez szükséges ismeretek hiánya (ilyenkor nevelni kell) vagy érdektelenség (ekkor motiválni kell). Az előadó különböző stratégiákat is ajánl a kudarcot váltott szülőknék – alig 30 dollárért.

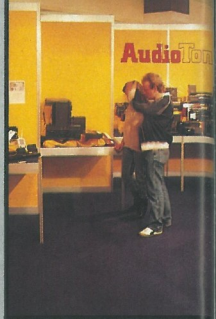

Hétezer kazettányi brutalitás

A 26 éves *Cutoma Mijazaki* azzal jelentkezett a rendőrségen, hogy megölt három 4–7 év közötti korú kislányt. A hatóságok a házkutatás során hétezer (!) kazettányi horrort és brutális pornót találtak lakásán. Mijazaki vallomása szerint egyik áldozatának kezét és lábát után vágta le, hogy videóján megnézhett néhány horror atrocitást. Az Asia Egyetem egyik szakértője szerint: „a fiatalember teljességgel a videó világában élt”. Az eset hatására a Távol-Keleten újabb fellángoltak a műsorpolitikai viták a tévéállomások és a filmforgalmazók között...

HIT'89

Mindent a kéznek is!

A kiállításokkal, vásárokkal az a baj, hogy semmihez sem lehet hozzányúlni, semmit sem lehet kipróbálni, s a legfontosabb: semmit sem lehet azonnal megvásárolni – *Itthon.*

Mert úgy tűnik, hogy már Bécsben is más szokás járja. A nagy reprezentatív bemutatók, az üzletembereknek szóló zártkörű kiállítások kora lejárt; a vásár végre újra az, ami volt, a vevő és az eladó találkozóhelye, ahol minden kipróbálható és megvehető!

Az őszei megrendezett HIT '89 szórakoztatóelektromos kiállításra is már ez az újfajta módi volt a jellemző. A magyar turisták – igazán szép számmal voltak! – kijutását megkönnyítette, hogy az amúgy 90 schillinges napi belépőjegyet egy hazai utazási irodában 200 forintért már itthon is megválthatják. Több százan, tán ezren tanúsíthatják tehát, hogy ennyit is egy félnapos bámészkodást mindenképpen megért a HIT '89. S talán még a feleségek sem panaszkodtak! Nem kellett túrelmetlenül topogniuk a férfiak mellett, hiszen a rádiók és videók tőzsomszédságában több hatalmas csarnokban mélyhűtőládák, mikrohullámú sütők és konyhai robotgépek parádéjában gyönyörködhetnek, míg az erősebbik nem tagjai a videósodák legújabb generációját gusztyálták.

Hasonlóan szép és kiváló műszaki tulajdonságokkal rendelkező gépek közül meglehetősen nehéz lenne választani. Ha mégis erre kerülne sor, a JVC Super VHS magnói valószínűleg orrrosszal nyernének.

Mit remél az Audioton?

A magyar vásárlók által is ismert és vásárolt Audioton termékek standja méltán pályázhatott a kiállítás leg-szerényebb sarka címre. A jórészt középkategóriájú magnók, rádiók és videók között találkoztunk Grünwald úrral, a cég tulajdonosával, akit elsőként is az ideai vámkorlátozások következményeiről kérdeztünk.

– Nézze, én régóta vagyok kapcsolatban magyarokkal. Nem rólátok meg különösképpen a korlátos, mert a cég forgalmának ma már a zömét a magyarországi eladók jelentik. Ausztriában a nagykészülékek – ide értem a videót és a tévét – forgalma közel 90 százalékkal visszaesett, de a bevételkiegészítést pótolták az apróciékkal: a walkmanek, a kiserádiók és magnók. Ezekből több mint kétszer annyit forgalmaztam, mint január elseje előtt.

• A magyar turisták most már meglehetősen lapos pénztárcáját ismerve milyen újdonságot hozott erre a kiállításra?

– Számos újdonsággal jelentkeztünk, melyek közül a tévével egybeépített videót és a kis VHS-C kamkordert emelném ki. Ez utóbbit egyébként most vizsgálja be a MEEL, és remélsem, hogy hamarosan kapható lesz majd a magyarországi boltokban is. Az ára a szolgáltatásoknak megfelelően alacsony, 50-60 ezer forint lesz.

• Említtette, hogy évek óta kapcsolatban áll magyar cégekkel. Gondolkodott azon, hogy szélesítse magyar kapcsolatát?

– Nyolc éve vagyok a magyar piacon, s egy időben cégem jelentős bánterületeket bonyolított le. Most egy vegyes vállalat előkészítésén dolgozom. Úgy tervezem, hogy music centereket állíthatnék elő magyarországi gyárakban.

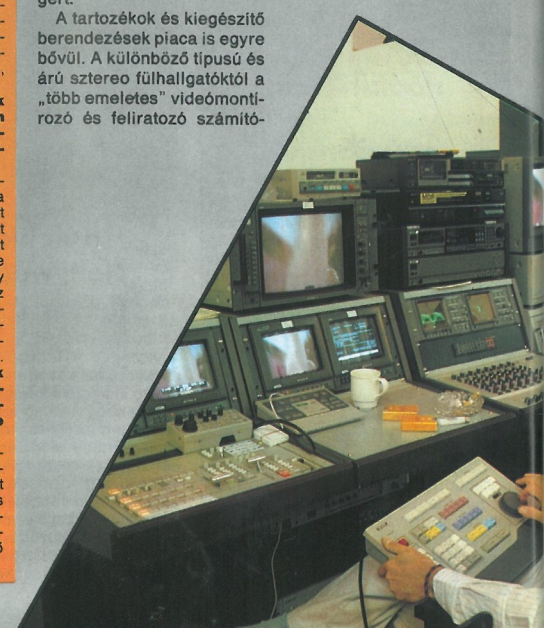
A HRS 550 vagy a HR-S-900 EG típusjelűek egy darabka jövőt is magukba foglalnak, hiszen D2MAC dekoderral felszerelve már a direkt műsorszóró műholdak által sugárzott adások vételére is alkalmasak.

Sokan technikai zsákcútnak nevezik a CD-vidéot, azaz a lézereképlemet, s ezt a vélekedést támasztja alá az is, hogy alig néhány cég állított ki ilyen CD-t lejátszó készüléket. Az újfajta képlemez minősége pedig egyenesen félelmetes, s a készülékek – így a Philips CDV 495-ös típusjelű berendezése – alkalmasak audió CD-lejátszásra is! Egyszerre lehet tehát hífi hang és képlejátszáshoz jutni – igaz, borsos áron, 14 ezer schillingért.

A tartozékok és kiegészítő berendezések piaca is egyre bővül. A különböző típusú és árú sztereo fülhallgatóktól a „több emeletű” videómontírozó és feliratozó számító-

gépcsodáig. A videokazetták közti versenyt, úgy tűnik, most a BASF nyerte meg, hiszen elsőként hozott ki a piacra 5(1) órás VHS kazettát. Azt csak remélni merjük, hogy ez nem jut a 120 perces audiókazetták sorsára, hiszen a műholdas tévék korában az ilyen hosszúságú kazetta valószínűleg elavult. A sorságos isten áldása lehet.

Aprópó műholdas vétel. A pavilonok előtt szabad téren több tucat forgalmazó cég állította ki kis parabola vevőit, -antennáit. A sztárok itt is kétségtelenül az Astra vételére alkalmassá tevő berendezések voltak, de a vásárlók inkább az olyan típusokat keresték, amelyekkel az Astrán kívül a Kopernikus műhold adásai is vehetők.

tők. E kettő ugyanis együttesen már vagy két tucat állomást jelent – a közeljövőben. Ha jól belegondolunk (és a kódolt filmadások vételére is alkalmas dekóderek árát is beszámítjuk), egy-egy ilyen „családi” antenna pár hónap alatt megszolgálja az árát, hiszen, akiknek a képernyőn ennyiféle műsor fogható, azok nem rohannak le esténként a sarki videókölcsönzőbe.

Ha egy kiállításnak tanulsága lehet, akkor a bécsi HIT '89-nek igazán van. A közönségsiker azt bizonyítja, hogy még a látszólag telített piacon is lehet, sőt kell harcolni a vevőért, s ennek a küzdelemnek csupán egyik „fegyvere” a tetszetős kivétel és a jó műszaki paraméterek. A névös bemutatás és a „közzelfoghatóság” pedig schillinggel mérhető sikereket hoz, akár már a standokon is.

Szakonyi Péter

**CD-lemezjátszók, videórekorderek,
különböző kategóriájú hifitornycok, színes televíziók,
egyéb szórakoztató elektronikai cikkek
a BATAVIA-COSY Rt. forgalmazásában**

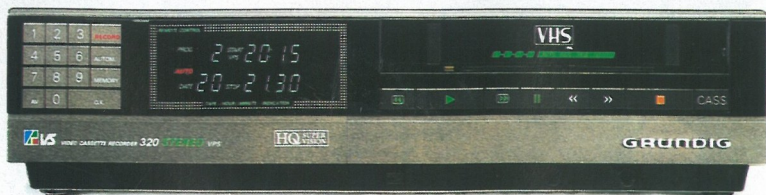
bc
BATAVIA-COSY
ENGINEERING RT.

Megér egy telefont!
Batavia-COSY Rt. 129-8477, 120-2604

Speciálisan
kialakított
márkaszerveinkben

**JVC, Siemens,
Grundig, Sony, Fisher**

és még sok más típusú
szórakoztató elektronikai
termékek javítását
vállaljuk.

**Hangátalkítás,
áthangolás**

a legkorszerűbb
technológiával.

Bp. X., Pongrác u. 9.
Tel.: 575-634

ELSZÖV
ELEKTROMOS SZÖVETKEZET
Budapest

Bp. VII., Majakovszkij u. 19.
Tel.: 225-252

Graffiti

MOZI

A GRAFFITI 1989. decemberére a következő filmek magyarországi

premierjét tervezi:

Hercules színes, színr., amerikai sci-fi

Főszerepben: Lou Ferrigno

Merénylet színes, színr., amerikai krimi

Főszereplő: Charles Bronson

Delta Force színes, színr., amerikai akciófilm

Szakaszvezető színes, színr., amerikai háborús film

Ghor színes, színr., amerikai sci-fi

A filmek megjelenésének pontos időpontját és azok tartalmát

a Pesti Műsor közli.

A mozi a műsorváltoztatás jogát fenntartja

*Budapest
VIII., József krt 63.*

Aképernyőn manapság gyakorlatilag már bármi megtörténhet. Az ok egyszerű: a grafikai adatok elektronikus feldolgozása révén a képelemek feltétlen engedelmességgel tartoznak a rendezőnek és technikusainak. A magyar közönség éppen mostanában ismerkedett meg a *Denevéremberrel*. Elektronika nélkül félkáru óriás volna szegény: se autója, se repülője, se jövőből kölcsönzött fegyverei nem lennének. Hogy nem így történt, azért *Derek Meddings*nek tartozik hálaival, aki négyhavi kemény munkát szentelt a *Denevérember*-produkciónak. A műveletek egyébként mind a

mai napig titkosak; tudni csak annyit lehet róluk, hogy kulcsszerepük volt bennük a számítógépeknek, és hogy nagy részük *George Lucastól* származott.

Az ő legújabb produkciójában, az *Indiana Jones és az utolsó kereszteshadjáratban* például két repülőgépet száguld szembe egymással. (A rendező Steven Spielberg.) Amikor megkérdezték az egyik számítógépesztől, nem veszélyes-e az ilyesmi, így felelt: „de igen, néha az infarktus szélén táncolunk az idegességőtől, ha valami nem akar kijönni...” Az ilyesféle jelenetekhez régebben csakugyan két valódi repülőgépre volt szükség, Spielberg azonban az új Indiana Jonesban már nem szorult ilyesmire: két, Hewlett-Packard-

számítógép által vezérelt távirányítású modell csapott össze. A felvételeken rajztrükköket is alkalmaztak, amit azonban a nézők már nem érzékelnek. Számítógép kontrollálta a kamerákat is, amelyek – egy stúdiócsarnokban – a miniatűr légcusatát felvették. Mivel a modellek nem mozoghattak kellő sebességgel, a számítógépet úgy programozták, hogy a felvett anyagot tetszés szerint gyorsíthassák. Az eredmény: szédítő száguldas. A hitellességről másképpen is gondoskodtak: a pilótáifülkében – méretarányos kicsinyítésben – a játsszó személyeket, például *Harrison Fordot* ábrázoló babák ültek. Ezeket a műanyag figurákat joystick segítségével a felvétel során technikusok mozgatták távirányítással, hogy még kevésbé tűnjön fel: nem élő emberekről van szó.

Ugyanebben a filmben a főhős autóval lángtengeren robot keresztül. A lángokat átlátszó műanyag lapokra rajzolták, és rajzfilmet készítettek belőlük. Ezt egy IBM PC segítségével keverték rá az autóról készült felvételeire, biztosítva, hogy a tűz pontosan nyaldossa körbe a járművet...

Veszélyes helyzetek kiküszöbölését teszi lehetővé az is, ha számítógép segítségével hitelesítik a műtermi felvételek „koholt” körülményeit. A *Lily Tomlin* és *Bette Midler* főszereplésével készült *Kétszer ketőben* például a hősök egy ho-

tel tetején, szédítő magasságban ágálnak, mögöttük és alattuk mélység tátong. Már a filmben: mert a jelenetet eredetileg egy műteremben két háttér előtt rögzítették, és erre „tették rá” utóbb a látjat, ezáltal borzolva fel a nézők idegeit. Az eljárás eddig is ismert volt; a számítógép abban segít, hogy ne jelentkezzék az áruló kontraszt, amelyből mindenki tudhatta: trükk az egész.

A számítógépes filmkészítés megteremtője minden vitán felül Lucas volt. 1977-ben, a *Csillagok háborújának* készültkor egy rögtönzött komputerstúdió volt a számítógépes bázis, a Hollywood melletti Van Nuys egyik raktárépületében. Ma félucac cég foglalkozik kizárólag ilyesmivel; a képek összehasználása mellett a számítógépek ellenőrzik a stúdiók bevilágítását, választják ki a megfelelő szűrőket, szinkronizálják a zenét és a képen látható mozgást. A csúcsot jelenleg a Dream Quest stúdió képviseli, amely a szeptemberben forgalomba hozott *Abyss* (A

szakadék) című akciófilm effektjeinek 70 százalékát készítette. A történet egy elsüllyedt amerikai atom-tengeraltatójáró keresése körül forog. Kifejezetten a film igényeire fejlesztették ki a Dream Quest Motion Control (D. Q. Mozgáskontroll)-rendszerét. Egyidejűleg harminckét csatornán ad utasításokat, nyolcon a kamerákat vezérli, a többin a modelleket és a világítási effektet irányítja. Mivel a számítógép bármilyen előzetesen beprogramozott utasítást képes tárolni, az operátor és a rendező teljes jeleneteket előre rögzíthet.

Színre lép egy új alkotó: a számítógép

Az Abyssben egy huszonegy méteres tengeraltatójáró-makkal kisebb víz alatti szállítójárművek ütköznek. Ajtók nyílnak és csukódnak, fények gyúlnak és alszanak ki újra. „A legjobb előre programozható – mondja egy szakértő – Az operátor átengedheti a munkát a gépnek, és elmehet meginni egy kávét.” Egy vezető szakértő és számítógépes operátor, *Charlie Clavdetscher* szerint a manapság a filmekben látható speciális effektusok kilenc tizede nem lenne lehetséges a számítógép segítségével nélkül.

(-mpr-)

Az ORION Elektronikai Gyár új termékei: EGYÉNI ÉS KISKÖZÖSSÉGI MŰHOLDVEVŐ RENDSZEREK

ST-16 beltéri vevő

- kézi állomáskeresés, ki-bekapcsolható AFC
- nagyfrekvenciás antennakimenet a tv-készülék felé (UHF 32-39 csatorna)
- DIN szabványú videókimenet
- monó hangcsatorna a kíséző hangra
- dekóderkimenet D2-MAC illetve analóg dekóder részére
- földi tv-antennabemenet (VHF-UHF)

Kültéri egység az ASTRA műhold adásainak vételére.

Ø 90 cm-es (Nyugat-Magyarország területére) és Ø 120 cm-es (az egész ország területére) alumínium parabolaantennával.

ST-29E beltéri vevő

- mikroprocesszoros vezérlés, 29 programozható csatorna
- infravörös távvezérlés
- kiváló minőségű sztereohangvétel
- nagyfrekvenciás antennakimenet a tv-készülék felé (UHF 32-39 csatorna)
- csatlakoztatható: videómagnó, tv, D2 MAC dekóder, analóg-dekóder, földi tv-antenna
- megfelelő kültéri egységgel, bármely műhold vételére alkalmas.

Az ASTRA vevőszettek az egyszerűbb vagy igényesebb kivitteltől függően

40 ezer forinttól kaphatók!

ÚJ

TERMÉKÜNK AZ EGYÉNI D2-MAC DEKÓDER

Az ORION gyártmányú egyéni D2-MAC dekóder alkalmas minden D2-MAC-rendszerben sugárzott műholdas műsor dekódolására (pl. TDF-1, TV SAT-2). Bármilyen erre előkészített műholdvevő berendezéshez csatlakoztatva (pl. ST-29E) magas színűségű, kiváló képminőséget és HIFI sztereó hangminőséget ad.

Érdeklődés - felvilágosítás:

ORION Vevőszolgálat Bp.,
1102 Állomás u. 5.
Tel.: 157-0889

RAVILL Elektron
Vevőszolgálat Bp., 1067.
Lenin krt. 77. Tel.: 132-4399